DOĞAN KARDEŞ

SAYI: 22, TEMMUZ 1990
AYLIK DERGİ
KDV DAHİL 2.500 TL.

Tarama
BlackBishop

NE KADAR ŞANSLISINIZ?

HAYVAN ÇİFTLİĞİ

Hayvan Çiftliği, İngiliz yazar George Orwell'in ünlü bir eseridir. Yazar, eserinde hayvanları kullanarak, insanlara çeşitli dersler vermek istemiştir. Bu tür eserlere eski Türkçe'de "**kıssadan hisse**", yabancı dillerde ise "**allegori**" denir.

Yazar, Hayvan Çiftliği'ni 1945 yılında yazdı. O yıllarda, Sovyetler Birliği'ndeki yönetimin, devletin kuruluş amacına aykırı uygulamalarını görünce, bu eseri yazmaya karar verdi. Eserdeki hayvanlar, Sovyetler Birliği'nde o yıllarda etkin olan kimi devlet adamlarını hatırlatacak şekilde kullanıldı.

Eser, her ne kadar Sovyetler Birliği'ndeki olumsuz uygulamalardan yola çıkarak yazıldıysa da, genel olarak otoriter yönetimleri eleştiren bir eser olarak kabul edildi ve tüm dünyada beğeniyle karşılandı. Pek çok dile çevrildi. Hatta Batı Avrupa ve Amerika'daki kimi okullarda, yardımcı ders kitabı olarak okutuldu ve okutuluyor.

Doğan Kardeş Postası'nı izleyen kardeşlerimiz, Avrupa'nın doğusunda başlayan yönetim değişikliklerinden haberdarlar. Son yıllarda, dünyamız özellikle Doğu Avrupa ve Çin'de ilginç yönetim dreğişikliklerine sahne oluyor. İşte, günümüz siyasal olaylarıyla benzerlik gösterdiğinden ve tüm insanlar için ilginç dersler içerdiğinden, **Hayvan Çiftliği**'ni yayımlamaya karar verdik.

Eserin aslı resimli değil. Biz okunmasını kolaylaştırmak için, eseri hem sadeleştirip basitleştirdik, hem de resimledik. Resimleri **Sevgili Kardeşim**'in çizeri **ERCAN DİNÇER** yaptı.

Biraz önce değindiğimiz konulara bakarak, "Ben Hayvan Çiftliği'ni anlayamam" diye düşünmeyin. Okuduğunuzda, eserin altında yatan derslerin dışında, çok ilginç bir serüveni olduğunu göreceksiniz. Anlatılmak istenen dersi yakalayamasanız bile, hayvanlarla birlikte kendinizi gerilimli ve eğlenceli bir serüvenin içerisinde bulacaksınız. Belki de ileride, büyüdüğünüzde, bu eseri daha önce okumuş olmaktan gurur duyacaksınız. **Hayvan Çiftliği**'nin sizlerin olduğu kadar, anne ve babalarınızın da ilgisini çekeceğini sanıyoruz.

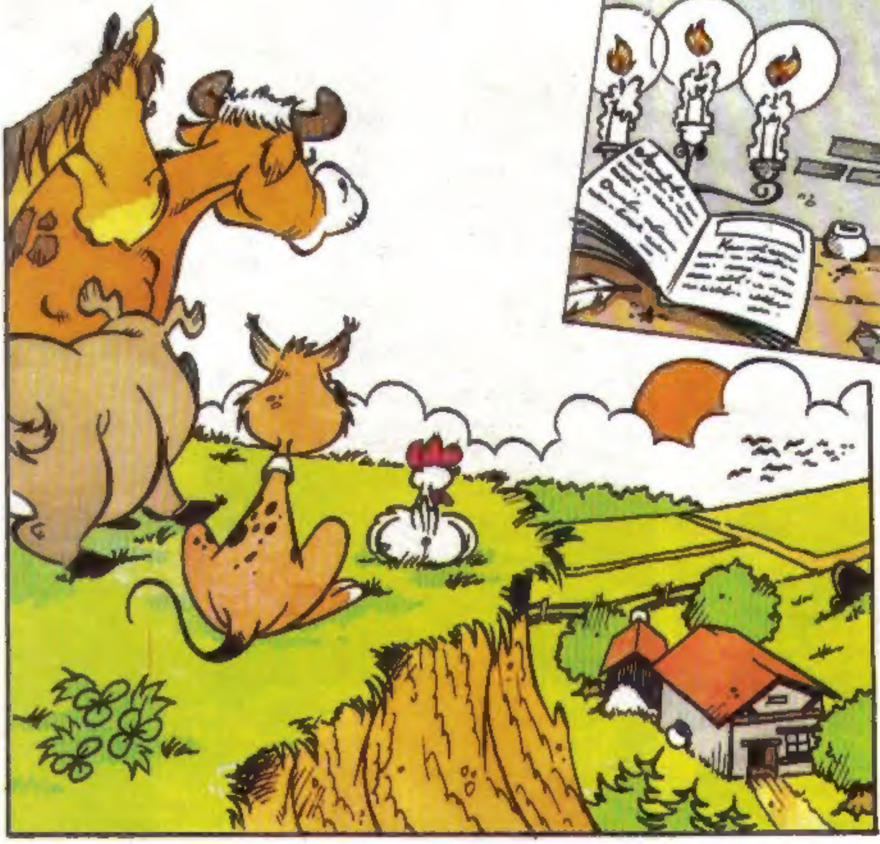

GEORGE ORWELL KİMDİR?

Doğumu 1903, ölümü 1950. İngiliz Romancısı. Asıl adı Eric Arthur Blair. Bengal'de doğdu. Birmanya'da polis olarak çalıştı. Daha sonra Avrupa'ya gitti. Serüvenli bir yaşam sürdürdü. İspanya'da iç savaşa katıldı. Savaşta yaralanınca Londra'ya döndü. İkinci Dünya Savaşı yıllarında gazetecilik yaptı.

HAYVAN ÇİFTLİĞİ Yazan: George ORWELL, Resimleyen: Ercan DİNÇER

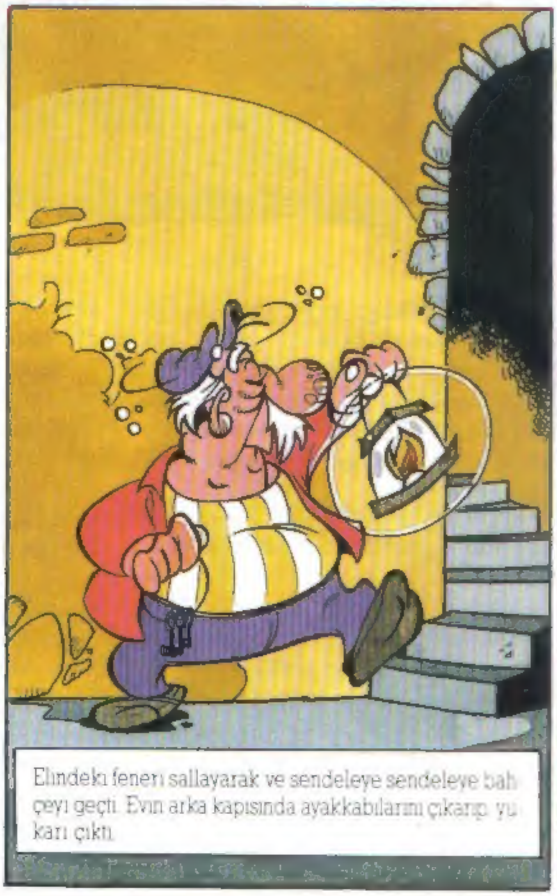

Yatak odasına girip, horlayarak uyuyan bayan Jones'ın yanına yattı.

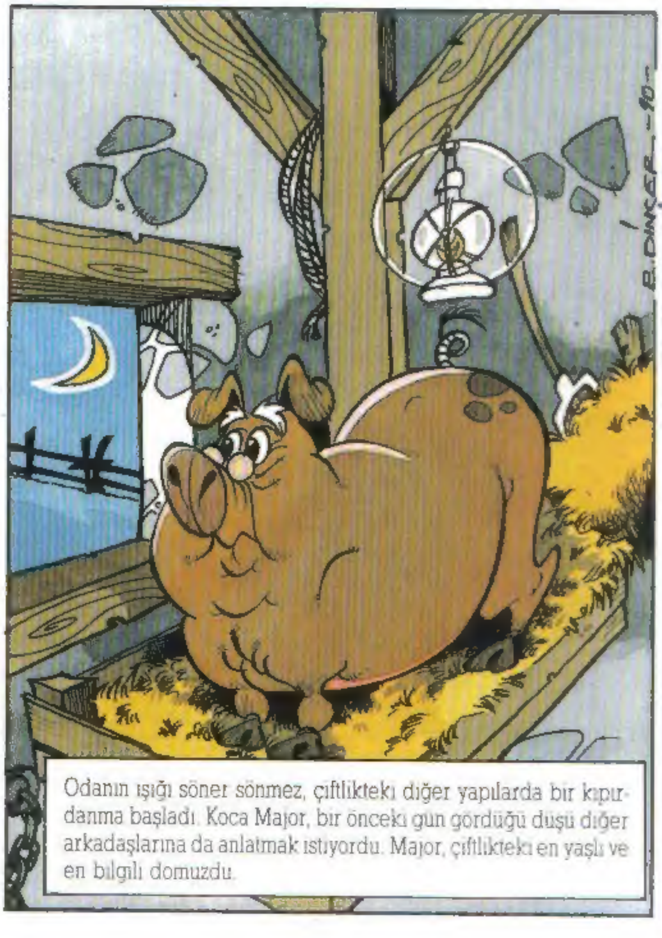

Toplantı samanlıktaydı. Samanlığın tavan direğinden sarkan fenerin altında Major'un yatağı duruyordu. Major, son yıllarda epeyce şişmanlamış olmasına rağmen, gösterişli bir görünümü vardı.

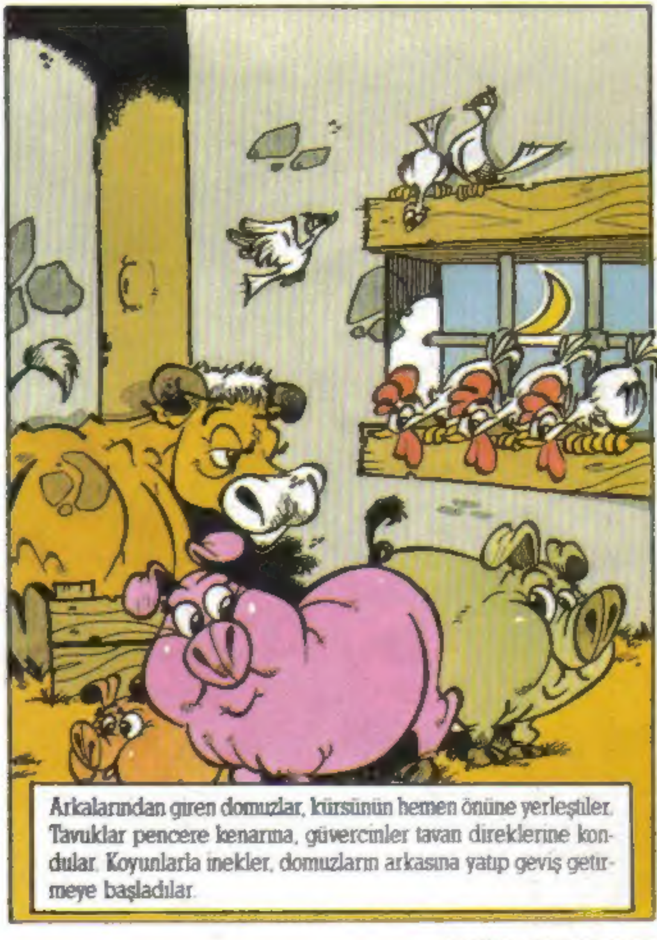

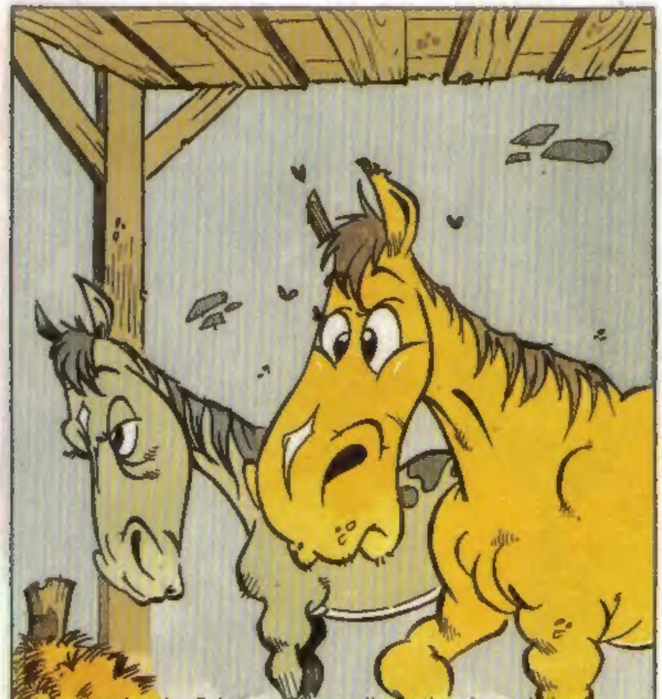

Arabaya koşulan Boksör ve Clover adlı atlar beraber geldiler. Samanların altında, küçük hayvanlar olabileceğini düşünerek dikkatle yürüdüler. Clover, orta yaşlı dişi bir attı. Boksör ise çok iri ve güçlü bir at. Fakat burnundaki beyaz çizgi, yüzüne aptalca bir ifade veriyordu. Gerçekte de pek zeki sayılmazdı. Ama uysal ve çalışkan olduğu için, herkesin saygısını kazanmıştı.

Sonra keçi Muirel ile Benjamin adlı eşek geldi. Benjamin, çiftliğin en yaşlı ve en asık suratlı hayvanıydı. Az konuşurdu.

Konuştuğu zaman da genellikle alaylı bir laf ederdi. Örneğin: "Allah bana sinekleri kovmak için bir kuyruk verdi. Ama sinek olmasa da, kuyruksuz olsaydım daha iyiydi." derdi. Hiç gülmezdi. Nedeni sorulunca da "Gülecek bir şey yok ki" derdi. Fakat Boksör'e çok bağlıydı. Genellikle ikisi birlikte pazar günleri, çayırda hiç konuşmaksızın ot yiyerek vakit geçirirlerdi.

Atlar yer bulup oturur oturmaz, annelerini kaybeden ördek yavruları vakvaklayarak içeri girdiler. Ezilmemek için koşturup durdular. Clover, onları korumak için, bir duvar gibi ayaklarını uzattı. Yavru ördekler oraya sığınıp uyuya kaldılar.

Toplantı başlamak üzereyken, Süslü içeriye girdi. Süslü, Bay Jones'in iki tekerlekli arabasını çeken beyaz dişi attı. Kırıtarak içeriye girerken ağzında şeker vardı. Ön tarafta bir yerlere oturmak için ilerlerken, kırmızı kurdelalarla örülen yelesini sallıyor, ilgi çekmeye çalışıyordu.

En son kedi geldi. Her zaman yaptığı gibi, en sıcak yeri arandı. Sonra Boksör'le Clover'ın arasına sokulup, konuşulanlara kulak asmadan mırıltılı bir uykuya daldı.

"Arkadaşlar, yaşantımıza bir bakalım. Kısa süre, fakat sefalet içinde yaşayıp ölüyoruz. Bize ölmeyecek kadar gıda veriyorlar. Son nefesimize kadar da çalıştırıyorlar. İş yapamayacak hale gelenlerimiz ise öldürülüyorlar. Bizler özgür değiliz. Yaşantımız iki sözcükle özetlenebilir: Sefalet ve kölelik. İşte bu kadar.

Bunun nedeni bir doğa yasası olması mıdır? Yoksa, topraklarımız hepimizi besleyemeyecek kadar verimsiz mi? Hayır arkadaşlar. Topraklarımız bereketli, iklimimiz iyi.

Peki, neden sefalet içinde yaşamayı kabul ediyoruz? Çalışmalarımızın ürünlerini insanlar bizden çalıyorlar. Öyleyse sorunumuzun çözüm yolu şudur: İsyan!

İnsan, üretmede tüketici olan tek yaratıktır. İnsan süt vermez, yumurtalamaz, sapan sürecek gücü yoktur. Yine de bizden üstündür. Bizleri çalıştırıp, ölmeyecek kadar yiyecek verip, kalanını kendine saklar. Tarlaları biz sürer, gübremizle toprağı besleriz. Yine de kendimizden başka bir şeyimiz olmaz. Siz inek kardeşler, yavrularınız için gereken sütlerinize ne oldu? Her damlası düşmanlarınızın midesine indi. Tavuk kardeşler, yumurtalarınızın kaç tanesinden civciv çıktı? Hepsi pazarda satıldı. Jones ve adamları para kazandılar.

Ben kendim için söylemiyorum bunları. Ben talihli olanlardanım. On iki yaşındayım ve 400'den fazla çocuğum oldu. Domuzların doğal yaşamı bu. Ama sonunda hiçbir hayvan zalim bıçaktan kurtulamaz. Siz, yavru domuzlar, bir yıla kalmaz bıçaklar altında can verirsiniz.

Arkadaşlar, yaşamımızda çektiğimiz eziyetlerin baş nedeni insanlardır. İnsanı ortadan kaldırırsak, ürünlerimiz bize kalır, özgür ve zengin oluruz. Bu durumda ne yapmalıyız? İnsanlardan kurtulmanın yolunu bulmalıyız. Önerim şu: İsyan edelim. Ne zaman yaparız bilmiyorum, ama ileride bir gün adalet mutlaka yerini bulmalı. Bunu unutmayın. Önerilerimi çocuklarınıza ve torunlarınıza da iletin. Azminizi hiçbir zaman yitirmeyin."

E. DİNÇER -90-

Bu sırada büyük bir gürültü oldu. Konuşma sırasında dört fare ortalığa çıkmıştı. Onları gören köpekler saldırdılar. Fareler koşarak deliklerine sığındılar.

Major "sus" işareti yaptı. Konuşmasını sürdürerek, "Tüm hayvanlar dost mu değil mi, önce bunu anlayalım" dedi.

Hemen oylama yapıldı. Büyük çoğunluk dost olduklarını onayladı. Köpeklerle kedi ise, dost olmadıklarını söylediler.

Major konuşmasını sürdürdü:
"Söyleyecek fazla sözüm kalmadı. Şunu bilmelisiniz ki, iki ayak üzerinde yürüyenler düşmanımız, dört ayaklılar ya da kanatlılar dostumuzdur. Ama unutmamalıyız: İnsanlarla mücadele ederken onlara benzememeliyiz. Kötü huylarını benimsememeliyiz.
Hiçbir hayvan, ev içinde yaşamamalı, yatakta yatmamalı, elbise giymemeli, alkol ve sigara içmemeli, paraya el sürmemeli, ticaret yapmamalı. İnsanların bütün alışkanlıkları kötüdür. Hiçbir hayvan başka bir hayvanı öldürmemeli. Hayvanların hepsi eşit olmalı.
Şimdi geçen gece gördüğüm düşü anlatayım. Düşümde insanların olmadığı mutlu bir dünya gördüm. Bu bana, çok eskiden küçüklüğümde bildiğim bir şarkıyı hatırlattı. Sizin bilmediğinize eminim. Şarkıyı okuyacağım. Sesim çok kötü. Sizler de öğrenince hep birlikte okuyacağız. Adı: "Bu Toprağın Hayvanları."
Major sesini açmak için öksürdü. Sonra şarkıya başladı. Sesi kısık olmasına rağmen, çok dokunaklı söylüyordu.

Bu toprağın hayvanları
Ve diğer topraktakiler
Tüm ülkelerde yaşayanlar
Her iklimde bulunanlar
Duyun müjdemizi
Gelecek güzel günlerimizi

Çok yıllar geçse de
Bizler göremesek de
Sonunda bir gün
İnsanlardan kurtulup
Verimli toprağımıza
Hayvan kardeşlerimiz oturacak.

Burundan halka çıkacak
Sırttan semer kalkacak
Gem ve dizgin çürüyüp
Kırbaçlar şaklamayacak

Sonsuz bir zenginlik
Dopdolu bir yemlik
Yonca, bakla ve pancar
Herkese yetip artacak

Otlaklar yemyeşil
Sular pırıl pırıl
Rüzgâr ferahlatıcı
Elbet olacak bunlar

Özgürlük gününe kadar
Hindi, kaz, at ve inek
Hep birlikte çalışılıp
Özgürlüğe kavuşulacak

Bu toprağın hayvanları
Ve diğer topraktakiler
Tüm ülkelerde yaşayanlar
Her iklimde bulunanlar
Duyun müjdemizi
Gelecek güzel günlerimizi

Şarkı tüm hayvanları heyecanlandırdı. Major şarkısını bitirmeden, herkes öğrenip mırıldanmaya başlamıştı. Domuzlarla köpekler gibi akıllı hayvanlar, şarkıyı hemen ezberlediler. Bir iki tekrardan sonra, tüm çiftlik hayvanları avaz avaz şarkıyı söylüyorlardı. Şarkı o kadar beğenildi ki, üst üste birkaç kez okundu. Bir engel çıkmasaydı tüm gece de okunabilirdi.

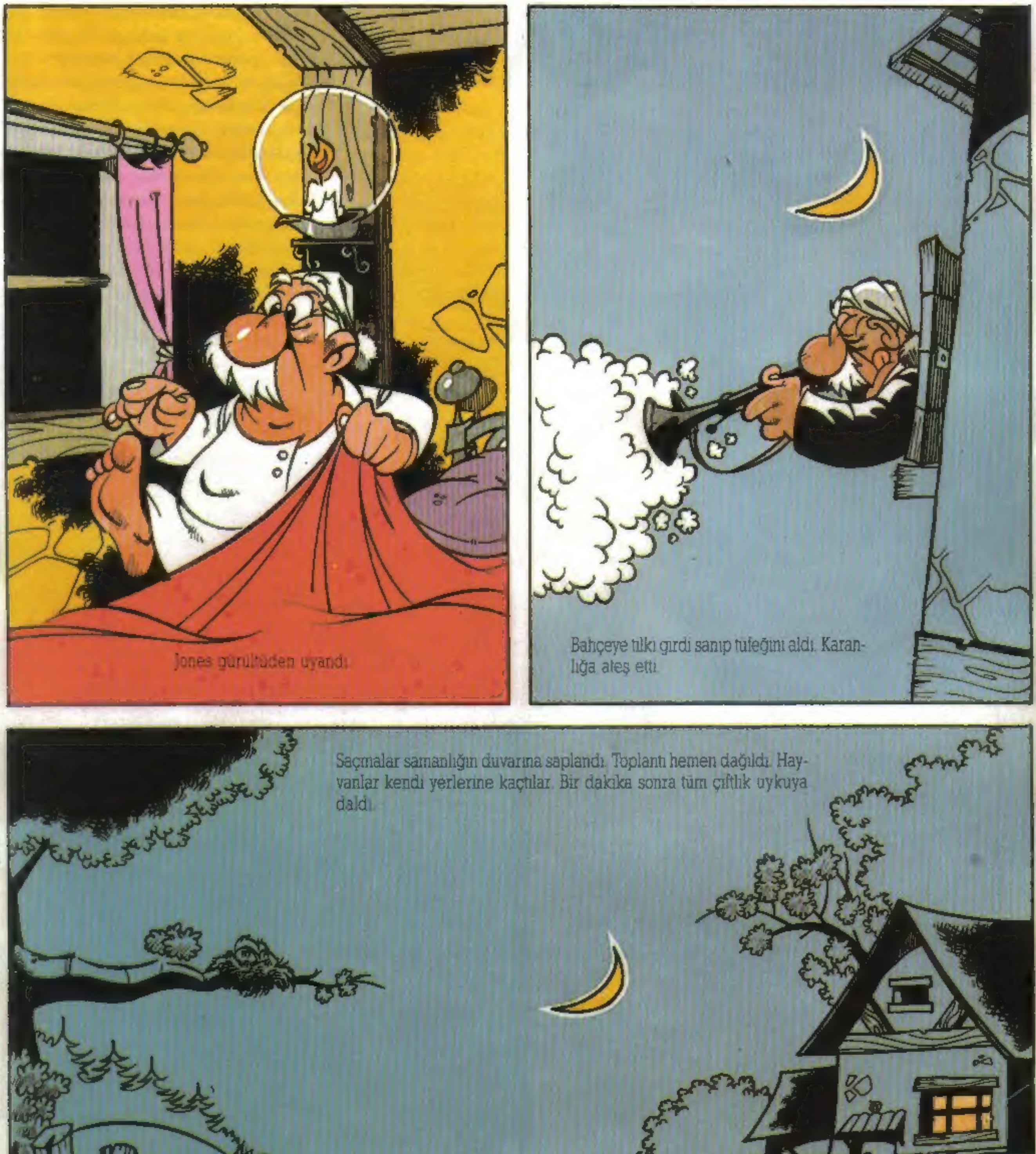
Jones gürültüden uyandı.
Bahçeye tilki girdi sanıp tüfeğini aldı. Karanlığa ateş etti.
Saçmalar samanlığın duvarına saplandı. Toplantı hemen dağıldı. Hayvanlar kendi yerlerine kaçtılar. Bir dakika sonra tüm çiftlik uykuya daldı.

HAYVAN ÇİFTLİĞİ Yazarı: George ORWELL, Resimleyen: Ercan DİNÇER

Bundan sonra üç ay boyunca birçok gizli etkinlik oldu Major'un sözleri çiftlikteki akıllı hayvanlara yeni ufuklar açmıştı Major'un sözünü ettiği devrimin ne zaman olacağını bilmiyorlardı. Yaşadıkları sürece de böyle bir devrimi görecek lerini hiç sanmıyorlardı Ama yine de, o beklenen mutlu gün için hazırlık yapıyorlard.

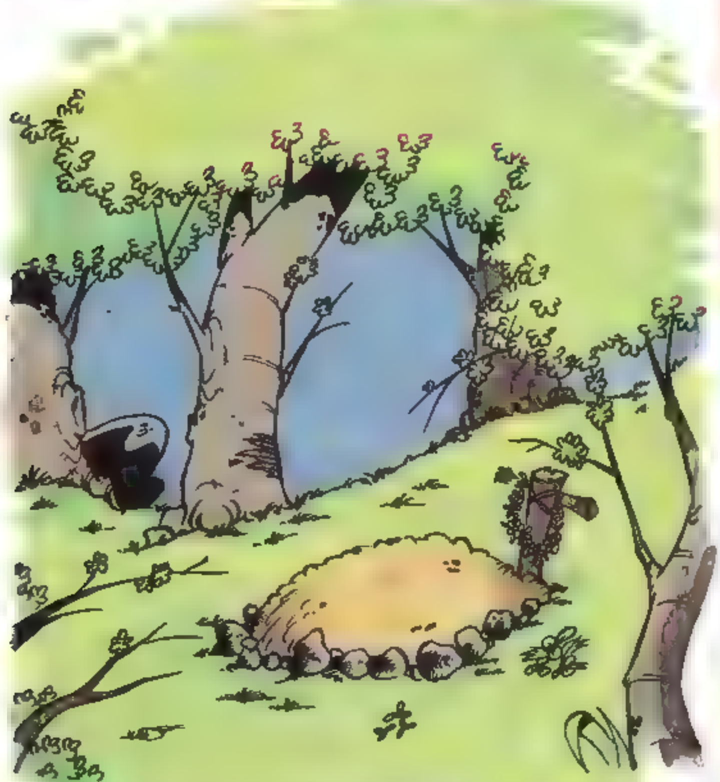

Üç gün sonra mart ayının ilk günlerinde Koca Major uykusunda öldü. Cesedi meyve ağaçlarının yakınında bir yere gömüldü

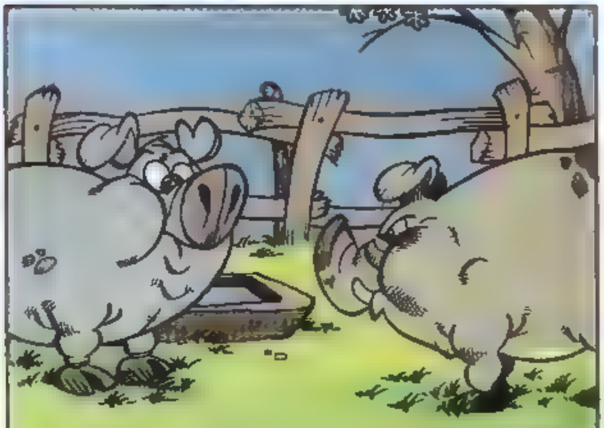

Hayvanların en akıllıları domuzlardı Bu yüzden eğit... hay-vanların örgütlenmesi işi onlara verildi Domuzların ... gelenleri Kartopu ve Napolyon adlı iki genç domuzdu B... Jones on ar... satmak için besliyordu

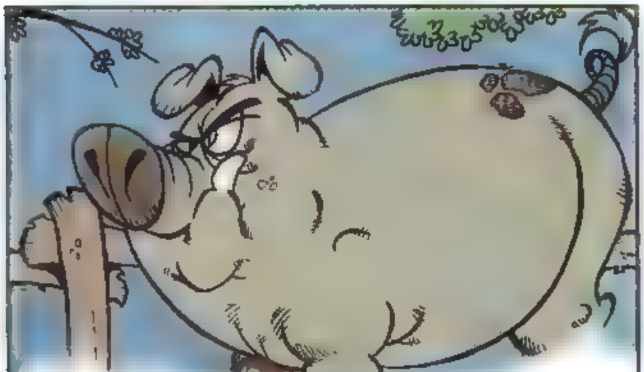

Napolyon ...ri yarı ve vahşi görünümlü bir domuzdu Az konuşur, ama istediğini yaptırırd.

Kartopu Napolyon'dan daha çevik daha konuşkan ve buluşçul bir domuzdu Ama Napolyon gibi sağlam karakterli değildi

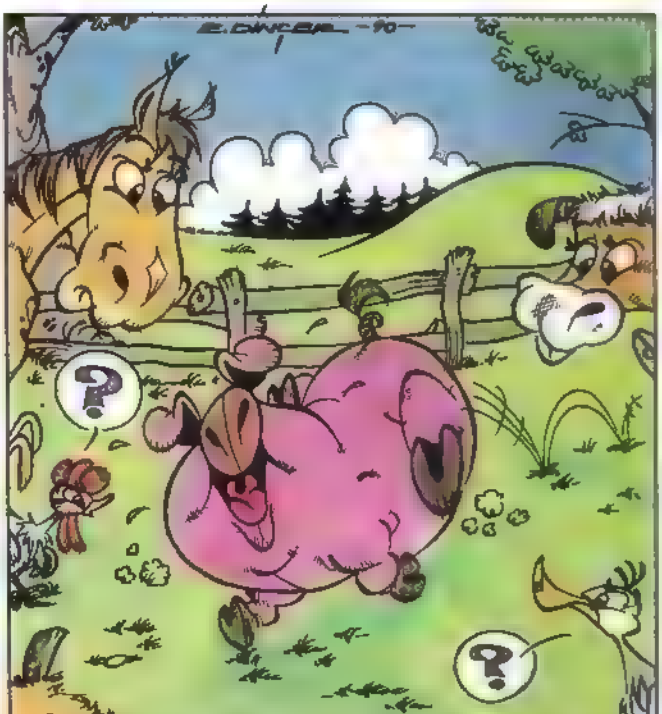

Çiftlikte ... öteki domuzlar kesilmek için besleniyorlardı. Bunlar ... tanınmışı, yuvarlak yüzlü gözleri pırıl pırıl parlayan, çevik ve tombul domuz Squelar'dı Çok güzel konuşurdu Karşısındakini ikna etmekte zorlanırsa, hoplayıp sıçrar, kuyruğunu oynatırdı Bu hareketleri nedense karşısındakini ikna etmeye yeterdi. Diğer hayvanlara göre Squelar "siyahı beyaz olarak kabul ettirebilecek" yetenekteydi

Bu üç domuz Major'un düşüncelerini geliştirerek "Hayvancılık" denen bir düşünce sistemi oluşturdular. Haftada birkaç gece Bay Jones'ın uyumasından sonra, samanlıkta gizli toplantılar yapıldı. Hayvancılık düşüncesi diğer hayvanlara da aktarıldı.
İlk düşünceler ilgisizlikle karşılandı. Bazı hayvanlar sahibimiz dedikleri Bay Jones'e sadık kalmayı daha uygun buluyorlardı. Ya da "Bay Jones bizi besliyor. O olmasaydı açlıktan ölürdük" diyorlardı. Bir kısmı da "Biz öldükten sonra oluşacak bir düzen için neden uğraşalım?" diyerek yan çiziyorlardı.
Bu söylenilenlerin doğru olmadığına diğer hayvanları ikna edene kadar domuzların göbekleri çatlıyordu.
Soruların belki de en aptalcası beyaz at Suslu'dan geldi: "Devrimden sonra şeker bulunabilecek mi?"
Kartopu bu soruya "Hayır" diye yanıt verdi. "Şekere ihtiyacın olmayacak ki. İstediğin kadar ot yiyebileceksin."
"Arkadaş, kurdelalar yozluk göstergesidir. Özgürlük kurdelalarından daha önemlidir" dedi.
Suslu pek de ikna olmuş gibi görünmüyordu.
Karga Moses'ın söylediği yalanlar ise domuzları çileden çıkardı. Bay Jones'ın sevgili kuşu Moses aslında casusluk yapıyordu. Devrim çabalarını baltalamak için şöyle bir yalan uydurmuştu: "Şeker dağı adlı esrarlı bir dağ var.
Hayvanlar ölünce oraya giderler. Dağ gökyüzünde bulutların üzerindedir. Orada hep dinlence vardır. Hayvanlar aradıkları her şeyi kolaylıkla bulabilirler." Kimi hayvanlar Şeker dağı'na inandılar. Domuzlar ise, aksini kanıtlayana dek çok uğraştılar.

Domuzların en sadık izleyicileri, Boksör ile Clover adlı atlardı. Atlar düşünme konusunda pek de becerikli değillerdi. Domuzları öğretmen diye benimseyince, onların tüm sözlerini doğru diye bildiler. Diğer hayvanları da bu sözlerin doğru olduğuna ikna etmekte güçlük çekmediler.
Hayvanlar aç kalınca, bu duruma artık dayanamaya
lar. İneklerden biri ahırın kapısını kırdı.
Hayvanlar yem kovalarına saldırdılar.
lar. Bu sırada Bay Jones uyandı. Hemen dört
gidip, sağa sola kırbaçla vurmaya başladı.

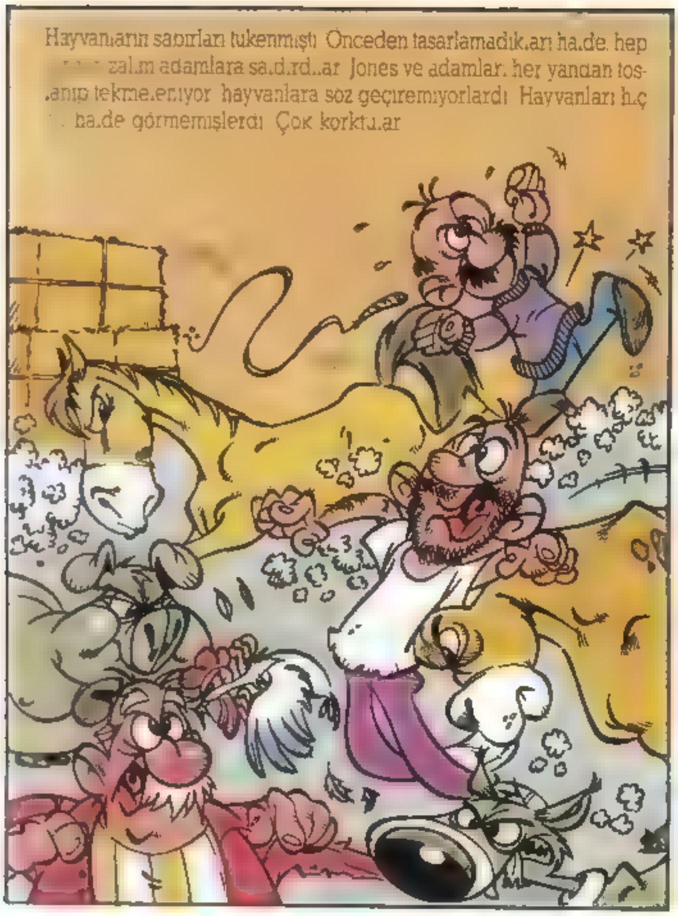

Jones'un karısı olanları pencereden görünce tüm eşyalarını topladı ve gizlice çiftlik binasının arka kapısından kaçtı.

Karga Moses çığlık çığlığa gaklayarak kadının ardından gitti.

Ardından çiftlik binalarına döndüler. Jones'ın egemenliğini pekiştiren hiçbir şeyden eser kalmaması için ortalığı temizlediler Ahırın bir ucundaki araç gereç odasının kapısını kırdılar Gemleri, burun halkalarını köpek zincirlerini bıçakları toplayıp kör bir kuyuya attılar.
Dizginler, kayışlar ve kırbaçlar ise yanmakta olan çöp ateşine atıldı Kırbaçlar yanarken, hayvanlar sevinçle hoplayıp zıpladılar
Kartopu, atların yelelerine bağlanan kurdelaları ateşe attı "Hayvanlar çıplak olmalı" dedi
Bunu duyan Boksör de yaz aylarında güneşten korunmak için taktığı küçük hasır şapkasını ateşe attı
Kısa sürede Bay Jones'ı hatırlatan her şey yok edildi. Sonra Napolyon, tüm hayvanları ambara çağırdı. Hepsine ikişer porsiyon yem verdi Karınlarını doyuran hayvanlar, ard arda yedi kez "Bu toprağın hayvanları" şarkısını söylediler Gece olup yattıklarında, o güne kadar hiç tatmadıkları rahat bir uyku uyudular
Gün doğarken, alıştıkları saatte uyandılar Birgün önceki başarılarını hatırlayıp çayırlığa koştular
Oradaki bir tepecikten, çiftliğin dörtbir yanı görülebiliyordu Bu tepeye çıkıp etrafa baktılar Evet bu topraklar artık onlarındı

Sevinçle zıplayıp koşuştular. Çayırda yuvarlanıp taklalar attılar.
Sonra tüm çiftliği dolaştılar. Tarlaları, otlağı, meyve bahçesini, havuzu, koruyu hayranlıkla izlediler. Daha önce sanki hiç görmemiş gibiydiler. Tüm bunların kendi malları olduğuna güç inanıyorlardı.
Kartopu ve Napolyon evin kapısını omuzlayarak açtılar. Sırayla içeriye girdiler.
bir şeylerden korkuyormuş
konuşuyorlardı. Lüks eşyalara, yataklara, aynalara, kol
E. DİNÇER

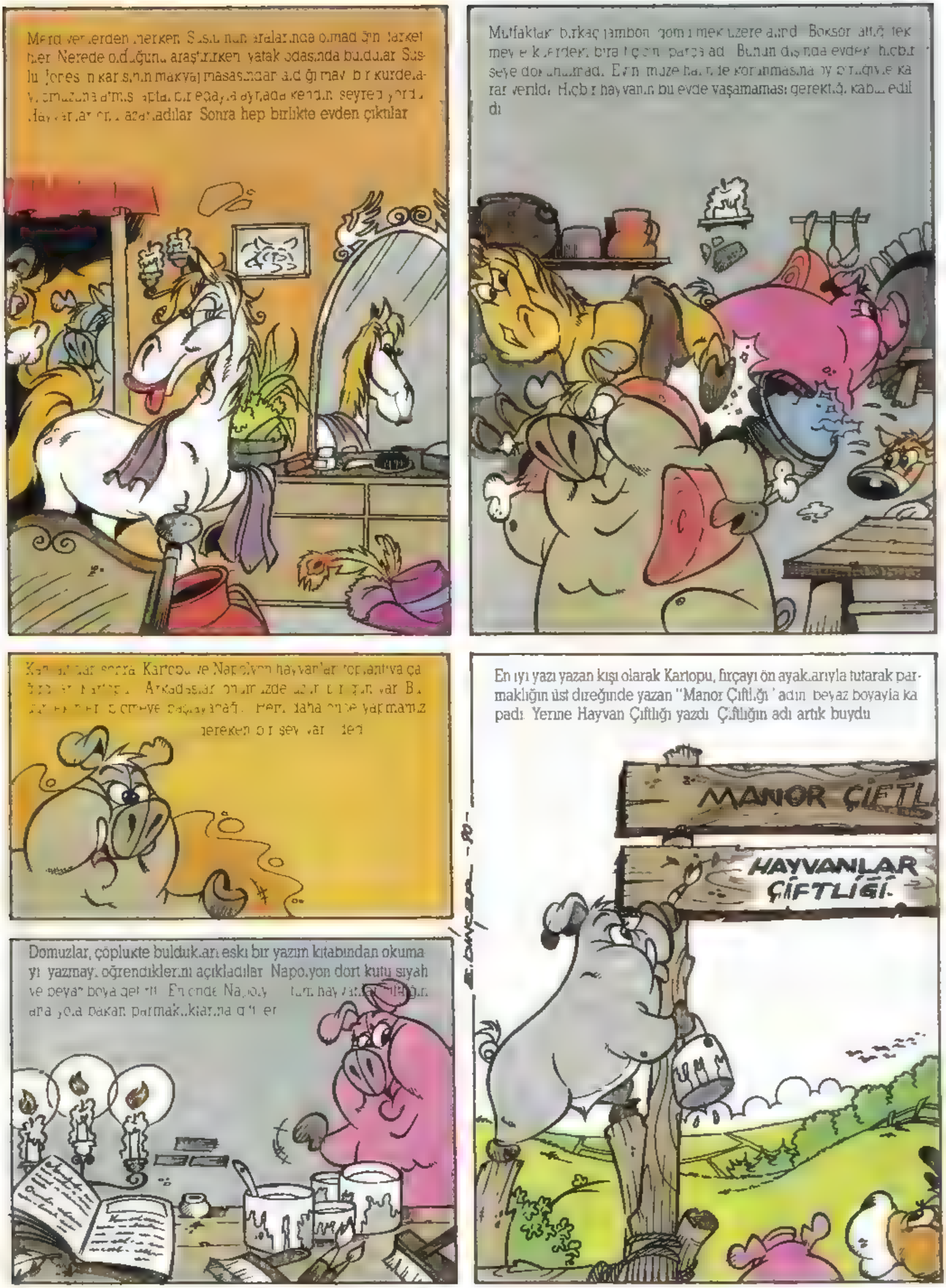
Merdivenlerden inerken, Süslü'nün aralarında olmadığını farkettiler. Nerede olduğunu araştırırken yatak odasında buldular. Süslü, Jones'in karısının makyaj masasından aldığı mavi bir kurdelayı omuzuna atmış, aptalca bir edayla aynada kendini seyrediyordu. Hayvanlar onu azarladılar. Sonra hep birlikte evden çıktılar.
Mutfaktan birkaç jambon gömülmek üzere alındı. Boksör attığı tekmeyle kilerdeki bira fıçısını parçaladı. Bunun dışında evdeki hiçbir şeye dokunulmadı. Evin müze halinde korunmasına oybirliğiyle karar verildi. Hiçbir hayvanın bu evde yaşamaması gerektiği kabul edildi.
Kahvaltıdan sonra Kartopu ve Napolyon hayvanları toplantıya çağırdılar. Kartopu: "Arkadaşlar, önümüzde uzun bir gün var. Bugün ekin biçmeye başlayacağız. Fakat daha önce yapmamız gereken bir şey var," dedi.
Domuzlar, çöplükte buldukları eski bir yazım kitabından okumayı yazmayı öğrendiklerini açıkladılar. Napolyon dört kutu siyah ve beyaz boya getirtti. En önde Napolyon, tüm hayvanlar çiftliğin ana yola bakan parmaklıklarına gittiler.
En iyi yazı yazan kişi olarak Kartopu, fırçayı ön ayaklarıyla tutarak parmaklığın üst direğinde yazan "Manor Çiftliği" adını beyaz boyayla kapadı. Yerine Hayvan Çiftliği yazdı. Çiftliğin adı artık buydu.
MANOR ÇİFTL
HAYVANLAR ÇİFTLİĞİ.

Kartopu ile Napolyon ... dayadılar. Hayvanlar ...
1- İKİ AYAKLI CANLILAR KÖTÜDÜR.
2- DÖRT AYAKLILAR VE KANATLILAR DOSTTURLAR.
3- HAYVANLAR ELBİSE GİYMEMELİDİR.
4- HAYVANLAR YATAKTA YATMAMALIDIR.
5- HAYVANLAR İÇKİ İÇMEMELİDİR.
6- HAYVANLAR CİNAYET İŞLEMEMELİDİR.
7- TÜM HAYVANLAR EŞİT OLMALIDIR.
Yazı çok güzel yazılmıştı. Fakat, dost sözcüğünün harfleri karışmış, (s) harfi de ters yazılmıştı. Bundan başka yazım hatası yoktu. Kartopu ilkeleri yüksek sesle okudu. Tüm hayvanlar bunları kabul ettiklerini başlarını sallayarak gösterdiler. Akıllı olanlar, ilkeleri hemen ezberlemeye başladılar.
3- HAY
4- HAY
5- HAY
6- HAY
7- TÜM
ye bağırdı. Ürünü Jones ve işçilerinin yaptıklarından daha kısa zamanda toplamayı bir onur sorunu yapalım.
... üç inek möölamaya başladı. Rahatsız görünüyorlardı. Yirmi ... tır sütleri sağılmamış, memeleri patlayacak kadar şişmişti. Domuzlar beş kova getirip, ön ayakları bu işe uygun olduğundan, inekleri sağdılar. Kovalar kaymaklı sütle dolunca, hayvanların çoğu sütlere göz diktiler.
MOO.
MOOO.
MOOOO!
Birisi: "Sütler şimdi ne olacak?" diye sordu. Tavuklar ... bazen süt katardı." dediler. Napolyon kovaların ... "Sütü düşünmeyin arkadaşlar, icabına bakılacaktır. ... Kartopu arkadaş size yol gösterecek. Ben de ... Haydi ...
?
?

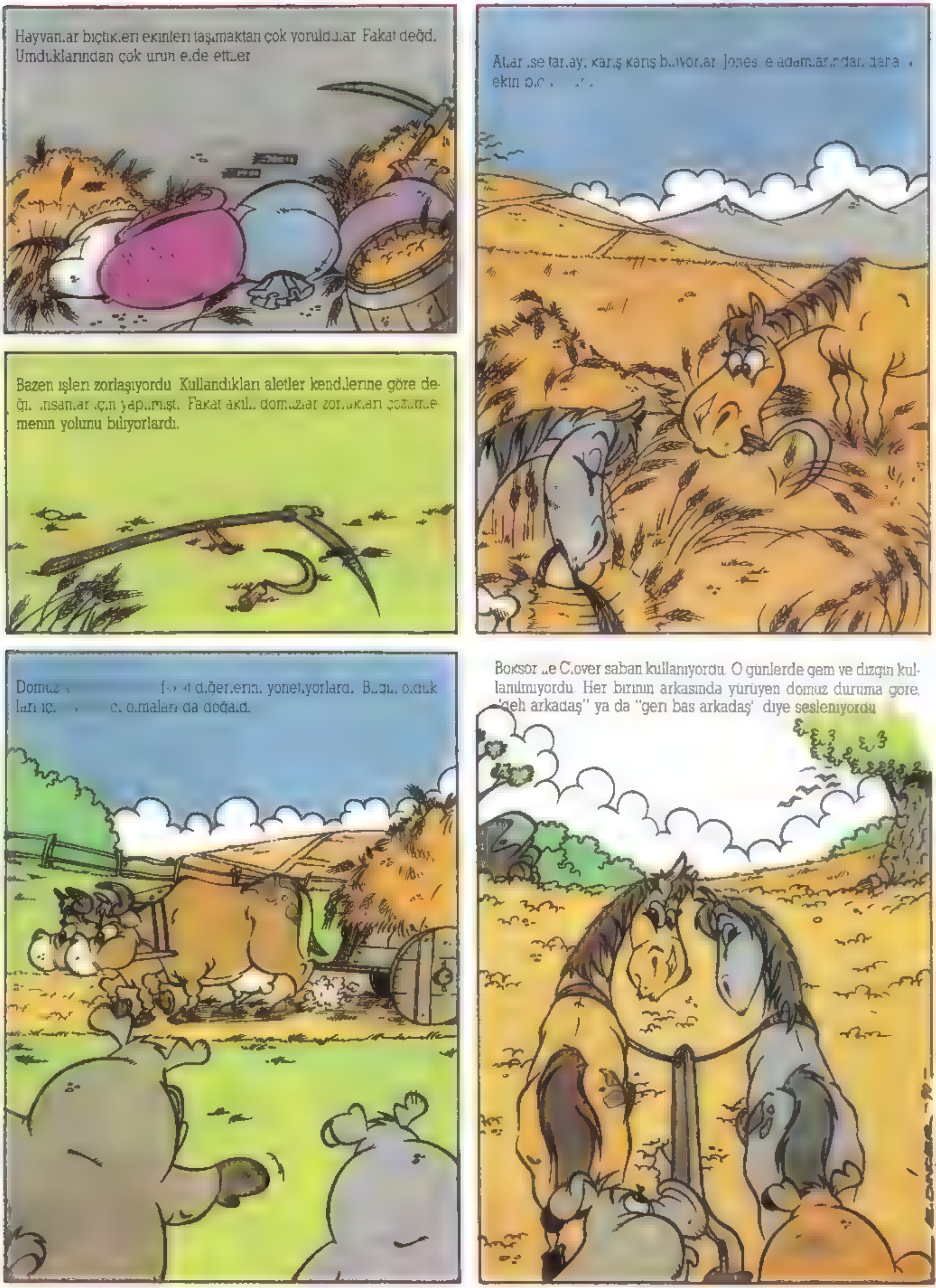
Hayvanlar biçtikleri ekinleri taşımaktan çok yoruldular. Fakat değdi. Umduklarından çok ürün elde ettiler.
Atlar ise tarlayı karış karış biliyorlar. Jones ve adamlarından daha ... ekin ...
Bazen işleri zorlaşıyordu. Kullandıkları aletler kendilerine göre değil, insanlar için yapılmıştı. Fakat akıllı domuzlar zorlukları çözümlemenin yolunu biliyorlardı.
Domuz ... fakat diğerlerini yönetiyorlardı. Bilgili oldukları için ... olmaları da doğaldı.
Boksor ile Clover saban kullanıyordu. O günlerde gem ve dizgin kullanılmıyordu. Her birinin arkasında yürüyen domuz duruma göre, "deh arkadaş" ya da "geri bas arkadaş" diye sesleniyordu.

En küçükleri de dahil tüm hayvanlar ürünü toplamaya çalışıyorlardı Ördeklerle tavuklar bile tüm gün uğraşıp saman taşıdılar. Sonunda Jones ve adamlarının yapabildiklerinden iki gün önce işlerini bitirdiler.

O güne kadar çiftlikte görülen en verimli üründü bu. Hiçbir şey ziyan edilmedi. Tavuklarla ördekler, keskin gözleriyle gördükleri samanların son tanelerini bile toplamışlardı. Hayvanların hiçbiri çalışırken ürünlerden bir lokma bile çalmadılar

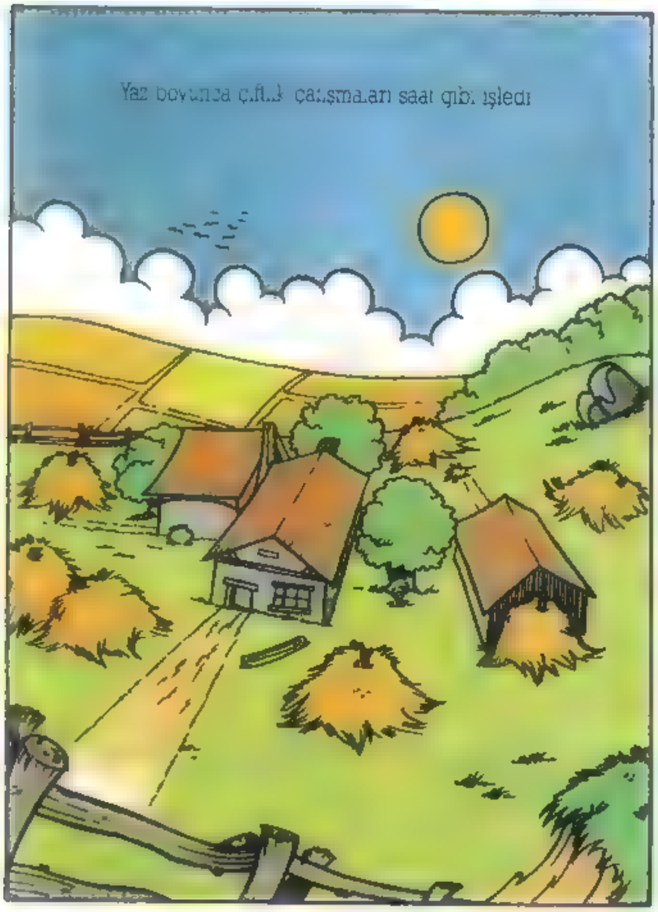
Yaz boyunca çiftlik çalışmaları saat gibi işledi

Hayvanlar çok mutluydular. Daha önce cimri sahiplerinin ölçerek verdikleri yemi yerlerdi. Şimdi kendi güçleriyle yetiştirip topladıkları kendi mallarını yiyorlardı. Bu işten büyük bir zevk duydular

Ürünlerine ortak olan asalak yaratıklar, yani insanlar gittikten sonra yiyecek bollaşmıştı. Çiftlik işlerinde deneyimsiz olmalarına rağmen işlerini kısa zamanda yapıp dinlenmeye fırsat bulabiliyorlardı.

Ama zorluklar da peşlerini bırakmıyordu. Harman zamanı geldiğinde başakları ayaklarıyla ezip tozlarını üflemek zorunda kaldılar. Çünkü çiftlikte harman makinesi yoktu.

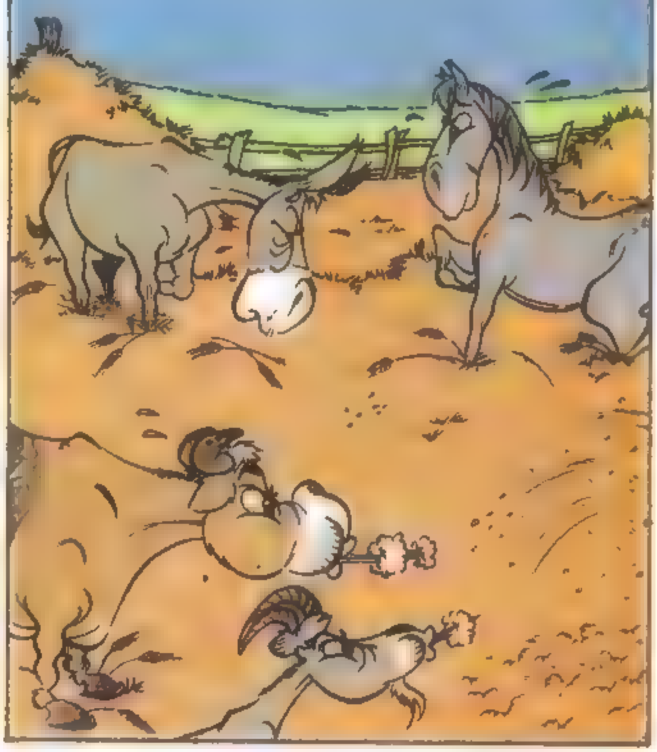

Domuzların zekâsı ve Boksör'ün inanılmaz gücü, her zorluğa çözüm getirebiliyordu. Herkes Boksör'e hayrandı. Jones'un zamanında bile yorulmak bilmeyen Boksör, şimdi kendisi gibi üç atın yapacağı işi yapıyordu. Gün oluyor çiftliğin tüm işleri onun kuvvetli omuzuna yükleniyordu. Sabahları diğerlerinden yarım saat daha önce uyandırılmak için genç horozlarından biriyle anlaşmıştı. Boksör'ün temel ilkesi "daha çok çalışmalıyım"dı.

Hayvanların hepsi yetenekleri kadar çalışıyorlardı. Örneğin tavuklarla ördekler harman sonunda yerde kalan taneleri toplayarak otuz kilo fazla ürün sağlamışlardı.

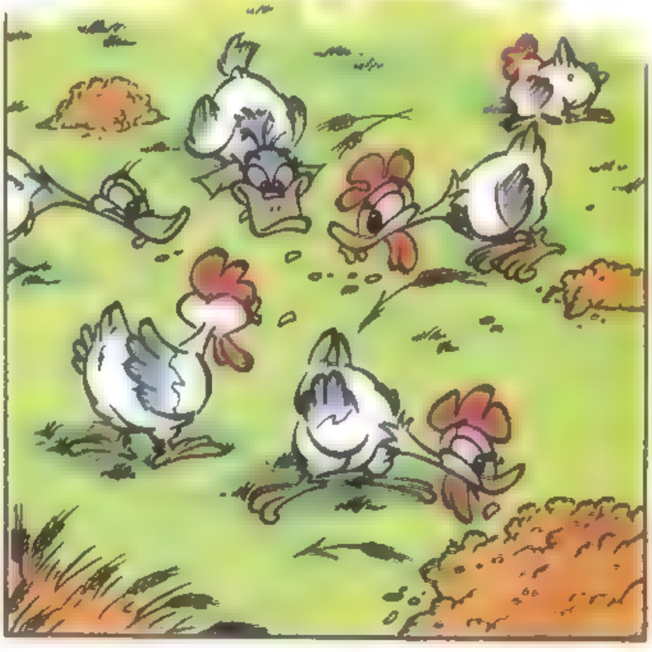

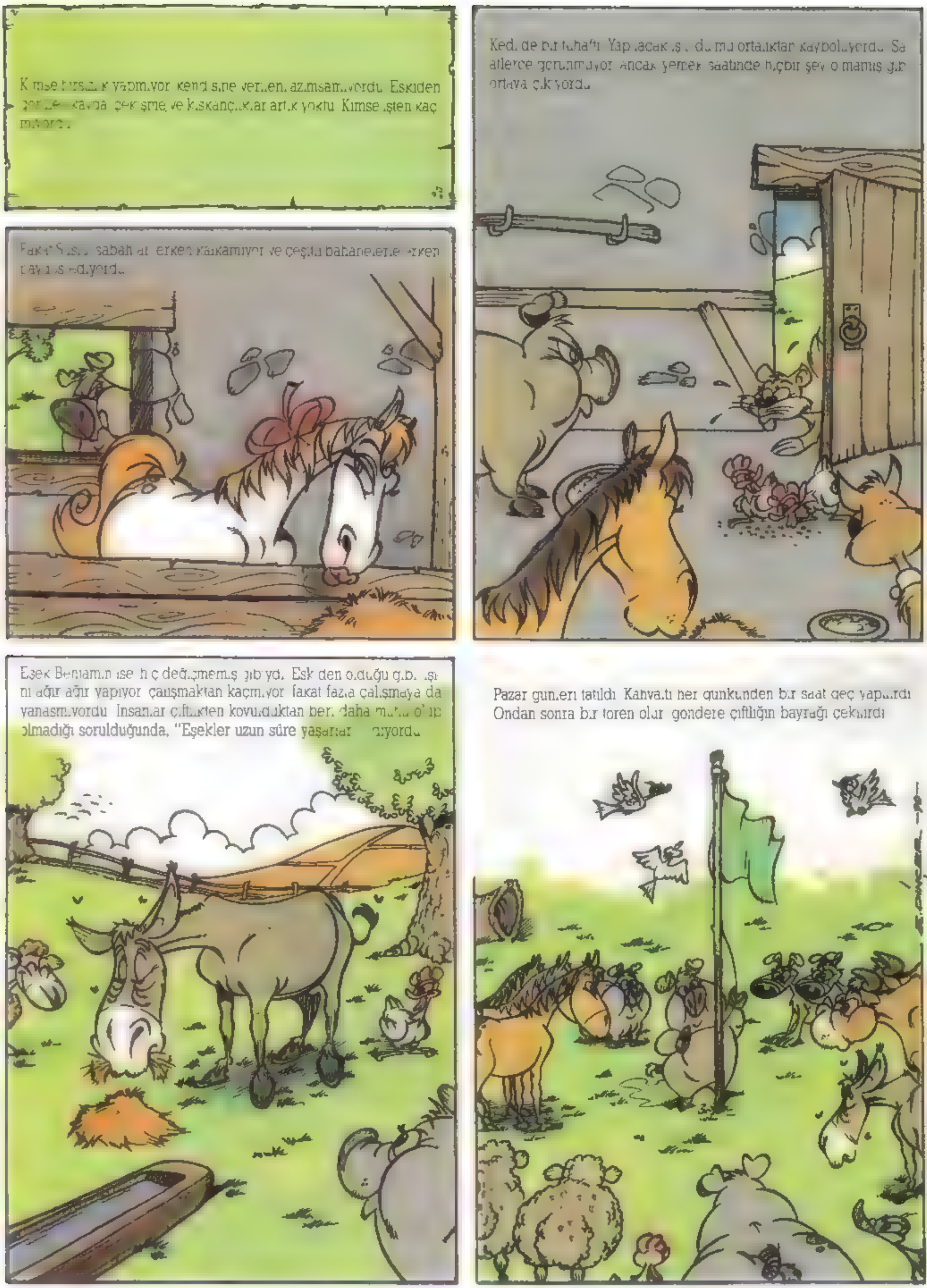
Kimse hırsızlık yapmıyor, kendisine verileni azımsamıyordu. Eskiden ... kavga, çekişme ve kıskançlıklar artık yoktu. Kimse işten kaçmıyordu.
Fakat Susu sabah erken kalkamıyor ve çeşitli bahanelerle erken paydos ediyordu.
Kedi de bir tuhaftı. Yapılacak iş ... ortalıktan kayboluyordu. Saatlerce görünmüyor, ancak yemek saatinde hiçbir şey olmamış gibi ortaya çıkıyordu.
Eşek Benjamin ise hiç değişmemiş gibiydi. Eskiden olduğu gibi işini ağır ağır yapıyor, çalışmaktan kaçmıyor, fakat fazla çalışmaya da yanaşmıyordu. İnsanlar çiftlikten kovulduktan beri daha mutlu olup olmadığı sorulduğunda, "Eşekler uzun süre yaşarlar" ...yordu.
Pazar günleri tatildi. Kahvaltı her günkünden bir saat geç yapılırdı. Ondan sonra bir tören olur, göndere çiftliğin bayrağı çekilirdi.

Snowball, bayan Jones'ın yeşil masa örtüsünü, üzerine beyaz boyayla bir hayvan ayağı ve bir boynuz resmi yaparak bayrak haline getirmişti

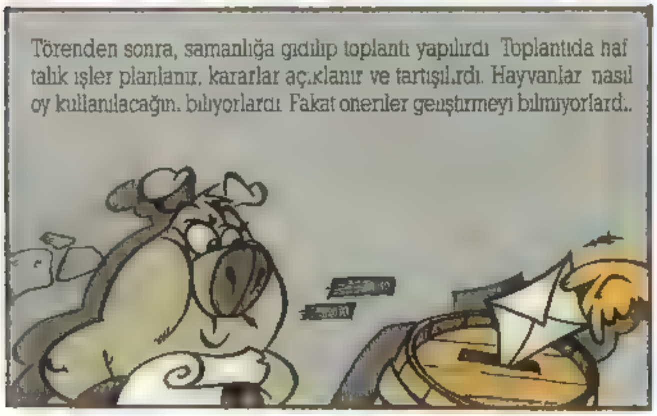
Törenden sonra, samanlığa gidilip toplantı yapılırdı. Toplantıda haftalık işler planlanır, kararlar açıklanır ve tartışılırdı. Hayvanlar nasıl oy kullanılacağını biliyorlardı. Fakat öneriler geliştirmeyi bilmiyorlardı..

Tartışmalarda en çok Snowball ve Napolyon konuşuyordu. Fakat bu ikisi hiç anlaşamıyorlardı. Biri bir öneride bulunursa, diğeri mutlaka karşı çıkıyordu. Toplantılar "Bu Toprağın Hayvanları" adlı şarkının söylenmesiyle bitiyor, öğleden sonra hayvanlar dinleniyorlardı.
?

Koşum odasını, domuzlar çiftlikten getirdikleri kitaplarla okuma odası yapmışlardı. Akşamları kitaplardan demircilik, marangozluk gibi gerekli sanatları öğreniyorlardı. Snowball hayvanları komiteler halinde örgütlemekteydi. Bu işi yaparken epeyce yoruluyordu. Tavuklar için "yumurta üretim komitesi" inekler için "temiz kuyruk komitesi" gibi.

Fakat komiteler sonuca ulaşamadı. Örneğin vahşi hayvanları uysallaştırma girişimi başarısız oldu.

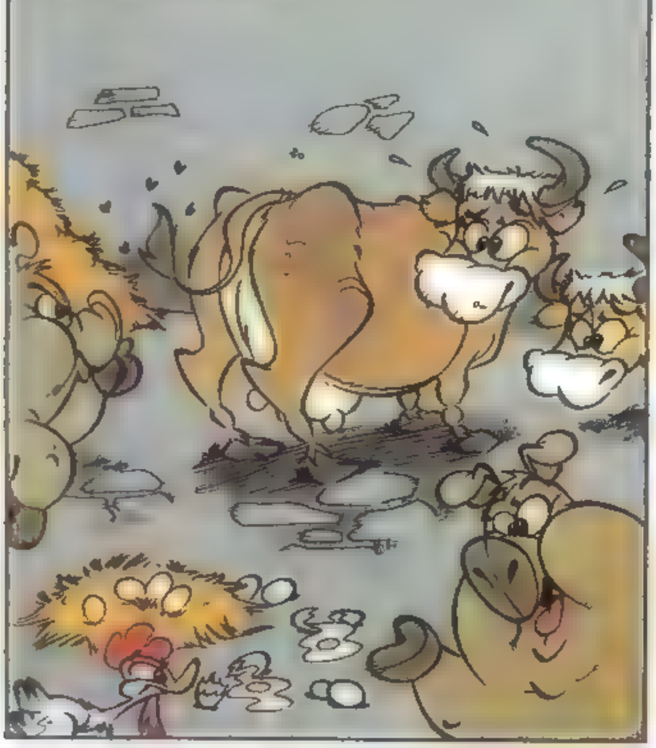

Kedi bir gün damda oturup, kendisinden az uzakta duran serçelerle konuşuyordu. Serçelere, tüm hayvanların artık dost olduklarını, isterlerse gelip üzerine konabileceklerini söylüyordu. Ama serçeler ona yaklaşmadılar bile.

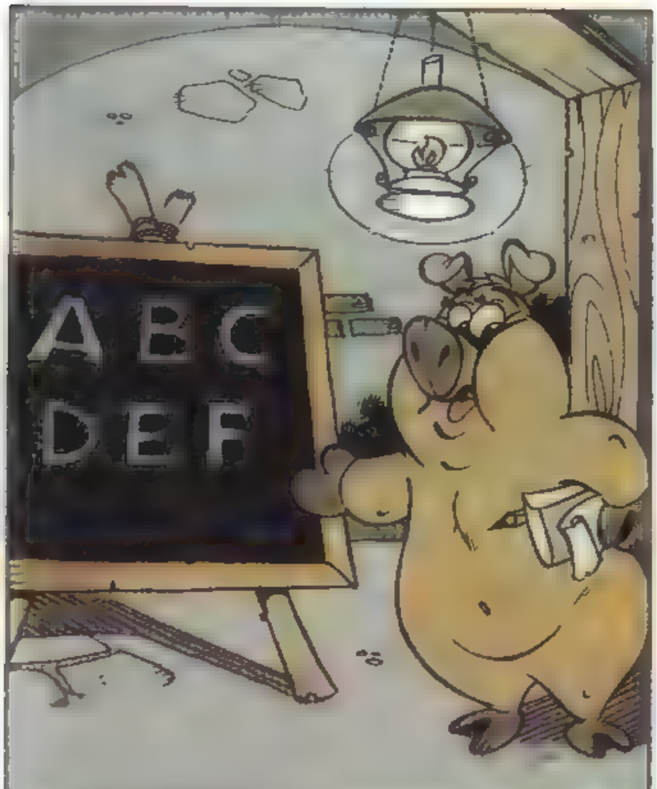

Yalnız okuma yazma kursları çok etkili oldu. Tüm hayvanlar sonbahara kadar az çok okuma yazma öğrenebildiler.

Domuzlar zaten okuma yazmayı biliyorlardı. Köpekler de bu işte başarılı oldular. Ama okumayı pek sevmiyorlardı. Keçi Muriel de iyi okuyordu. Bazen çöplükte bulduğu gazete parçalarını getirip arkadaşlarına okuyordu.

Eşek Benjamin ise domuzlar kadar iyi okuyabilmesine rağmen bu bilgisini hiç kullanmıyordu. Okumaya değecek hiçbir şey yok diyordu.

Clover harflerin hepsini öğrenmişti. Ama bunları bir araya getiremiyordu. Boksör D harfine kadar ezberleyebilirdi. Birkaç defa E, F, G, H harflerini ezberledi, ama bu kere de A, B, C, D'yi unuttu. Sonunda ilk dört harfi bilmesinin yeterli olacağına karar verdi

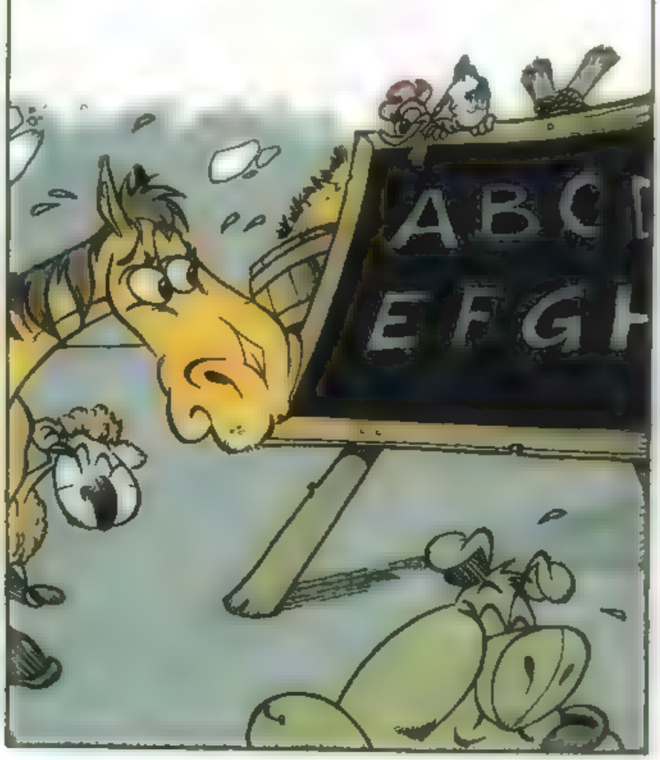

Süslü, kendi adındaki beş harften başkasını öğrenmek istemedi. Kendi adını küçük dal parçalarıyla yazıp etrafını çiçeklerle süslüyordu Sonra da hayranlıkla yazısına bakıyordu

Napolyon gençlerin eğitiminin yaşlılara bir şey öğretmekten daha yararlı olduğunu iddia ediyordu. Hasattan sonra Jessie ile Bluebell adlı köpekler toplam dokuz yavru doğurdular. Napolyon köpekleri analarından ayırdı, istediği gibi yetiştirebilmek için onlarla kendisi ilgilenmeye başladı.

Şimdi elmalar da olgunlaşmaya başlamış, hatta bazıları yere düşmüştü. Tüm hayvanlar bunların paylaştırılacağını sanıyordu. Ama şöyle bir emir çıktı. Yere düşen elmalar domuzlara verilecek. Hayvanlar buna çok kızdılar. Ama yararı olmadı.
Hayvanlar Jones'in geri gelmesini istemiyorlardı. Sorun bu şekilde ortaya konulunca domuzlara bir şey söylenemiyordu. Bu yüzden sütlerin ve elmaların domuzlara verilmesini itirazsız kabul ettiler.

Çiftlikteki isyan olayı, yazın sonlarına doğru tüm çevre çiftliklerde duyulmuştu. Napolyon ve Kartopu her gün komşu çiftliklere güvercinler uçuruyor, oradaki hayvanlarla ilişki kurarak isyanı anlatıyor ve "Bu Toprağın Hayvanları" şarkısını öğretiyorlardı

Bu süre içinde Bay Jones, vaktinin çoğunu meyhanede geçiriyordu. Çevresindekilere, hayvanlar tarafından kendi çiftliğinden kovulmakla ne büyük bir haksızlığa uğradığını anlatıyordu

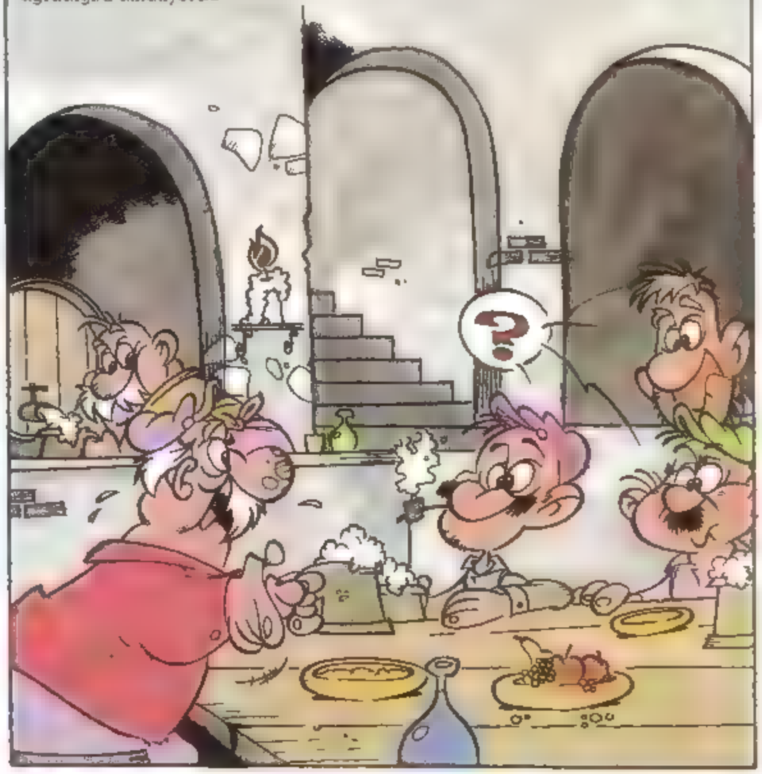

Diğer çiftçiler Jones'u dinliyorlar ama ona yardım etmiyorlardı. Hepsi Jones'un başına gelen felaketten kendi yararlarına bir şeyler elde etmeye çalışıyorlardı. Hayvan çiftliğinin yanındaki iki çiftliğin sahiplerinin aralarının bozuk olması ise bir şanstı

Çiftliklerden adı "Tilki Korusu" olanı büyük bir araziye sahipti. Ama bakımsızdı. Çiftlik sahibi Pilkington zamanının çoğunu avlanarak ya da balık tutarak geçirirdi

"Taşlıtarla" adındaki diğer çiftlik ise, daha küçük ama bakımlıydı. Sahibi Frederick , sert ve kurnaz bir adamdı. İki komşu çiftliğin sahipleri birbirlerinden nefret ettikleri için, birbirleriyle anlaşamazlardı da.

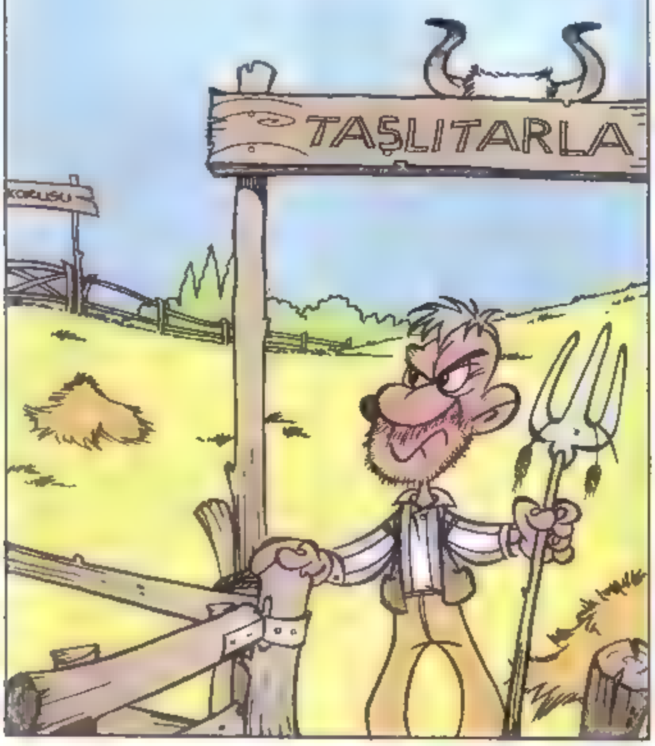

İki çiftçi de, hayvan çiftliğindeki isyanda korkmuşlar, kendi hayvanlarının bu olayı bilmelerini önlemek istemişlerdi. Aslında önce, hayvanların çiftliği idare edebileceklerine inanmayıp, alay ederek gülmüşlerdi. Çiftliğe, hâlâ eski adını kullanarak "Manor Çiftliği" diyorlar ve çiftlikteki hayvanların birbirleriyle sürekli dövüştüklerini, açlıktan ölmek üzere olduklarını söylüyorlardı.

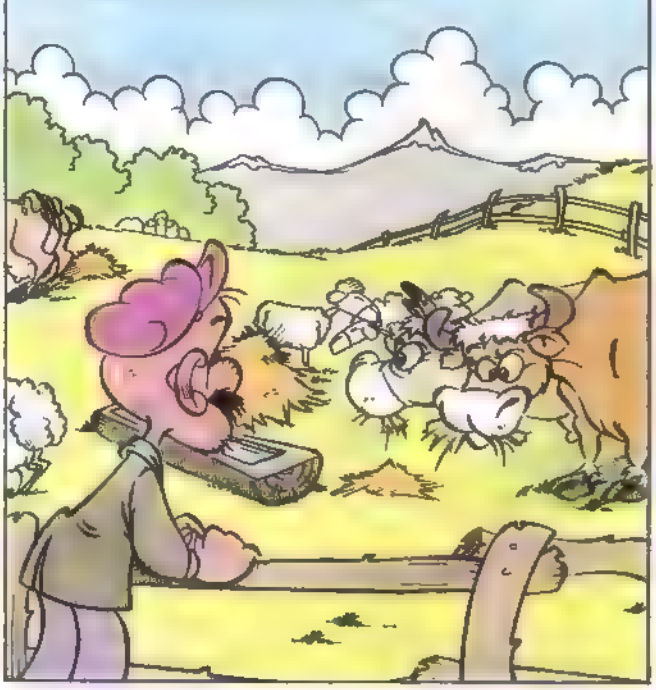

F[illegible] zamanla hayvanlar çiftliğindeki durumun hiç de öyle olmadığını [illegible] karşı tavırlarını değiştirdiler. Bu kere de hayvanların [illegible] ediyorlardı. İki çiftçiye göre doğa kanunlarına karşı [illegible] sonu [illegible]

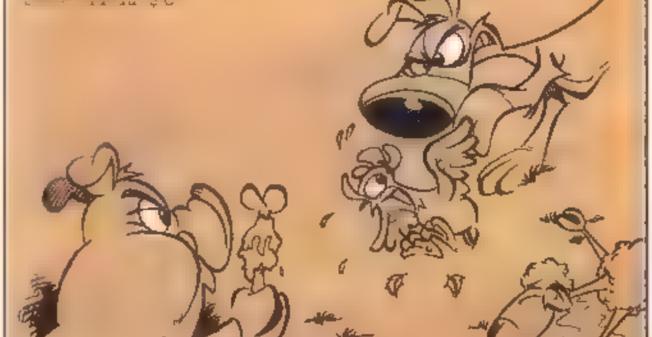

Dedikoduları dinleyen pek yoktu ama. Hayvanlar insanları kovan hayvanların kendi işlerini kendilerinin yaptıkları olağanüstü bir çiftlikten söz ediyorlar, böyle bir çiftliğin özlemini duyuyorlardı.

Yıl boyunca, diğer çiftliklerde de isyan girişimleri oldu. Genellikle boğalar birden azıyor, koyunlar çitleri devirip yoncaları yiyor, inekler süt kovalarını tekmeliyor, atlar engelleri atlamamakta direniyor, binicileri [illegible] lardı. En önemlisi de "Bu Toprağın Hayvanları" şarkısı her yerde biliniyordu.

İnsanlar bu şarkıyı duyunca öfkeleniyorlar, şarkıyı söylerken yakaladıkları hayvanları dövüyorlardı.

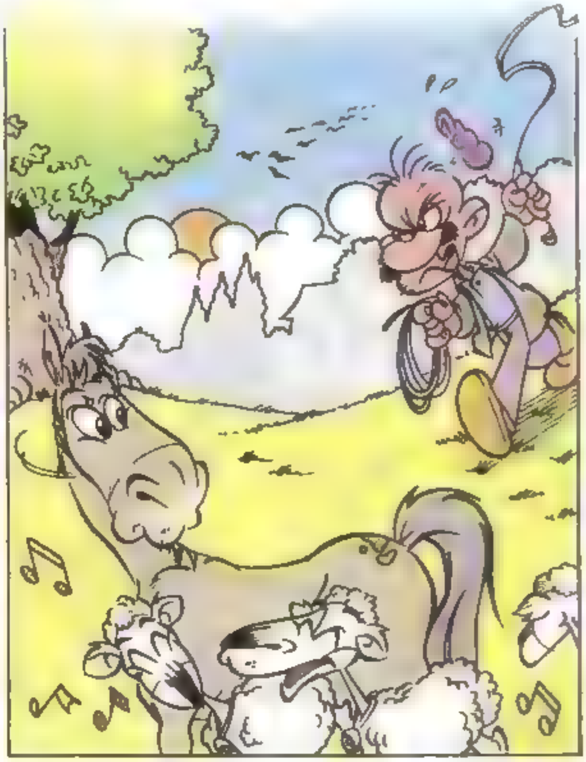

Yine de şarkının önüne geçilemiyordu. Karatavuklar ıslıkla bu şarkıyı çalıyor, güvercinler ağaçlarda bu şarkıyı söylüyordu. Bunu duyan insanlar, gelecekteki felaketin haberini duyar gibi olup sinirleniyorlardı.

Ekim ayı başında, buğday [illegible] telaşla uçup geldi ve "Hayvanlar Çiftliği'nin [illegible] ne göre Jones ve adamları parmaklıklı kapıdan [illegible] merkeymişler. Ellerinde sopalar varmış. Ayrıca Jones önde yürüyor ve elinde bir tüfek taşıyormuş. Amaçlarının çiftliği geri almak olduğu belliymiş.

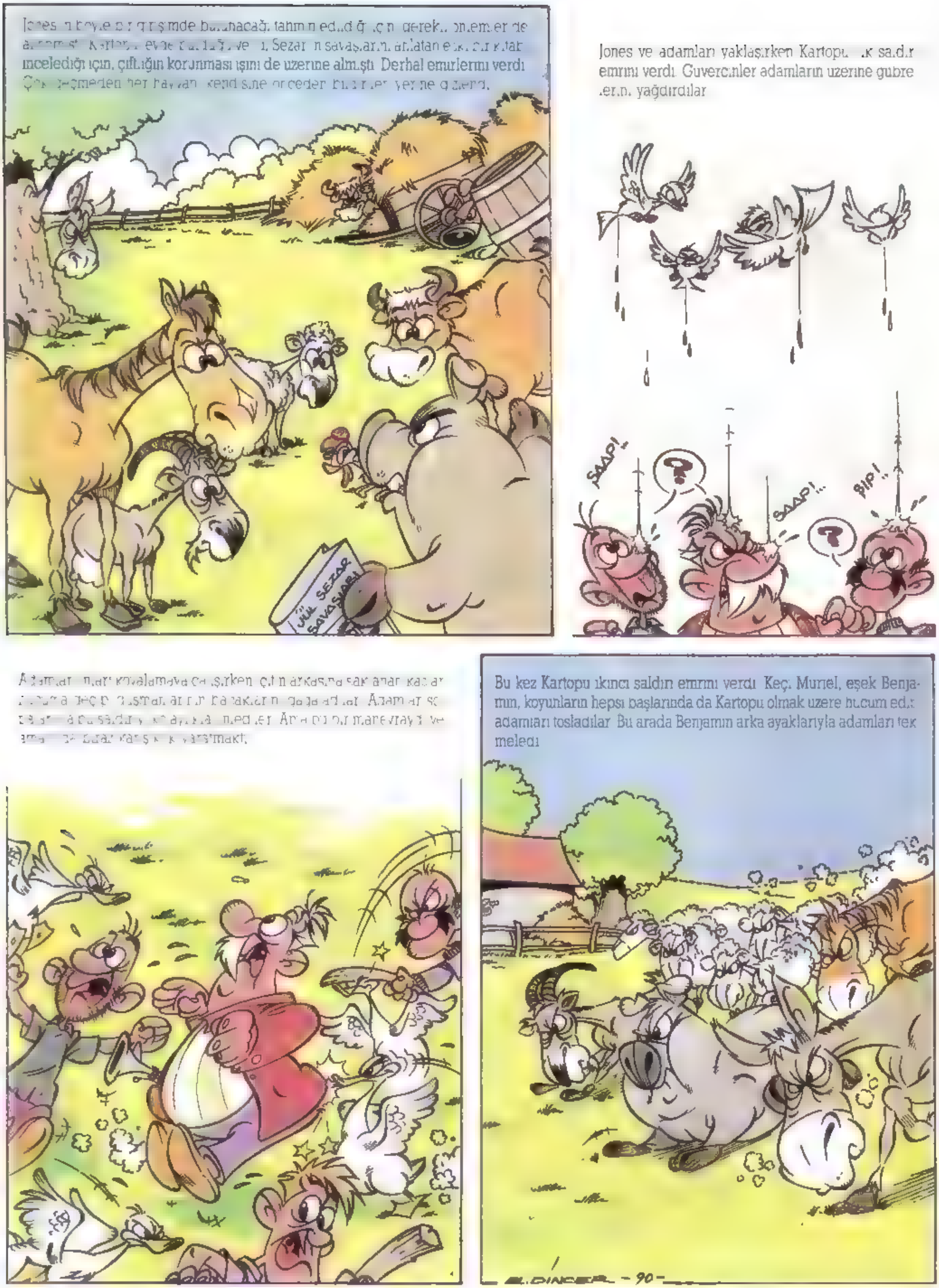
incelediği için, çiftliğin korunması işini de üzerine almıştı. Derhal emirlerini verdi.
JÜL SEZAR SAVAŞLARI
Jones ve adamları yaklaşırken Kartopu ilk saldırı emrini verdi. Güvercinler adamların üzerine gübre lerini yağdırdılar.
ŞAAP!
?
ŞAAP!..
?
ŞIP!..
Bu kez Kartopu ikinci saldırı emrini verdi. Keçi Muriel, eşek Benjamin, koyunların hepsi başlarında da Kartopu olmak üzere hücum edip adamları tosladılar. Bu arada Benjamin arka ayaklarıyla adamları tekmeledi.
B. DİNÇER -90-

Fakat adamlar sopalarıyla bu saldırıyı da etkisiz kıldılar. Birdenbire Kartopu geri çekilme işareti verdi. Hayvanların hepsi geri dönüp bahçe kapısından içeri daldılar.
Adamlar zafer kazandıklarını sanıp neşelendiler. Darmadağınık halde hayvanların arkasından koştular.
Kartopu'nun da istediği buydu. Adamlar bahçeye girince pusuda bekleyen üç at, üç inek ve diğer domuzlar arka taraftan aniden ortaya çıkıp, çıkış yolunu kapadılar.
Kartopu hücum işareti verdi ve Jones'e saldırdı. Bunu gören Jones tüfeğini doğrultup ateş etti. Kartopu'nun sırtında kanlı sıyrıklar açılmıştı. Bir koyun vurularak öldü. Kartopu son bir hamleyle ve doksan kiloluk ağırlığıyla Jones'ın bacaklarını çarptı. Jones bir gübre yığınının üzerine yuvarlandı. Tüfeği elinden düştü.
?
POW!

En korkunç savaşan ise Boksor'du. Şaha kalkıp kocaman ayaklarını savurarak dövüşüyordu. İlk vuruşu komşu çiftliğin uşaklarından genç bir adama çarptı ve cansız yere serdi.

Bunu gören adamlar korkuya kapılıp kaçmaya başladılar. Hayvanlar hep birlikte, bahçenin etrafında onları kovaladılar. Adamlar boynuz ve tekme yaraları aldılar, ısırıldılar, çiğnendiler. Tüm hayvanlar onlardan öçlerini aldı.

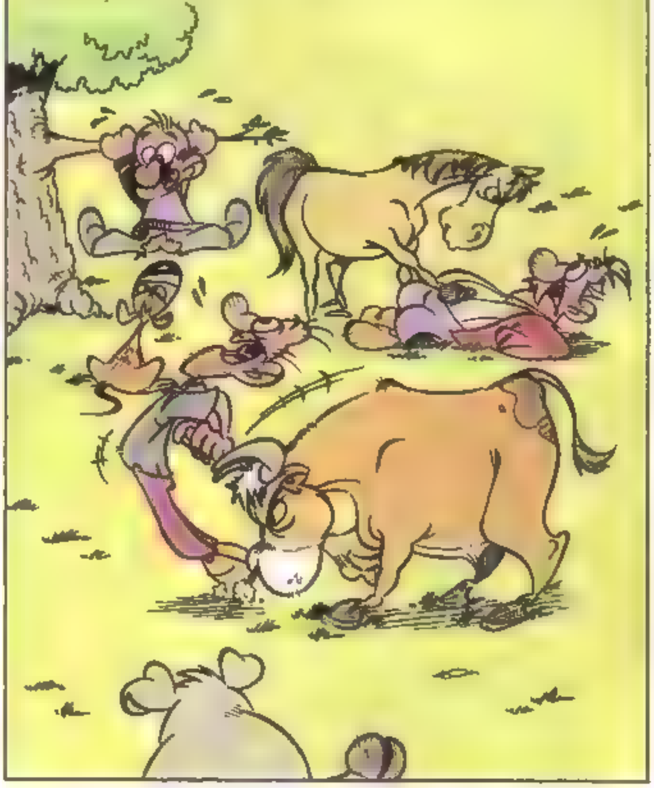

Kedi bile damdan bir adamın sırtına atladı ve tırnaklarını boynuna geçirip onu avaz avaz bağırttı. Bir ara kapının önünü açık bulan adamlar fırlayıp kaçtılar. Anayola kadar koştular. Böylece çiftliğe geldikten beş dakika sonra geldikleri yoldan kaçtılar.

Adamların hepsi gitti. Yalnız, bahçede çamurun içinde yüzükoyun cansız yatan adam kaldı. Boksor onu ayağıyla çevirmeye çalıştı.

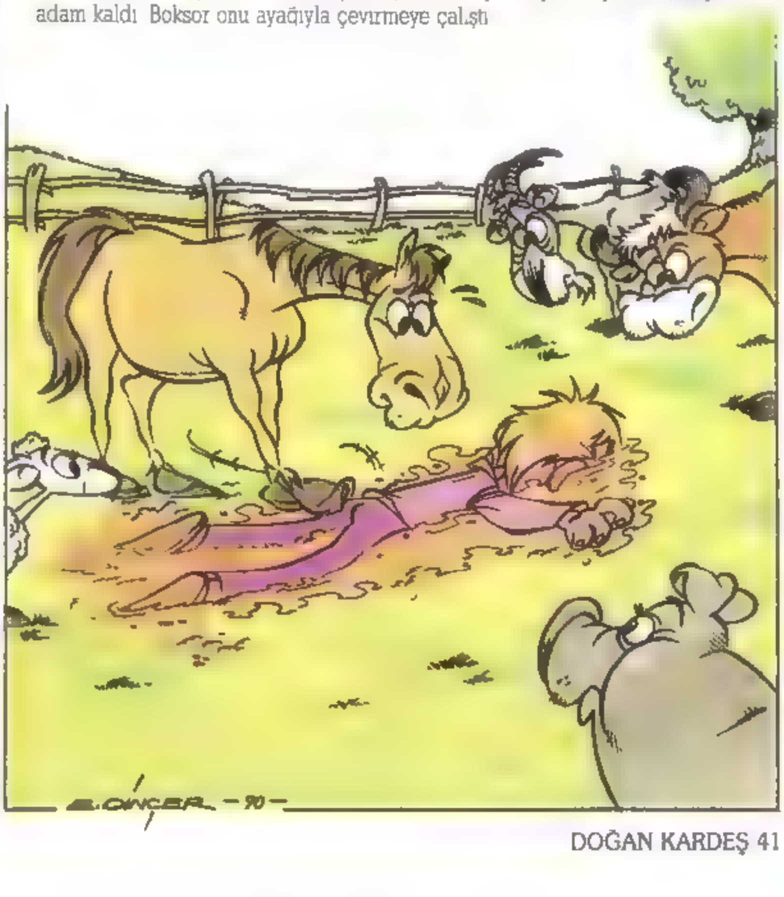

Aldığı yaralardan hâlâ kan sızan Kartopu "Fazla uzulmeye gerek yok arkadaş. Savaş savaştır. İyi insan yalnız olu insandır" dedı

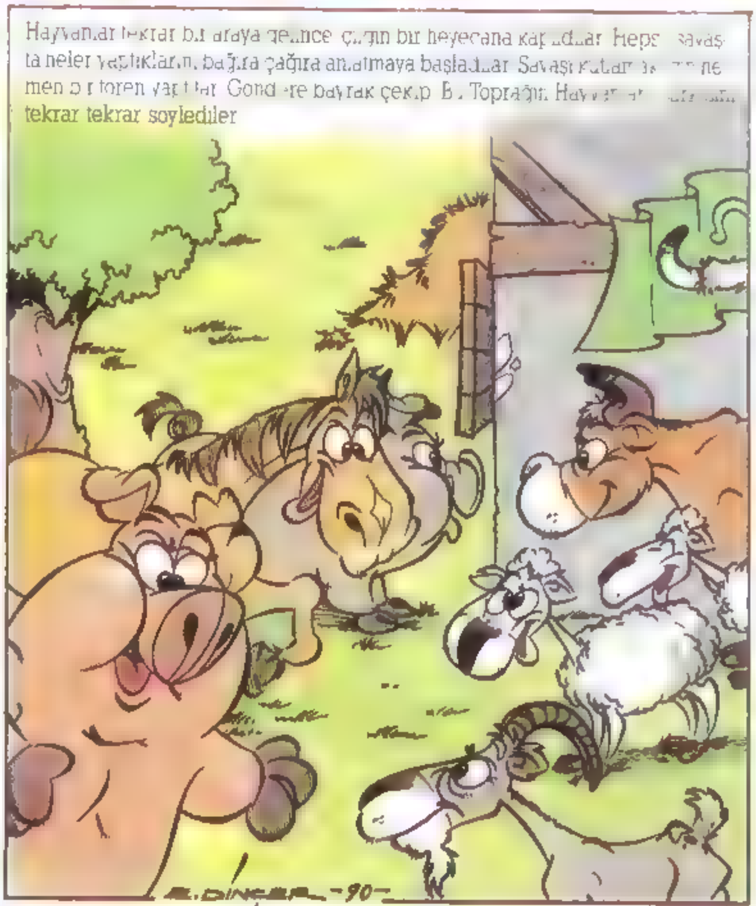

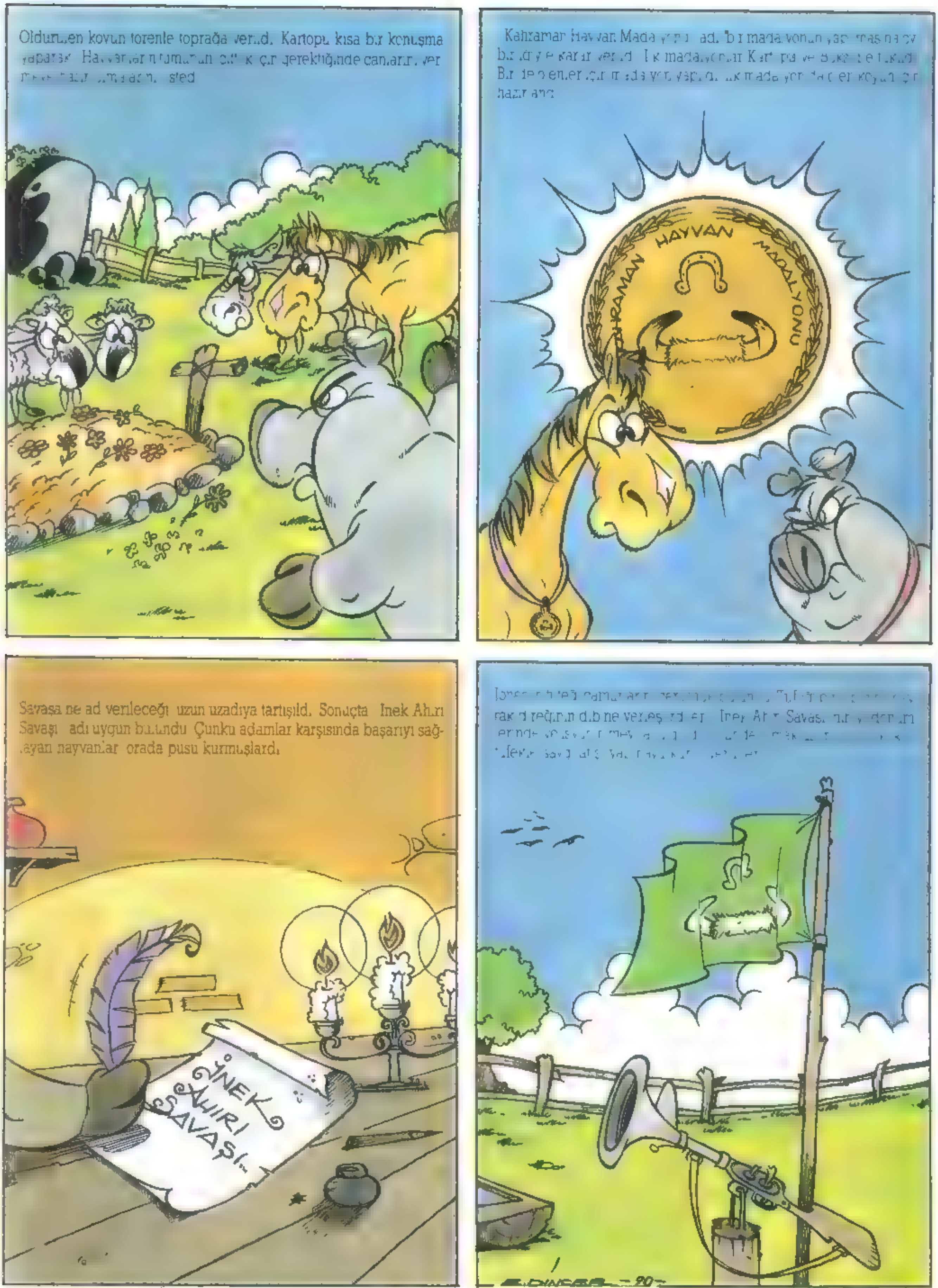

4. BOLUMUN SONU

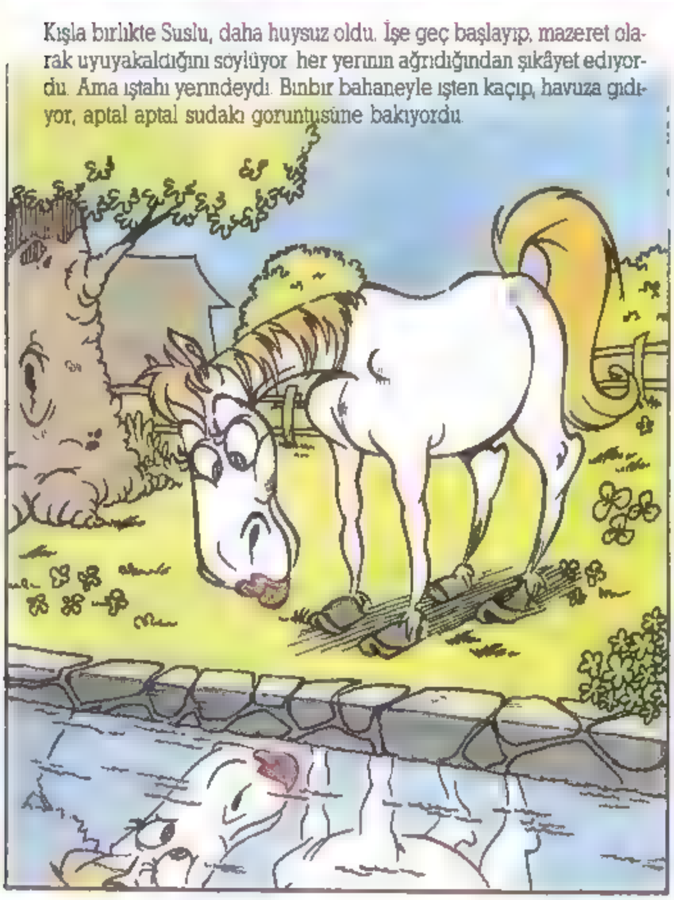
Kışla birlikte Suslu, daha huysuz oldu. İşe geç başlayıp, mazeret olarak uyuyakaldığını söylüyor, her yerinin ağrıdığından şikâyet ediyordu. Ama iştahı yerindeydi. Binbir bahaneyle işten kaçıp, havuza gidiyor, aptal aptal sudaki görüntüsüne bakıyordu.

Ama bazı söylentiler vardı. Bir gün süslü ağzında bir lokma ot, neşeyle kuyruğunu sallayarak bahçeye girince Clover bir yana çekip "Bana bak Suslu, sana çok ciddi bir şey söyleyeceğim" dedi. "Bu sabah seni Foxford çiftliği sınırında çitin üzerinden diğer tarafa bakarken gördüm. Orada bay Pilkington'un adamlarından biri senin burnunu okşuyordu. Sense hiç tepki göstermedin. Bu ne demek Suslu?

Suslu, bağıra çağıra, tepine zıplaya inkâr etti. "Hayır böyle bir şey olmadı" diye bağırdı.
Clover, "O adamın senin burnunu okşamadığına yemin edebilir misin?" diye sordu. Süslü Clover'ın yüzüne bakmadan "Bu doğru değil" dedi ve sonra dört nala oradan kaçtı.

Clover inanmadı. Bir süre düşündü, sonra kimseye görünmeden, Suslü'nün yattığı yere gitti. Oradaki samanları karıştırdığında biraz kesme şeker ve renkli kurdeleler buldu.

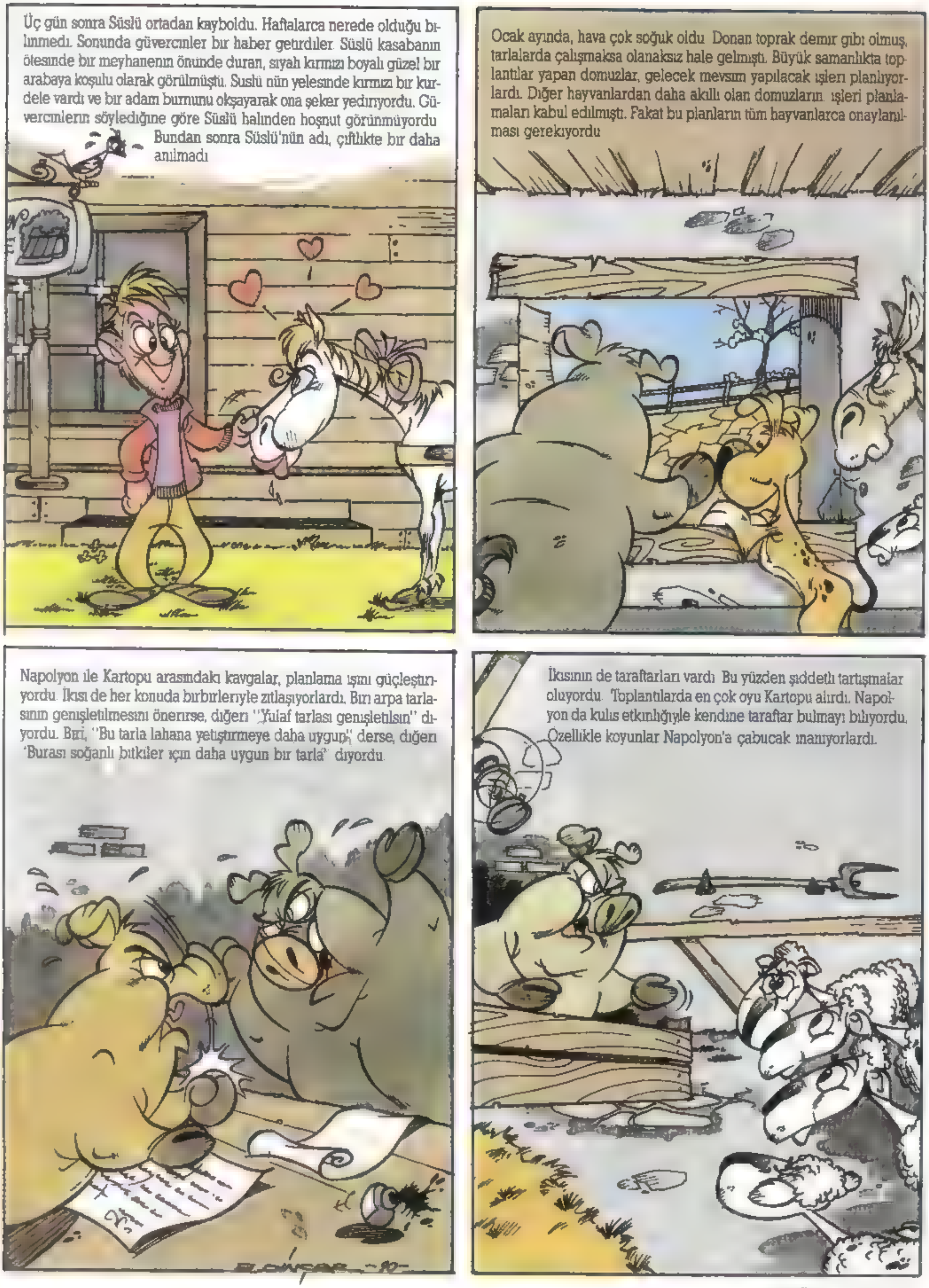
Üç gün sonra Süslü ortadan kayboldu. Haftalarca nerede olduğu bilinmedi. Sonunda güvercinler bir haber getirdiler. Süslü kasabanın ötesinde bir meyhanenin önünde duran, siyah kırmızı boyalı güzel bir arabaya koşulu olarak görülmüştü. Süslü'nün yelesinde kırmızı bir kurdele vardı ve bir adam burnunu okşayarak ona şeker yediriyordu. Güvercinlerin söylediğine göre Süslü halinden hoşnut görünmüyordu. Bundan sonra Süslü'nün adı, çiftlikte bir daha anılmadı.
Ocak ayında, hava çok soğuk oldu. Donan toprak demir gibi olmuş, tarlalarda çalışmaksa olanaksız hale gelmişti. Büyük samanlıkta toplantılar yapan domuzlar, gelecek mevsim yapılacak işleri planlıyorlardı. Diğer hayvanlardan daha akıllı olan domuzların işleri planlamaları kabul edilmişti. Fakat bu planların tüm hayvanlarca onaylanılması gerekiyordu.
Napolyon ile Kartopu arasındaki kavgalar, planlama işini güçleştiriyordu. İkisi de her konuda birbirleriyle zıtlaşıyorlardı. Biri arpa tarlasının genişletilmesini önerirse, diğeri "Yulaf tarlası genişletilsin" diyordu. Biri, "Bu tarla lahana yetiştirmeye daha uygun" derse, diğeri "Burası soğanlı bitkiler için daha uygun bir tarla" diyordu.
İkisinin de taraftarları vardı. Bu yüzden şiddetli tartışmalar oluyordu. Toplantılarda en çok oyu Kartopu alırdı. Napolyon da kulis etkinliğiyle kendine taraftar bulmayı biliyordu. Özellikle koyunlar Napolyon'a çabucak inanıyorlardı.

Son zamanlarda olur olmaz yerde koyunlar 'Dört ayak iyi, iki ayak kötü' diye meliyorlardı. Toplantılarda bu şekilde meleyerek, Kartopu'nun sözünü kesiyorlardı.

Kartopu evde bulduğu "Çiftlik ve Hayvancılık" dergisinin eski sayılarını inceleyerek yenilikler yapmayı tasarlıyordu. Silolar, gübreler, bataklıkları kurutma... Örneğin gübreleme işi için şöyle bir şey düşünmüştü: "Taşıma zorluğunu ortadan kaldırmak için, hayvanlar gübrelerini doğrudan doğruya tarlalara yapmalılar."

Napolyon, bu tür planlar hazırlamıyor, Kartopu'nun planının da hiçbir sonuç vermeyeceğini söylüyordu. Sanki bir şeyler için fırsat kolluyor gibiydi. Bir gün yeldeğirmeni projesi konusunda şiddetli tartışma oldu.

Çiftliğin binasının az ötesinde, çiftliğin en yüksek noktası olan bir tepe vardı.
Araziyi gözden geçiren Kartopu, yeldeğirmeni kurulması için en uygun yerin burası olduğunu düşündü.
Yeldeğirmeninde üretilen elektrikle ahırlar aydınlatılacak, kışın ısıtılacak, testere, bıçkı, pancar doğrama, süt sağma makinaları çalıştırılacaktı.

Hayvanlar böyle bir şeyi daha önce hiç duymamışlardı. Çiftlikte yalnızca ilkel aletler vardı. Kartopu, elektrikle çiftlikteki işlerin nasıl da kolaylaşacağını anlatıyor, hayvanların okuyarak, konuşarak zaman geçireceklerini, makinaların da onların işlerini yapacağını söylüyordu.

Kartopu, yeldeğirmeniyle ilgili planlarını birkaç hafta içerisinde tamamladı. Konuyla ilgili planları, bay Jones'a ait kitaplardan yararlanarak yapmıştı: "Evde Yapılabilecek Yararlı İşler Kılavuzu," "Kendi Duvarını Kendin Yap", "Yeni Başlayanlara Elektrikle İlgili Bilinmesi Gerekenler". Kartopu bu çalışmalarını, eskiden kuluçka makinaları bulunan barakada yapıyordu. Buranın zemini düzgün olduğu için, resim çizmeye elverişliydi. Burada saatlerce çalışan Kartopu, ön ayağıyla tuttuğu tebeşirle, yapılacakların resmini çizerdi.

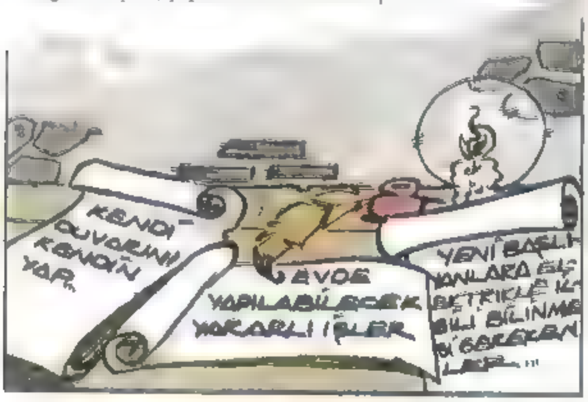

Hayvanlar hiçbir şey anlamadıkları halde, gelip Kartopu'nun çizdiği resimlere bakarlardı. Bu arada tebeşir izlerini silmemek için, bastıkları yere çok dikkat ederlerdi.

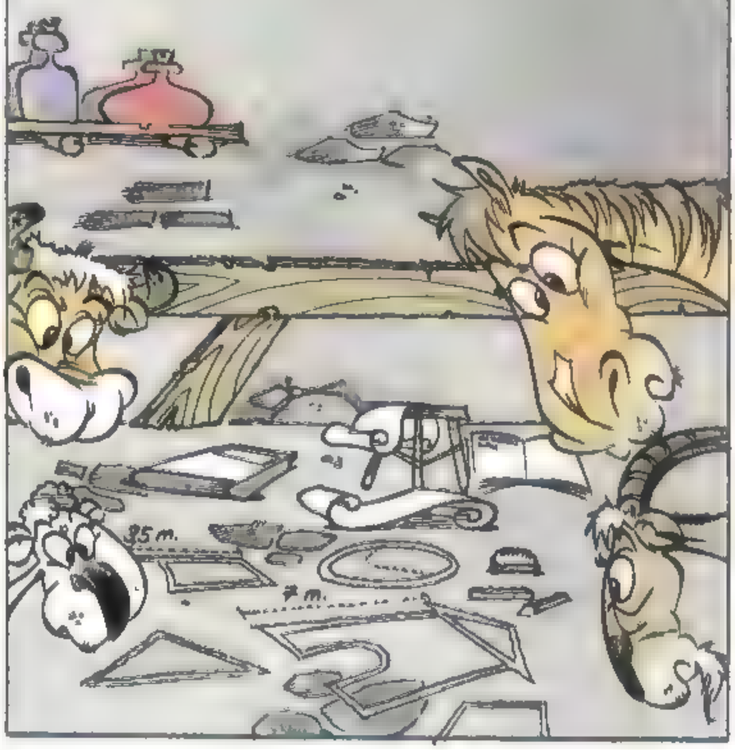

Napolyon ise yeldeğirmenine karşı olduğunu söylüyordu, barakaya hiç uğramıyordu. Fakat bir gün aniden çıka geldi. Ağır ağır resimlerin çevresinde dolaştı ve dikkatle inceledi. Sonra birdenbire ayağını kaldırıp üzerlerine işedi. Bir şey olmamış gibi de çıkıp gitti.

Yeldeğirmeni konusu çiftlikte yaşayanları iki gruba ayırmıştı. İnşaat işinin güç olacağını Kartopu da biliyordu. Ama değirmen tamamlandıktan sonra işlerin çok kolaylaşacağını söylüyordu.

Öbür yandan Napolyon, en önemli ihtiyaçlarının gıda maddeleri olduğunu, yeldeğirmeni inşaatı ile zaman kaybederlerse açlıktan ölebileceklerini söylüyorlardı. Böylece iki parti oluştu. Plan için yapılacak seçim öncesinde partilerden biri, "Kartopu ve daha az yorulmak için oyunuzu bize verin", diğeri ise "Napolyon ve daha çok yemek için oyunuzu bize verin" diyorlardı.

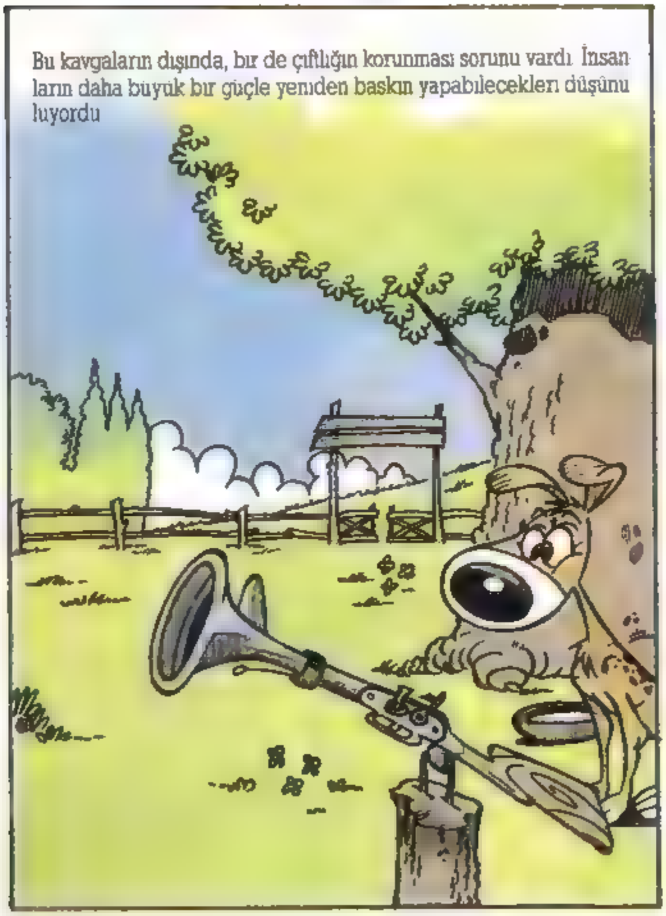

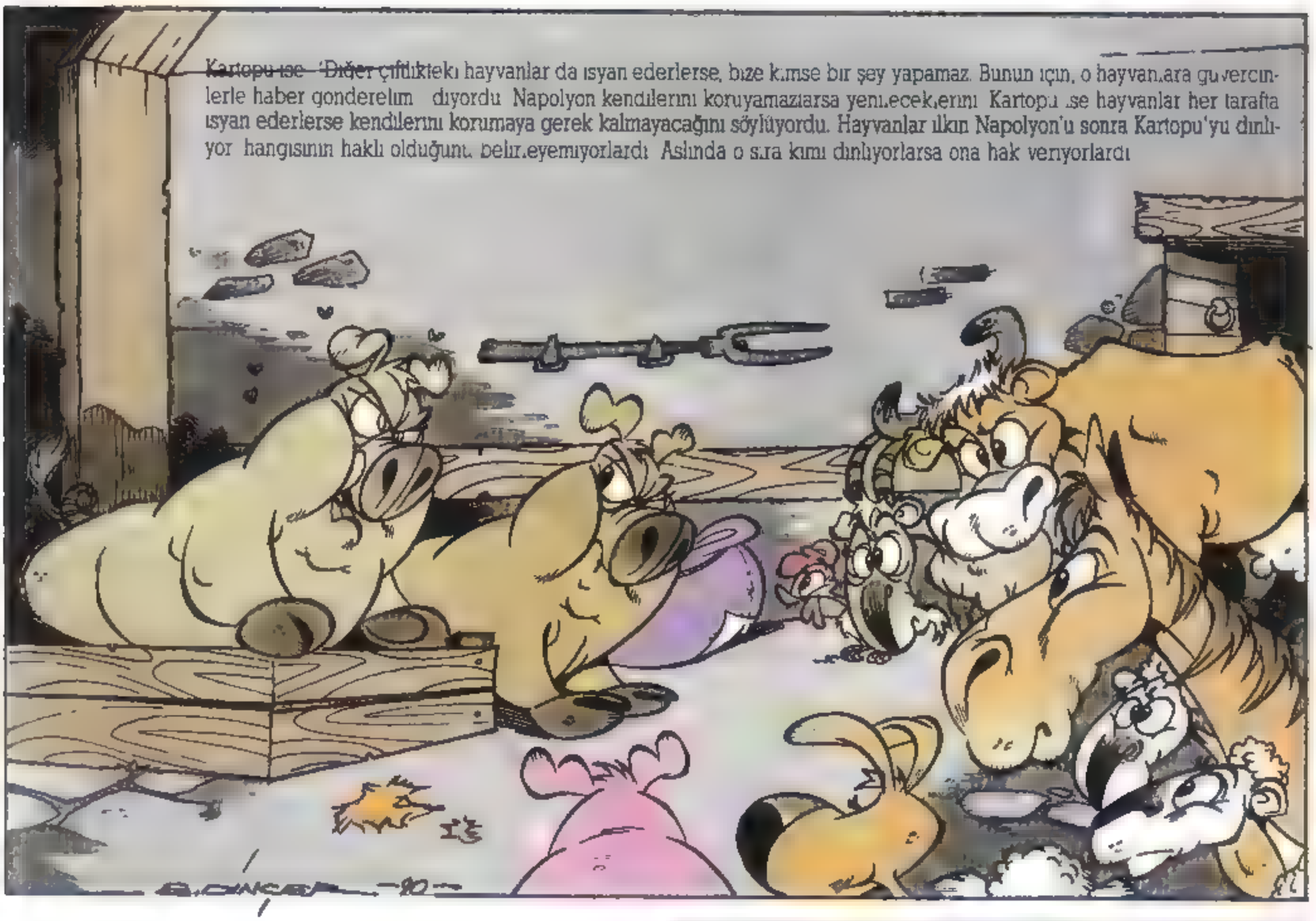

Sonunda bir gün Kartopu'nun planları tamamlandı. Pazar günü yapılacak toplantıda yeldeğirmeni konusu oylanacaktı. Toplantıda ilkin Kartopu konuştu.

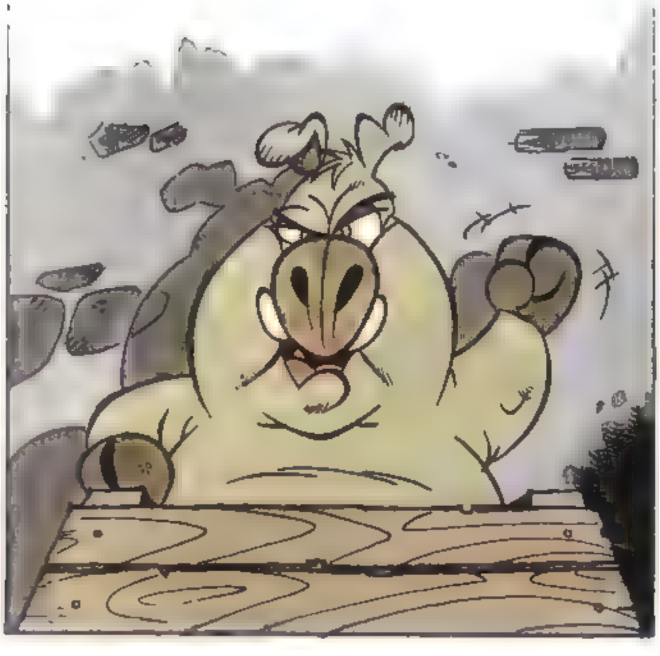

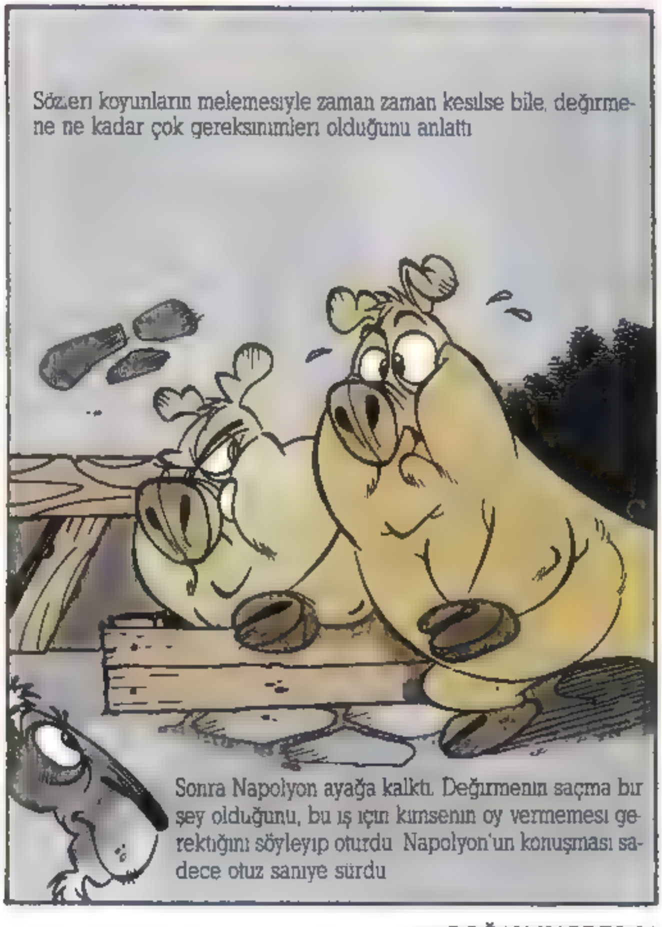

Kartopu ayağa kalkıp, yine meleyen koyunları susturarak, değirmenin gerekliliğini bir kez daha anlattı. Kartopu heyecanlı sözleriyle tüm hayvanları ikna etmiş gibi görünüyordu.
?

Fakat tam bu sırada Napolyon ayağa kalktı, o güne kadar duyulmamış şekilde tiz bir çığlık attı. Bunun üzerine dışardan korkunç havlama sesleri duyuldu ve boyunlarındaki çivili tasmalarıyla dokuz iri köpek içeri girip Kartopu'na saldırdı.

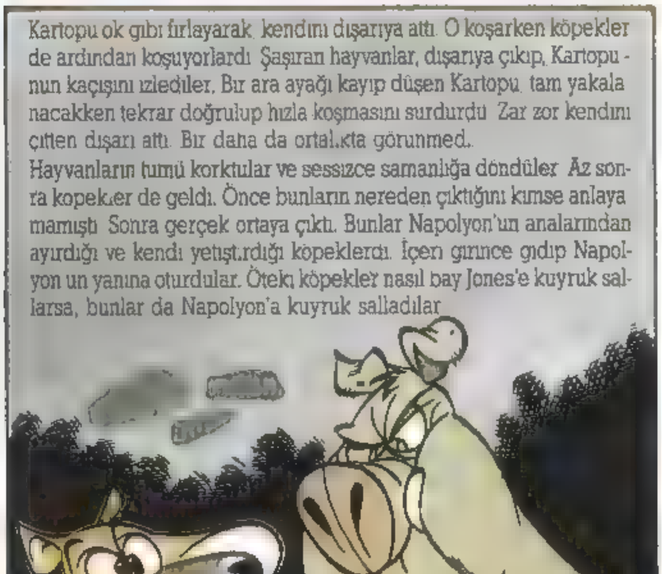
Kartopu ok gibi fırlayarak kendini dışarıya attı. O koşarken köpekler de ardından koşuyorlardı. Şaşıran hayvanlar, dışarıya çıkıp, Kartopu'nun kaçışını izlediler. Bir ara ayağı kayıp düşen Kartopu, tam yakalanacakken tekrar doğrulup hızla koşmasını sürdürdü. Zar zor kendini çitten dışarı attı. Bir daha da ortalıkta görünmedi.
Hayvanların tümü korktular ve sessizce samanlığa döndüler. Az sonra köpekler de geldi. Önce bunların nereden çıktığını kimse anlayamamıştı. Sonra gerçek ortaya çıktı. Bunlar Napolyon'un analarından ayırdığı ve kendi yetiştirdiği köpeklerdi. İçeri girince gidip Napolyon'un yanına oturdular. Öteki köpekler nasıl bay Jones'e kuyruk sallarsa, bunlar da Napolyon'a kuyruk salladılar.

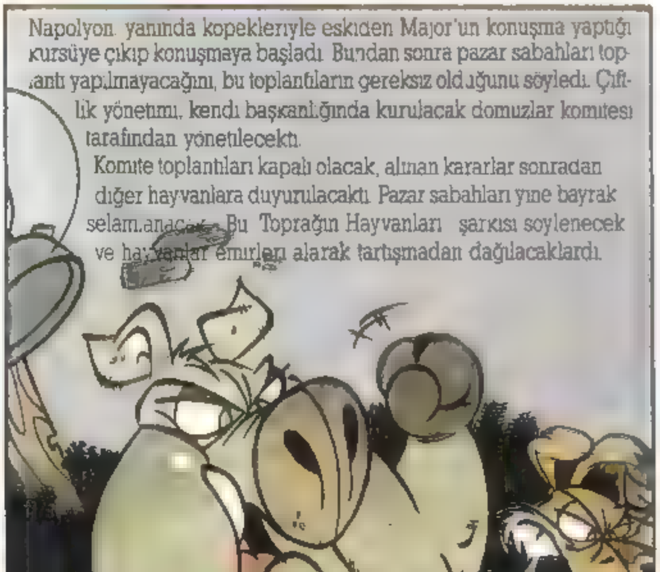
Napolyon, yanında köpekleriyle eskiden Major'un konuşma yaptığı kürsüye çıkıp konuşmaya başladı. Bundan sonra pazar sabahları toplantı yapılmayacağını, bu toplantıların gereksiz olduğunu söyledi. Çiftlik yönetimi, kendi başkanlığında kurulacak domuzlar komitesi tarafından yönetilecekti.
Komite toplantıları kapalı olacak, alınan kararlar sonradan diğer hayvanlara duyurulacaktı. Pazar sabahları yine bayrak selamlanacak, "Bu Toprağın Hayvanları" şarkısı söylenecek ve hayvanlar emirleri alarak tartışmadan dağılacaklardı.

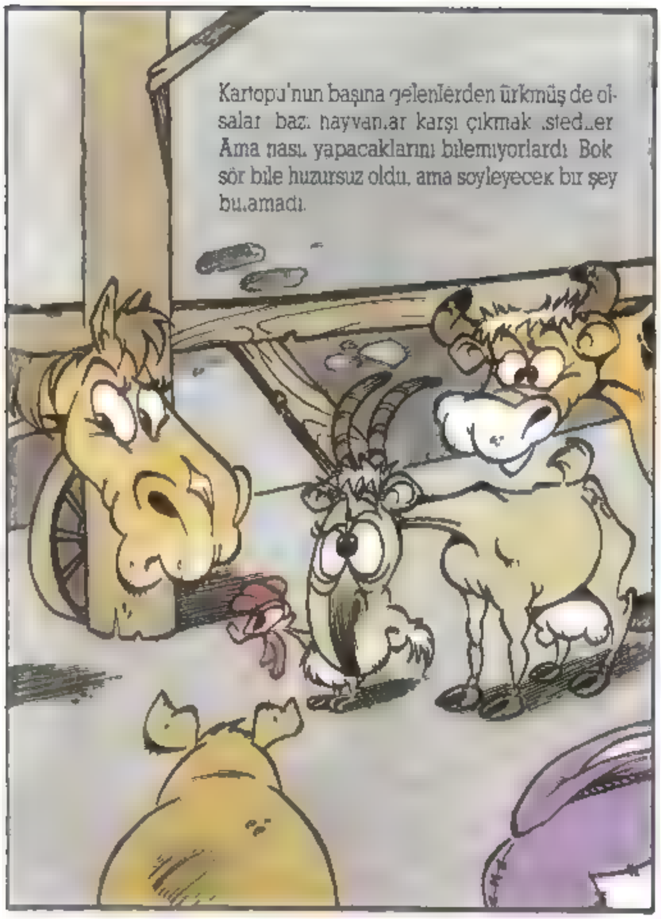
Kartopu'nun başına gelenlerden ürkmüş de olsalar bazı hayvanlar karşı çıkmak istediler. Ama nasıl yapacaklarını bilemiyorlardı. Boksör bile huzursuz oldu, ama söyleyecek bir şey bulamadı.

Domuzlar da itiraz etmek istediler. Ön sıradaki dört domuz bağırmaya başlayınca köpekler öfkeyle hırladılar. Aniden koyunlar da "Dört ayak iyi, iki ayak kötü" diye melemeye başlayıp bunu on beş dakika sürdürünce, tartışma fırsatı kalmadı.

Yeni düzenlemeyi diğerlerine anlatmakla görevlendirilen Squelar çiftliği dolaşarak şunları söyledi: "Arkadaşlar, Napolyon arkadaş bütün işleri kendi üzerine alarak bizim için fedakârlıkta bulundu. Bunu takdir edersiniz sanıyorum. Çünkü üzerinde çok ağır bir sorumluluk var. Siz kendiniz için yanlış kararlar verseydiniz halimiz nice olurdu? Napolyon'un amacı sizlerin yanlış kararlar vermenizi önlemek. Düşünün bir kez, vatan haini Kartopu'ya inanmakla ne kadar büyük bir hata yapacaktınız?"

Hayvanlardan biri "Ama Kartopu İnek Ahırı Savaşı'nda cesaretle dövüşmüştü" dedi. Squelar "Cesaret yeterli değildir. Sadık olmak, söz dinlemek daha önemlidir. Hepimizin disipline, demir gibi disipline ihtiyacı vardır. Atılacak tek yanlış adımda düşmanlarımız tepemize binerler. Jones'ın geri dönmesini istemezsiniz herhalde" dedi?
Her zaman olduğu gibi bu soruya yanıt verilemedi. Jones'ın geri gelmesini istemiyorlardı. Çünkü Jones'ın geri gelmesi tehlikesi varsa, varsın pazar toplantılarına son verilsindi.

Boksör "Napolyon böyle diyorsa doğrudur" diyerek hepsinin söylemek istediklerini dile getirdi. Bundan sonra Boksör'un iki sloganı oldu. Birincisi; "Daha çok çalışmak", ikincisi, "Napolyon her zaman haklıdır".
Bu arada havalar ısındı ve tarlalardaki çalışma yeniden başladı. Kartopu'nun değirmen planını çizdiği baraka kapatıldı. Her pazar sabahı hayvanlar büyük samanlığa gelip haftalık emirlerini aldılar.

Major'un iskelet kafası mezarından çıkarılıp bayrak direğinin dibindeki tüfeğin yanına bir kütük üzerine dikildi. Hayvanlar samanlığa girmeden önce Major'un kafatası önünde birer saygı duruşunda bulunmak zorundaydılar.
MAJOR

Samanlıktaki toplantılar eski düzende yapılmıyordu artık. Napolyon, Squelar ve Minime adlı domuzlar kürsüye benzeyen bir yerde oturuyorlar, bunların etrafında köpekler yer alıyor, öteki domuzlar ve diğer hayvanlar bunların karşısına diziliyorlardı. Toplantı sırasında Napolyon sert bir sesle haftalık emirleri okuyor, sonra "Bu Toprağın Hayvanları" şarkısı söylenerek toplantı bitiriliyordu.
B. DİNCER -90-

Kartopu kaçırıldıktan üç hafta sonra, Napolyon yeldeğirmeni yapılacağını haber verince, tüm hayvanlar şaşırdılar. Napolyon düşüncesini neden değiştirdiğini açıklamadı. Yalnız bu işin çok zor olacağını söyledi. Belki de yiyecekleri de azalacaktı. İnşaat planları ayrıntılarına dek hazırdı. Domuz komitesi planlar üzerinde üç hafta çalışmıştı. Değirmenin inşası iki yıl sürecekti.

O akşam Squelar konuyu diğer hayvanlara anlattı. Napolyon başlangıçtan beri yeldeğirmeni fikrine karşı değilmiş. Üstelik yeldeğirmeni fikrini ilk o çıkarmış. Kartopu'nun barakanın zeminine çizdiği resimler Napolyon'un notları arasından çalınmış. Hayvanlardan biri "Peki o zaman Napolyon neden bu projeye karşı çıktı?" diye sordu. Squelar "Napolyon arkadaş bir gerçeği ortaya çıkarmaya çalışıyordu" dedi.

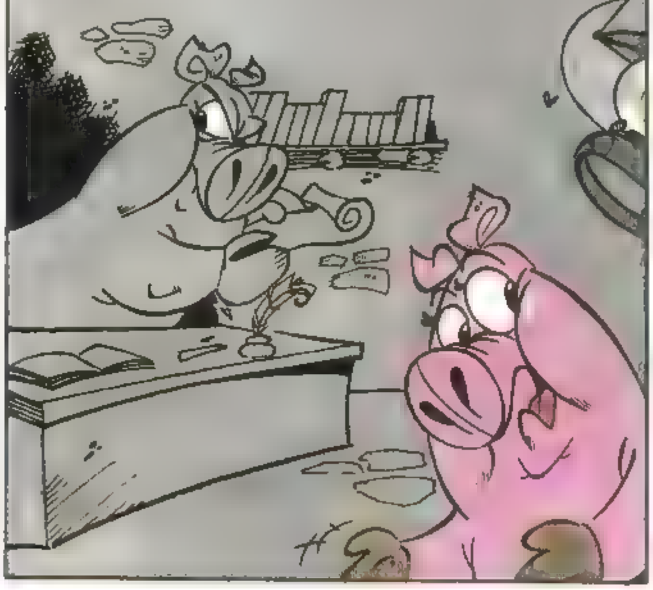

Kartopu tehlikeli bir yaratık olduğu için, Napolyon onu ortadan kaldırmaya çalışıyormuş. Yeldeğirmeni bunun için iyi bir fırsat olmuş. Squelar yan yan zıplıyor "Taktik arkadaşlar taktik" diyerek gülüyordu.

Hayvanlar bu sözcüğün anlamını bilmiyorlardı. Ama Squelar o kadar inandırıcı konuştu, yanındaki köpekler o kadar ürkütücü hırıltılar çıkardılar ki, kimse soru sormaya cesaret edemedi.

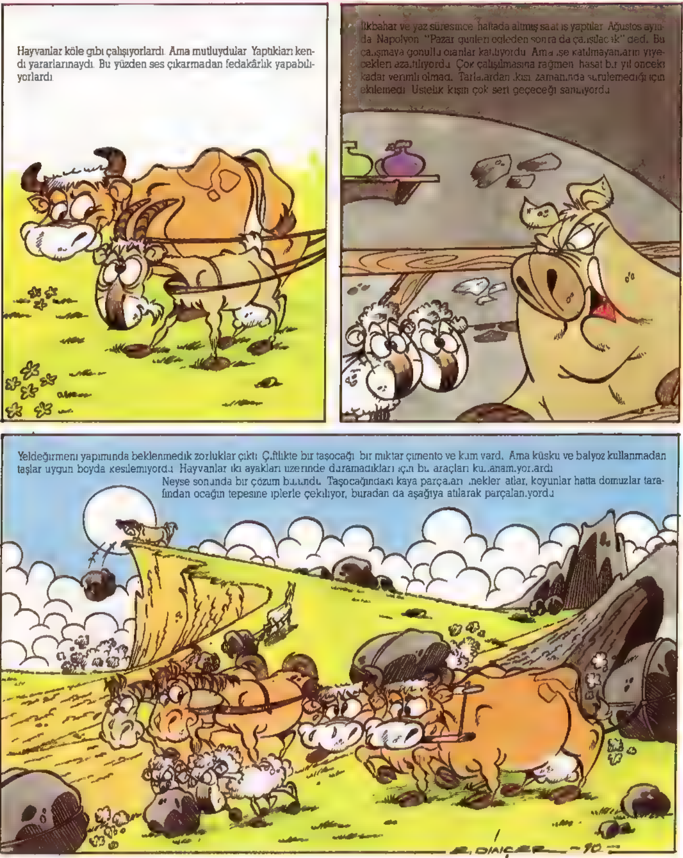
Hayvanlar köle gibi çalışıyorlardı. Ama mutluydular. Yaptıkları kendi yararlarınaydı. Bu yüzden ses çıkarmadan fedakârlık yapabiliyorlardı.
İlkbahar ve yaz süresince haftada altmış saat iş yaptılar. Ağustos ayında Napolyon "Pazar günleri öğleden sonra da çalışılacak" dedi. Bu çalışmaya gönüllü olanlar katılıyordu. Ama işe katılmayanların yiyecekleri azaltılıyordu. Çok çalışılmasına rağmen hasat bir yıl önceki kadar verimli olmadı. Tarlalardan kısa zamanında sürülemediği için ekilemedi. Üstelik kışın çok sert geçeceği sanılıyordu.
Yeldeğirmeni yapımında beklenmedik zorluklar çıktı. Çiftlikte bir taşocağı, bir miktar çimento ve kum vardı. Ama küskü ve balyoz kullanmadan taşlar uygun boyda kesilemiyordu. Hayvanlar iki ayakları üzerinde duramadıkları için bu araçları kullanamıyorlardı.
Neyse sonunda bir çözüm bulundu. Taşocağındaki kaya parçaları inekler, atlar, koyunlar hatta domuzlar tarafından ocağın tepesine iplerle çekiliyor, buradan da aşağıya atılarak parçalanıyordu.
E. DİNÇER -90-

Kırılan taşları inşaat yerine taşımak daha kolaydı. Atlar yük arabalarıyla, koyunlar tek tek sürükleyerek. Muriel ile Benjamin de buldukları eski bir çocuk arabasıyla taşıma işine yardım ediyorlardı. Yazın sonuna doğru, inşaat için yeterli taş toplandı.
Fakat iş yavaş ilerliyordu. Kimi kaya parçalarını ocağın tepesine çıkarmak, bazen tüm gün çok yoğun çalışılmasını gerektiriyordu. Üstelik bazı taşlar, aşağıya düştüklerinde kırılmıyorlardı. Boksör olmasaydı, bu işin altından kalkmaları çok güçtü. Tepeye çekilen bir kaya geriye doğru kaymaya ve çekenleri de ardından sürüklemeye başlarsa Boksör yardıma koşar, ipe tüm gücüyle asılıp kayan taşı durdururdu. Ayakları toprağa batmış, gövdesi ter içinde, soluk soluğa ve adım adım taşı tepeye doğru sürüklemesini diğer hayvanlar hayranlıkla izlerlerdi.
?
Clover, bazen, "Kendini çok yorma" der, fakat Boksör bu öneriye "Daha çok çalışacağım" ve "Napolyon her zaman haklıdır" sözleriyle yanıt verirdi. Sabahları diğerlerinden kırk beş dakika önce uyandırılmak için horozla anlaşmıştı. Boş zaman bulduğunda tek başına taşocağına gider, kırık taşları toplayıp inşaat yerine götürürdü.
O yaz boyunca hayvanlar çok ağır koşullarda çalıştılar. Aldıkları yem Jones zamanında yediklerinden ne daha az ne de çoktu. Fakat aç gözlü insanları besleme zorunluluğu olmadan yalnız kendileri için çalışmaktan memnundular.

Yazın ilerlemesiyle bazı gereksinimler ortaya çıktı. Gazyağı, çivi, ip, bisküvi... Bunların hiçbiri çiftlikte yapılamıyordu. Sonradan tohum, kimyasal gübre, kimi çiftlik aletleri ve yeldeğirmeni için makine parçalarına da gereksinim duyuldu. Bunların nasıl elde edilebileceğini kimse bilmiyordu.
GAZ
GÜBRE
Bir pazar günü toplantısında, Napolyon yeni bir uygulamadan söz etti: Bundan sonra komşu çiftliklerle alışveriş yapacaklardı. Tabii amaç ticaret değil yalnızca zorunlu gereksinimlerin karşılanmasıydı. Napolyon yeldeğirmeninin gereksinimlerinin her şeyden üstün tutulması gerektiğini söyledi. Bu amaçla bazı önlemler alınacaktı. Kuru otlar ve bir yıllık buğday ürünü satılacak ve daha çok para gerekirse yumurtalar pazara götürülecekti. Napolyon, "Tavuklar yeldeğirmeni için bu fedakârlığı yapmalıdırlar" dedi.
Hayvanlar arasında yeni bir huzursuzluk başladı. Jones'u kovduktan sonra insanlarla alışveriş ve ticaret yapmama, para kullanmama kararı almışlardı. Napolyon'a itiraz etmek istediler. Ama itiraz etmek isteyen dört genç domuz köpeklerin korkunç hırlamaları karşısında susmak zorunda kaldılar.
HAARR!
HARR!
HARR!
Koyunlar da her zaman yaptıkları gibi "Dört ayak iyi, iki ayak kötü" diye bağrışmaya başlayınca, olay kapanıverdi.

Sonunda Napolyon tum hazırlıkları yaptığını açıkladı ve "Sizlerin insanlarla ilişki kurmanız gerekmeyecek. Tum yuku kendi uzerime alacağım. Komşu çiftliklerden bir avukat çiftliğimizle dış dunya arasında aracılık yapmayı kabul etti. Pazartesi günü çiftliğe gelip benden talimat alacak" dedi. Sözlerini bitirirken, "Yaşasın Hayvan Çiftliği" diye bağırdı. "Bu Toprağın Hayvanları" şarkısı söylendikten sonra toplantı dağıldı.

Sonradan Squelar çiftliği dolaşıp, hayvanların huzursuzluğunu gidermeye uğraştı. Ticaret yapmamak, para kullanmamak diye daha once hiçbir karar alınmadığını, bunun Kartopu'nun uydurmaları olduğunu söyledi.

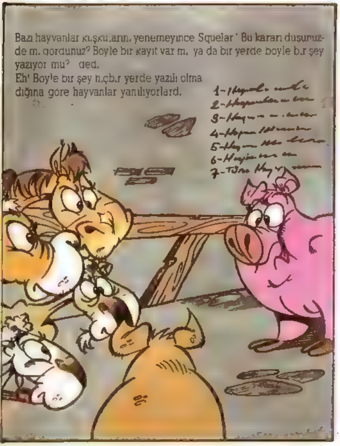
Bazı hayvanlar kuşkularını yenemeyince Squelar "Bu kararı duşunuzde mi gordunuz? Boyle bir kayıt var mı, ya da bir yerde boyle bir şey yazıyor mu?" dedi.
Eh! Boyle bir şey hiçbir yerde yazılı olmadığına göre hayvanlar yanılıyorlardı.

Avukat anlaşma gereği, her pazartesi çiftliği ziyaret ediyordu. Ufak tefek kurnaz bir adamdı. Gerçekte pek onemli işler yapmazdı. Ama Hayvan Çiftliği'nde bir komisyoncuya gereksinim olduğunu duyunca bu işten elde edilebilecek komisyonların epey çok olacağını farkedecek kadar uyanıktı. Hayvanlar onu urkekçe izliyor ve yaklaşmaktan kaçınıyorlardı. Fakat Napolyon'un iki ayaklı bir yaratığa emir vermesinden gururlanıyorlardı.

Hayvan Çiftliği'nin başarılı olduğunu gören insanların nefreti artmıştı. Çiftliğin bir gün batacağına, yeldeğirmeni işinde de başarısız olunacağına inanıyorlardı. Mevhanelerde toplanıp saatlerce bu konuları konuşuyorlardı. Fakat hayvanların başarıları da onların kimi düşüncelerinin değişmesinde etkili oldu. Artık çiftliğe onlar da Hayvan Çiftliği diyorlardı.
Jones çiftliği geri alma umudunu yitirdi. Ortalıkta Napolyon'un Hayvan Çiftliği'ne komşu iki çiftlikten birinin sahibiyle iş anlaşması yapacağına dair söylentiler vardı.
?
O sırada domuzlar beklenmedik şekilde çiftlik evine yerleştiler. Hayvanlar isyanın başlangıcında böyle bir şeyin yasaklanmış olduğunu hatırlar gibi oldular. Ama Squelar, onlara yanıldıklarını kanıtladı. Söylediğine göre, hayvanların beyni olan domuzların, daha rahat çalışabilecekleri bir yere gereksinimleri vardı. Squelar, Napolyon'dan söz ederken artık ona "lider" diyordu. Bu arada hayvanlar, domuzların yataklarda yattıklarını duyunca pirelendiler.
Boksor her zaman olduğu gibi "Napolyon hep haklıdır" deyip konuyu kapadı. Clover ise yatakla yatmanın yasak olduğu düşüncesiyle duvara yazılan yedi buyruğu okumaya çalıştı. Harfleri tanısa da yazıyı okuyamayınca keçi Muriel'i yardıma çağırdı.
1-
2-
3-
4-
5-
6-
7-

Muriel'den dördüncü buyruğu okumasını istedi. Muriel yazıyı güçlükle okudu. "Hiçbir hayvan çarşaflı yatakta yatamaz." Clover, bu buyrukta daha önce çarşaftan söz edildiğini hatırlamıyordu. Ama madem öyle yazıyor, inanmak gerekirdi.

O sırada üç iri köpekle yanlarından geçen Squealer konuyu açıklama fırsatı buldu.

"Bizlerin çiftlikteki yataklarda yattığımızı duymuşsunuzdur. Neden olmasın? Yataklara karşı bir yasa mı var? Yatak üzerinde uyunan yerin adıdır. Ahırdaki saman yığını da yataktır. Yani sizler de yatakta yatıyorsunuz demektir bu.

Yasalarımız çarşaflı yataklara karşıdır. Biz de yatağın çarşaflarını çıkardık, battaniyelerin arasında yatıyoruz. Üstelik düşünsel çalışmaları çok olan biz domuzların böylesi rahat yataklara gereksinimleri var. İşimizi yapamayacak kadar yorgun olmamızı istemezsiniz değil mi? Hem biz yorulur da iş yapamazsak Jones geri gelir. Jones'ın geri gelmesini ister misiniz?"

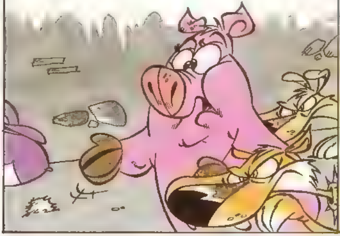

Hayvanlar olağan yanıtlarını verip, Jones'ın geri gelmesini istemediklerini bildirdiler. Bir daha da domuzların yataklarda yatmalarından söz edilmedi. Birkaç gün sonra, domuzlar diğer hayvanlardan bir saat sonra kalkacaklar denince de kimse itiraz etmedi.

Sonbahar geldi. Hayvanlar boş zamanlarında değirmen çevresinde dolaşıp, yapının yükselişini sevinçle izliyorlar, böyle bir yapıyı yükseltebildiklerine şaşıyorlardı.

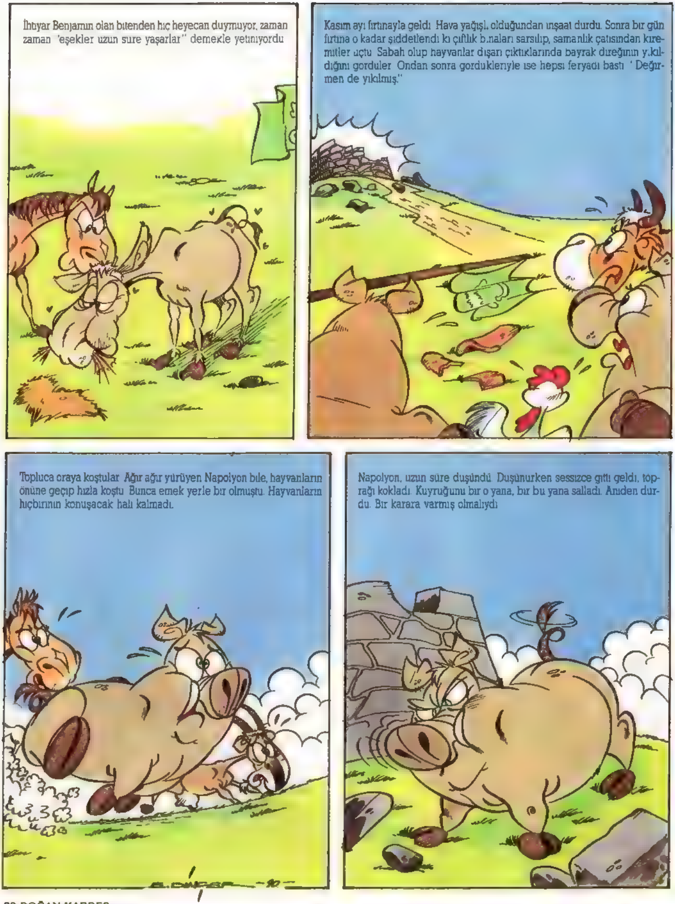
İhtiyar Benjamin olan bitenden hiç heyecan duymuyor, zaman zaman "eşekler uzun süre yaşarlar" demekle yetiniyordu.
Kasım ayı fırtınayla geldi. Hava yağışlı olduğundan inşaat durdu. Sonra bir gün fırtına o kadar şiddetlendi ki çiftlik binaları sarsılıp, samanlık çatısından kiremitler uçtu. Sabah olup hayvanlar dışarı çıktıklarında bayrak direğinin yıkıldığını gördüler. Ondan sonra gördükleriyle ise hepsi feryadı bastı: "Değirmen de yıkılmış."
Topluca oraya koştular. Ağır ağır yürüyen Napolyon bile, hayvanların önüne geçip hızla koştu. Bunca emek yerle bir olmuştu. Hayvanların hiçbirinin konuşacak hali kalmadı.
Napolyon, uzun süre düşündü. Düşünürken sessizce gitti geldi, toprağı kokladı. Kuyruğunu bir o yana, bir bu yana salladı. Aniden durdu. Bir karara varmış olmalıydı.

Napolyon, "Arkadaşlar zaman yitirmeden değirmenin inşasına yeniden başlayacağız. Planlarımızda değişiklik yapmayacak, çalışmalarımızı günü gününe sürdüreceğiz. Haydi! Yaşasın yeldeğirmeni, yaşasın Hayvan Çiftliği!" dedi.

ALTINCI BÖLÜMÜN SONU

Kış çok sert oldu. Değirmeni yıkan fırtınadan sonra kar yağdı. Şubat ayına kadar da don oldu. Dış dünyanın gözleri çiftliğin üzerindeydi. Değirmenin bitmediğini gören düşmanları sevinebilirlerdi. Bunu bilen hayvanlar olanca güçleriyle yapıyı bitirmeye çalışıyorlardı.
R. DİNCER -90-
Dış dünyadaki insanlar değirmeni Kartopu'nun yıktığına inanmıyorlardı. Değirmenin duvarları ince olduğu için çökmüştü. Hayvanlar, kıskanç insanların bu söylediklerine inanmasalar da duvar kalınlığını iki katına çıkarmaya karar verdiler.
Bunun için daha çok taş gerekiyordu. Fakat taş ocağı karla kaplıydı. Çalışmak olanaklı değildi. Yağış olmadığı zamanlarda değirmenin yapımını sürdürüyorlardı. Ama çalışma koşulları çok ağırdı. Hayvanlar üşüyorlardı ve üstelik açtılar. Yalnız Boksör ve Clover çalışma isteklerini yitirmemişlerdi.
Squelar, çalışmanın çok şerefli bir iş olduğuna dair güzel konuşmalar yapıyordu. Ama hayvanları gayrete getiren Squelar'ın konuşmaları değil Boksör'ün ünlü "Daha çok çalışmalıyım" ilkesiydi.

Ocak ayında yiyecekleri neredeyse tükendi. Tükenen yiyeceklerin yerine patates verileceği bildirildi. Fakat patatesler toprağa yeterince gömülmedikleri için donmuşlardı. Hayvanlar günlerce kepek ve pancar dan başka yiyecek bulamadılar.

Bu durumu insanların bilmemesi gerekiyordu. Değirmen yıkılınca insanlar birtakım yalanlar uydurmaya başladılar. Hayvanların hepsi açlıktan ölüyorlarmış, birbirlerini yiyorlarmış. Napolyon bu dedikoduları önlemek için avukat bay Mızmız'ı kullanmayı düşündü.

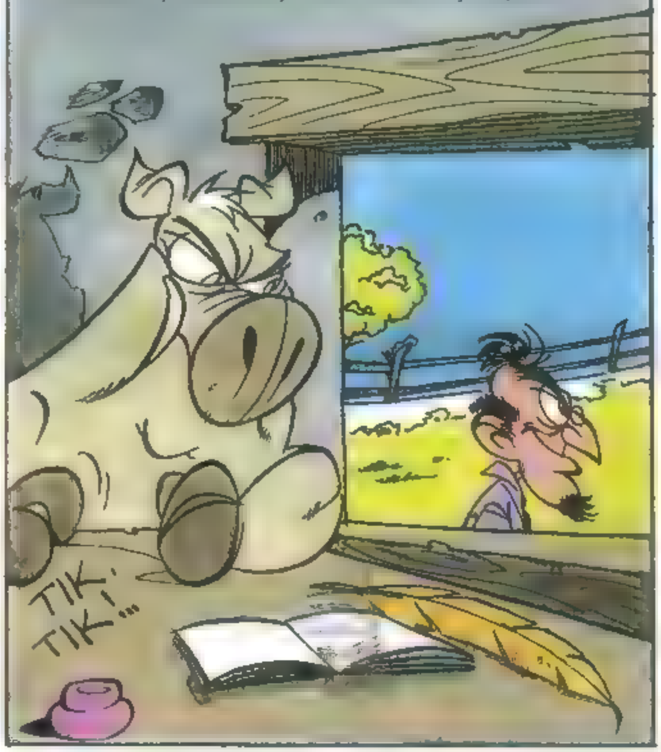

[illegible] kadar bay Mızmız ziyaretlerinde yalnızca Napolyon'la [illegible] Şimdiyse bazı hayvanlara Mızmız'ın işitebileceği şekilde yiyecek [illegible] konuşmaları emredildi. Mızmız bir bahaneyle depoya götürüldüğünde kaplara bir bakmasına izin verildi. Bu sayede Mızmız insanlara Hayvan Çiftliği'nde yiyecek kıtlığı olmadığını söyledi.

O ayın sonunda dışarıdan mutlaka yiyecek getirilmesi gerekliliği ortaya çıktı. Napolyon o sırada pek ortaya çıkmıyor. Kapısında köpeklerin beklediği çiftlik evinde oturuyordu. Eğer dışarıya çıkarsa köpekler ona kimseyi yaklaştırmıyorlardı. Pazar sabahları yapılan toplantılara da gelmiyor, emirlerini bir başka domuz aracılığıyla veriyordu.

Bir pazar sabahı, Napolyon Squelar aracılığıyla şu emri verdi: "Tavuklar yumurtalarını toplu halde yöneticilere teslim edecekler" Napolyon Mızmız aracılığıyla haftada dört yüz yumurta satmak üzere bir anlaşma yapmıştı. Bunun karşılığında alınan para, yaza kadar çiftliğin gereksinimlerini karşılayacaktı.

Bunu duyan tavuklar kıyamet kopardılar. Daha önceden bu konudan söz edildiğinde pek de kulak asmamışlardı. Civcivlerin üremesi için yumurtaları hazırlıyorlardı. "Bu yumurtaları bizden alırsanız cinayet işlemiş olursunuz" diye karşı çıktılar. Jones'un kovulmasından bu yana çiftlikte ilk kez böyle bir şey oldu. Üç iyi cins tavuğun önderliğinde tüm tavuklar Napolyon'un emirlerine karşı geldiler.

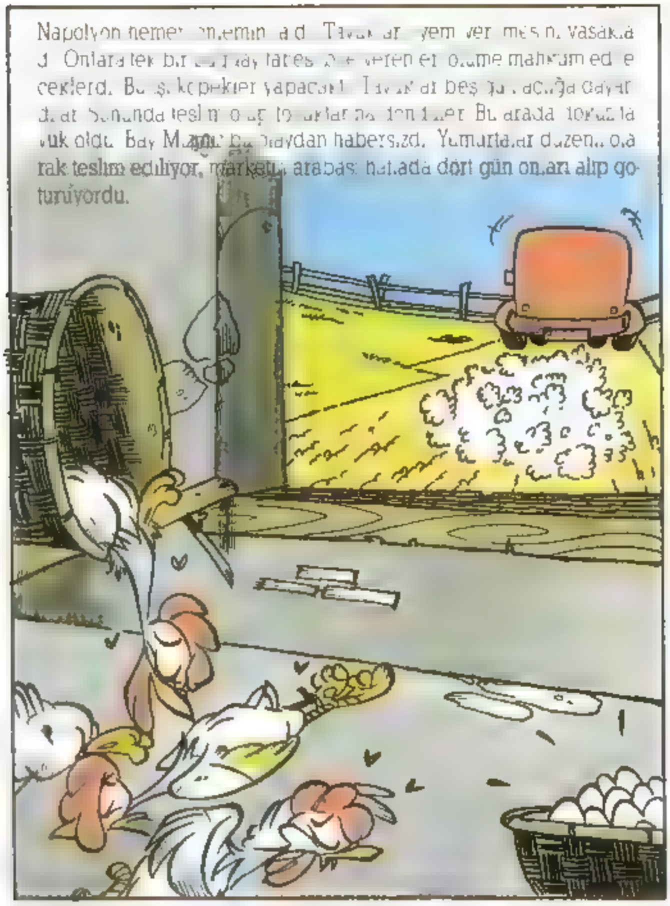
Napolyon hemen önlemini aldı. Tavuklara yem verilmesini yasakladı. Onlara tek bir tahıl tanesi bile veren ölüme mahkum edileceklerdi. Bu işi köpekler yapacaktı. Tavuklar beş gün açlığa dayandılar. Sonunda teslim olup yumurtaları verdiler. Bu arada dokuz tavuk öldü. Bay Mızmız bu olaydan habersizdi. Yumurtalar düzenli olarak teslim ediliyor, marketçinin arabası haftada dört gün onları alıp götürüyordu.

O zamana dek Kartopu'dan hiç haber alınamadı; onun komşu çiftliklerden birinde barındığı dedikoduları vardı. Napolyon'un komşu çiftlik sahipleriyle ilişkileri eskisine göre daha iyiydi. Bahçede çoktan beri bir yığın kereste vardı. Mızmız Napolyon'a bu keresteleri satmasını önermişti.

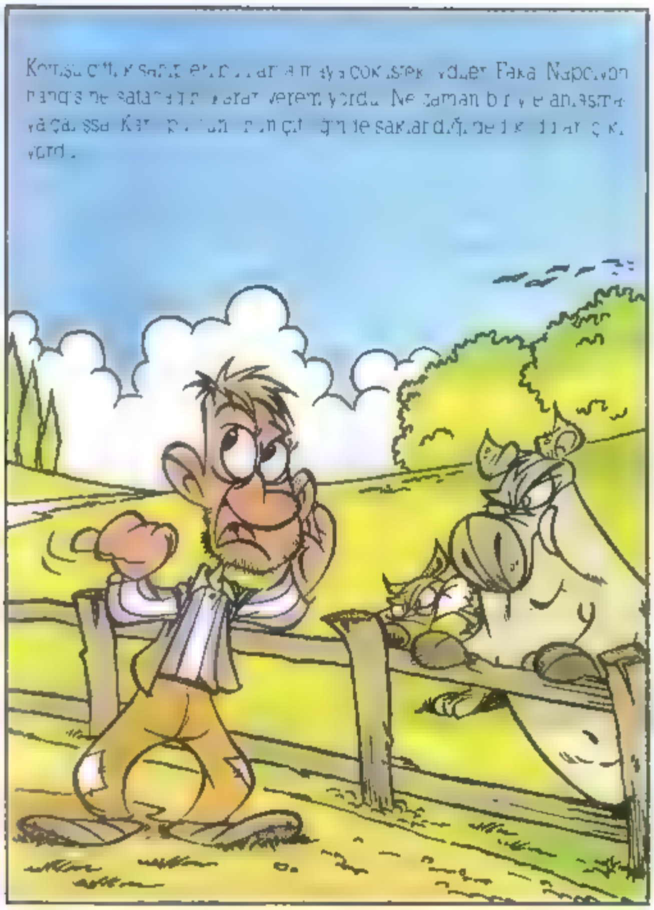
Komşu çiftlik sahipleri ... Fakat Napolyon hangisine satacağına karar veremiyordu. Ne zaman biriyle anlaşmaya çalışsa ...

İlkbaharın ilk günlerinde bir haberle ortalık karıştı. Kar... gizlice çiftliğe geliyordu. Hayvanlar çok tedirgin oldular. Geceleri uykuları kaçtı. Dedikodulara göre Kartopu ... yapıyordu. Tahılları çalıp, süt kovalarını deviriyor, yumurtaları ... tarlaları çiğniyordu. Ne zaman bir aksilik olsa suç Kartopu'nun üzerine atılıyordu. Kartopu'nun çaldığı iddia edilen bir anahtar buğday çuvalının arkasında bulunsa da, hakkındaki inanç değişmedi.

Napolyon Kartopu'nun etkinlikleri üzerine bir araştırma yapılacağını duyurdu. Köpeklerle birlikte çiftliğin tüm yapılarını dolaştı. Diğer hayvanlar da saygıyla ardından yürüyorlardı. Napolyon pek çok yerde ...
FIRT, FIRT!..
B. ÖNCER -90-

Hayvanlar çok korktular. ... Arkadaşlar ... gösterecek ... Kartopu'nun neden bize ihanet ettiği ...

Hayvanlar şaşkına döndüler. Kartopu bu kadar kötü olabilir miydi? Kartopu'nun İnek Ahırı Savaşı'nda en önde savaştığını hatırladılar. Üstelik Jones'un tüfeğinden çıkan saçmalar Kartopu'nu sırtından yaralamıştı. Nasıl olur da Jones'un gizli ajanı olurdu.

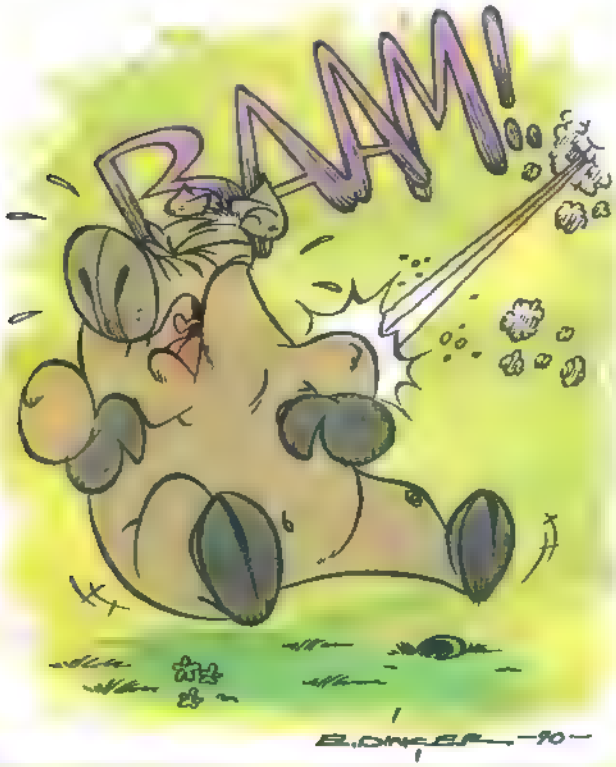

Soru sormak adeti olmayan Boksör bile çok şaşırdı. Yere yatıp [illegible] ayağını altına aldıktan sonra gözlerini kapadı, düşündü ve şunları [illegible] edi: "Buna inanamıyorum. Kartopu [illegible] [illegible] [illegible] kendi gözlerimle gördüm. Savaştan sonra da ona Kahraman [illegible] [illegible] vermedik mi?"

Squealer bu soruya "Hata bizimdi [illegible] ve vardı [illegible]" [illegible] [illegible].

Boksör: "Ama yaralanmıştı, sırtından kanlar akarken [illegible] [illegible] vardı" dedi.

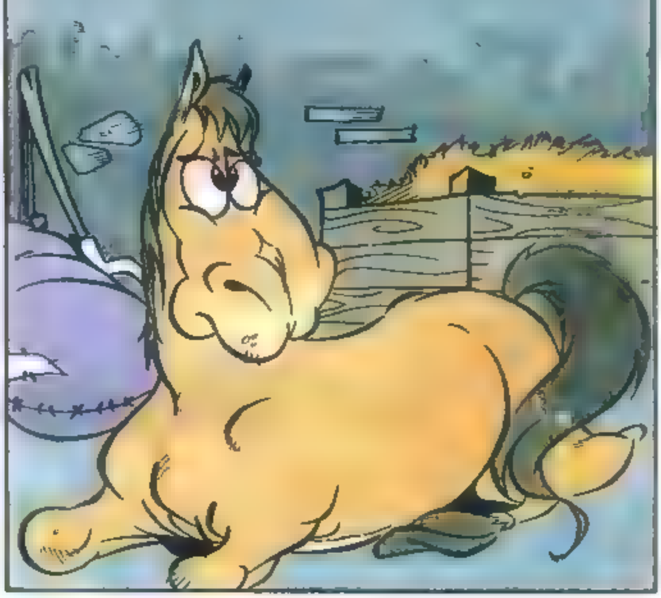

Squealer: "Bu danışıklı dövüştü. Saçmalar yalnızca sırtını sıyırdı. Okumayı bilseydin onun kâğıtlara yazdıklarını sana gösterirdim. Yapılan plana göre, Kartopu en kritik anda bize kaçma işareti verecekti. Neredeyse başarılı oluyordu. Fakat kahraman önderimiz Napolyon hainlere engel oldu. Hepimiz Kartopu'nun dönüp kaçtığını, Napolyon'un ise 'İnsanlara ölüm' diyerek ileri atıldığını unutmadınız ya" dedi.

Olay böyle anlatılınca hayvanlar [illegible] oldular. En tehlikeli anda Kartopu'nun kaçtığını unutmamışlardı. Ama Boksör hala [illegible]: "Kartopu'nun başından beri bir hain [illegible] [illegible] yaptıkları başka. Ama İnek Ahırı Savaşı'nda iyi bir [illegible]" dedi.

Squealer ağır ağır: "Kahraman önderimiz Napolyon [illegible] açıkladı. Kartopu başından beri Jones'un adamıydı" dedi.
Boksör: "Peki, o zaman Napolyon arkadaş söylediyse doğrudur" [illegible] ve [illegible] verdi.
Squealer "İşte böyle düşünmeli" diye bağırdı. Bu sırada [illegible] Boksör'e bakıyordu. [illegible] Herkesi [illegible] Gözlerinizi açık [illegible] Kartopu'nun adamları aramızda [illegible]

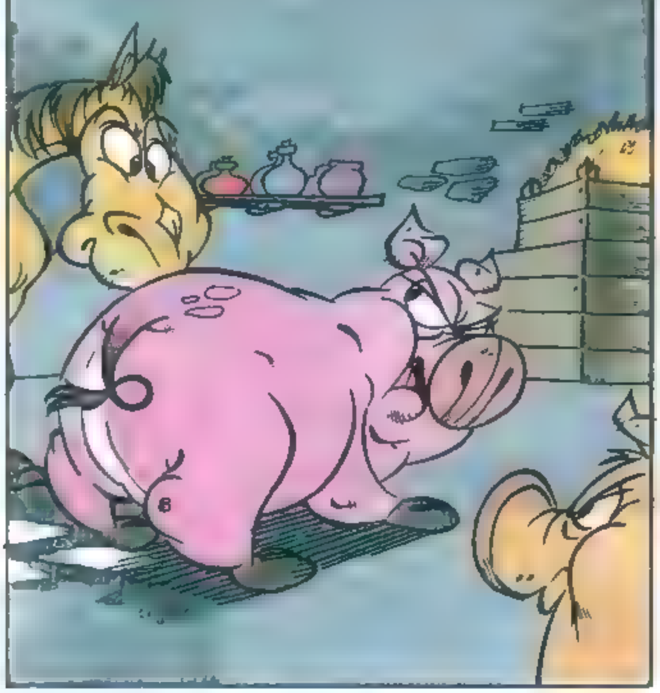

[illegible] bir akşam [illegible] Napolyon hayvanların bahçede toplanmasını emretti. Herkes toplanınca Napolyon evden çıktı. Kendi kendisine verdiği madalyaların ikisini de takmıştı. Dokuz iri köpek yine çevresindeydi ve hırıltıları diğer hayvanların tüylerini diken diken ediyordu. Kötü bir şey [illegible] sezen hayvanlar tir tir titreşiyorlardı.

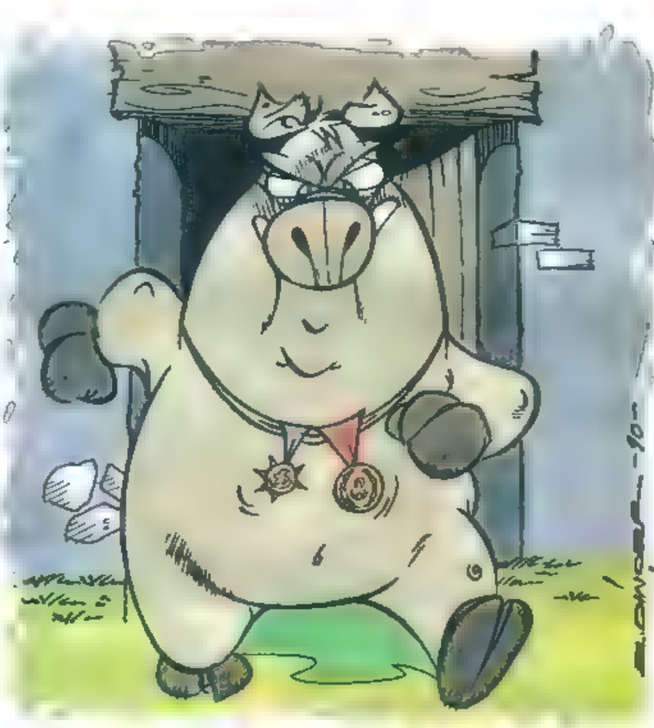

Napolyon toplananlara sert sert baktı. Sonra [illegible] sesle bağırdı. Köpekler atılıp domuzlardan dördünü kulaklarından yakaladılar. [illegible] Napolyon'un ayağına kadar sürüklediler. Bu sırada şaşkın bakışlar altında üç köpek de Boksör'e saldırdı. Boksör kocaman ayaklarıyla köpeklerden birini yere yapıştırdı. Diğerleri kaçtılar. Boksör ayağının altındaki köpeği öldürsün mü, bıraksın mı öğrenmek için Napolyon'a baktı. Napolyon köpekleri bırakmasını emretti. Boksör ayağını kaldırdığında, köpek acıyla uluyarak kaçtı.

Az sonra [illegible] Napolyon [illegible] domuzlara [illegible] etmelerini emretti. Bunlar Napolyon'un [illegible] kaldırılması emrini protesto eden domuzlardı. [illegible] suçlarını açıkladılar. Kartopuyla gizlice ilişki kurduklarını, değirmenin yıkılmasında ona yardım ettiklerini anlattılar. İtiraflar bitince köpekler [illegible] Napolyon [illegible] sesle "[illegible] itiraf edecek başka kimse var mı?" diye sordu.

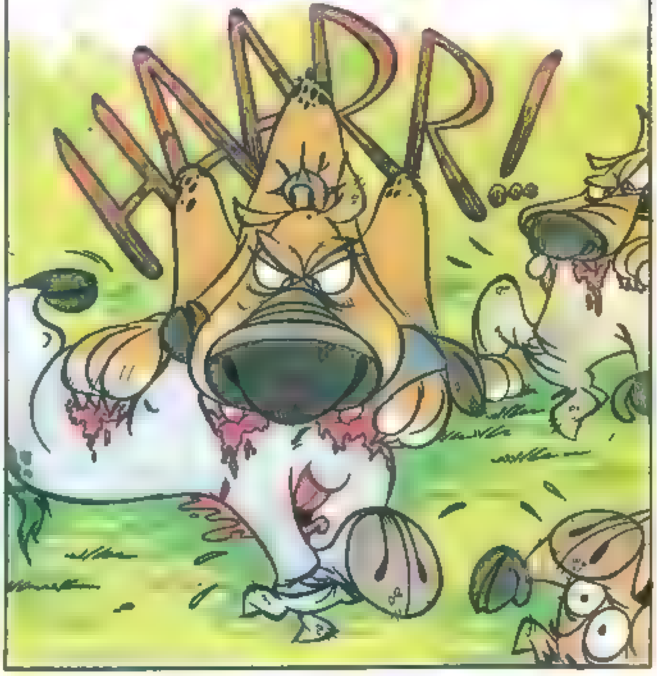

Yumurta isyanı olayında önderlik yapan üç tavuk ileri çıktılar. Kartopu'nun düşlerine girerek, Napolyon'un emirlerine karşı gelmesi için onları kışkırttığını söylediler. Onların da boğazları kesildi. Sonra bir kaz gelip, geçen yıl hasat sırasında altı adet buğday başağını çaldığını ve onları gece yediğini itiraf etti. Bir koyun da Kartopu'nun kışkırtmasıyla içme suyu havuzuna işediğini söyledi. Tümü de orada parçalandı. İtiraf edenlerin cesetleri, Napolyon'un ayağı dibine yığıldı. Yoğun bir kan kokusu havaya yayıldı.

Köpeklerle domuzlar dışında diğer tüm hayvanlar dağıldılar. Kartopu'nun mu yoksa Napolyon'un mu daha gaddar olduğunu kestiremiyorlardı. Jones'u kovduklarından bu yana çiftlikteki hiç bir hayvan diğerini öldürmemişti.

Tüm hayvanlar değirmenin bulunduğu yere çıktılar. Isınmak için birbirlerine sokularak orada yattılar. Kedi dışında diğer tüm hayvanlar oradaydı. Napolyon toplanma emrini vermeden az önce ortalıktan kaybolmuştu. Bir süre kimse konuşamadı.

Yalnız Boksör ayakta duruyordu. K[illegible] [illegible] ... Sonunda: "Böyle bir şey nasıl [illegible] ... benim hatam var [illegible] ... En [illegible] daha [illegible] ... sabahları [illegible] erken [illegible]
Ağır ağır [illegible] Taş ocağına [illegible] [illegible]

YEDİNCİ BOLÜMÜN SONU

Ölüm cezalarının verilişinden sonra bazı hayvanlar, uyulması gereken yedi ilkeyi düşündüler. Altıncı ilkede, "Hiçbir hayvan diğerini öldürmemeli" dendiğini hatırladılar. Bunu yüksek sesle söylemeseler de —domuzlar ve köpeklerinden korkuyorlardı— ölüm cezalarının ilkeye uymadığını düşündüler. Clover, Benjamin'den altıncı ilkeyi okumasını rica etti. Benjamin okumak istemeyince Muriel'i çağırdı. Muriel ilkeyi okudu: "Hiçbir hayvan diğerini öldürmemeli, nedeni olmazsa". Sondaki iki sözcüğü daha önce duyduklarını hatırlayamadılar. Hayvanlar da bir nedeni olduğundan öldürüldükleri için, Napolyon'un ilkeye aykırı hareket etmediğine inandılar.

Hayvanlar o yıl, bir önceki yıldan daha çok çalıştılar. Yeldeğirmeninin duvarlarını daha kalın yaptılar. Hem değirmende çalışıp hem de çiftliğin diğer işlerini yapmak oldukça yorucuydu. Bazen hayvanlar, Jones'un döneminden daha çok çalıştıklarını, ama daha kötü beslendiklerini düşünüyorlardı.

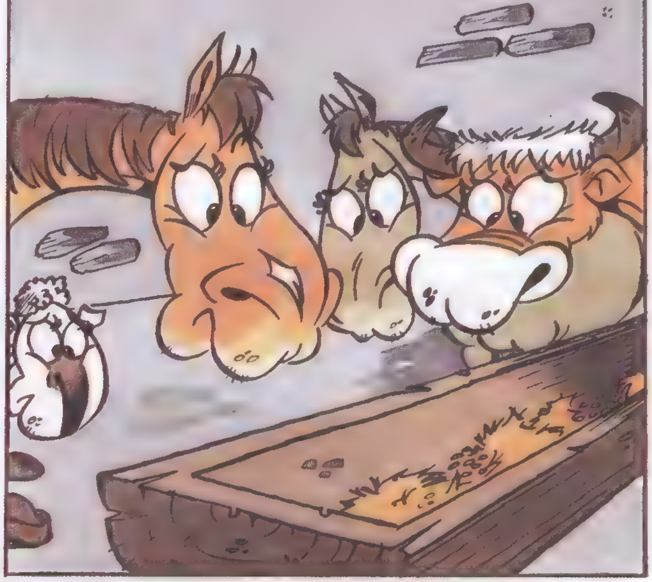

Pazar sabahları, Squelar, onlara her türlü ürünün eskisine göre, iki yüz, üç yüz, beş yüz kat arttığını açıklıyordu. Hayvanlar, isyandan önceki dönemde ne kadar ürün elde edildiğini bilmedikleri için, Squelar'a inanıyorlardı. Ama bazen, keşke daha az artış, daha çok yemek olsa diye düşünürlerdi.

Artık tüm haberler Squelar aracılığıyla veriliyordu. Napolyon iki haftada bir bile evden çıkmıyordu. Çıktığı zaman da yanında köpekleri ve konuşacağı zamanı haber vermek için öten bir kara horoz oluyordu.

Anlatıldığına göre, Napolyon, evde diğer domuzlardan ayrı bir odada oturuyor, yemeklerini yalnız yiyor ve iki köpek ona hizmet ediyordu. İsyan ve İnek Ahırı Savaşı zaferinin yıldönümü dışında Napolyon'un doğduğu gün de tüfek atışlarıyla kutlanacaktı.

Napolyon'a artık yalnızca Napolyon denmiyordu: "Önderimiz Napolyon" deniyordu. Domuzlar ona, "Tüm hayvanların babası", "İnsanlığın baş belası", "Koyunların koruyucusu", gibi adlar veriyorlardı. Bazen bir tavuk, "Önderimiz Napolyon'un sayesinde altı günde beş yumurta yaptım"; ya da bir inek, "Napolyon arkadaşın önderliği sayesinde içme suyumuzun tadı ne de güzel oldu" diyebiliyorlardı. Hatta, çiftliğin şairi Minimüs, Napolyon için bir şiir yazdı. Şiirde, Napolyon'a övgüler düzülüyordu.

Napolyon bu şiiri çok beğendi. Bunu, samanlığın duvarındaki yedi ilkenin karşısına yazdırdı. Squelar'ın beyaz boya ile çizdiği Napolyon resmi de, şiirin üstüne asıldı.

Bu sırada, Mızmız sayesinde Napolyon, komşu çiftlik sahipleriyle dolambaçlı pazarlıklara girişti. Keresteler henüz satılmamıştı. En istekli alıcı Frederik idi ama hem yeterli para vermiyor hem de yeldeğirmenini yıkmayı tasarladığı dedikoduları dolaşıyordu. Kartopu'nun ise diğer çiftlikte saklandığı söyleniyordu. Yaz ortasında üç tavuk, Kartopu'nun kendilerini Napolyon'u öldürmek için kışkırttığını söylediler. Hayvanlar çok korktu ve tavuklara ölüm cezası verildi. Napolyon'un korunması için de yeni önlemler alındı: Geceleri yatağının dört köşesinde birer köpek nöbet tutuyordu. Pinkeye adlı genç bir domuz da, Napolyon'un zehirlenmesi olasılığına karşı yemekleri ondan önce tadıyordu. Yine bu sıralarda, kerestelerin Pilkington'a satılacağı açıklandı.

Değirmenin inşası bitmek üzereyken, çiftliğe saldırı yapılacağı söylentileri yayıldı. Duyulduğuna göre, Frederik, yirmi silahlı adamıyla saldıracakmış. Üstelik Frederik, çiftliğindeki hayvanlara da çok kötü davranıyormuş: Yaşlı bir atı öldüresiye dövmüş, inekleri aç bırakmış, bir köpeği ocağa atıp yakmış. Arkadaşlarına böylesi işkenceler yapıldığını duyan hayvanlar, öfkeden köpürdüler. Squelar, onlara sakin olmalarını ve Napolyon'a güvenmelerini söyledi. Güvercinlere, Frederik'in çiftliğine gidip "insanlara ölüm" yerine "Frederik'e ölüm" sloganını hayvanlar arasında yaymaları söylendi.

Yazın sonlarında, Kartopu'nun yeni kötülükleri ortaya çıktı. Buğday tarlasını kaplayan otları, geceleri gizlice çiftliğe gelen Kartopu'nun ektiği anlaşıldı. Bu işi Kartopu'yla birlikte yaptığını itiraf eden bir kaz, zehirli bir bitki yutup intihar etti. Bir şey daha ortaya çıktı: Kartopu'na "Kahraman Hayvan" madalyası verilmemişti. Bu yalanı Kartopu çıkarmıştı. Gerçekte, savaşta korkakça davrandığı için kınanmıştı. Hayvanlar yine çok şaşırdılar. Fakat Squelar, onlara olayları yanlış hatırladıklarını kanıtladı.

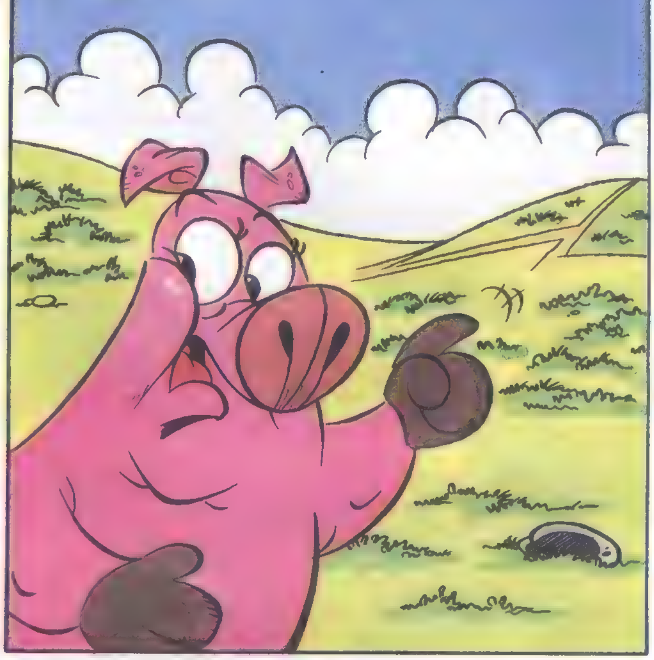

Sonbaharda yeldeğirmeni tamamlandı. Şimdi tek eksik makinalardı. Bay Mızmız bunları satın almaya çalışıyordu. Hayvanlar yorgun olmalarına rağmen çok gururluydular. Duvarlarını dinamitten başka bir şey yıkamazdı. Yeldeğirmeni yaşamlarını nasıl da kolaylaştıracaktı. Bu yüzden zafer çığlıkları atarak, değirmenin çevresinde dolaştılar.

Napolyon köpekleri ve horozuyla gelip değirmeni inceledi. Başarılarından dolayı hayvanları kutladı ve değirmene, "Napolyon değirmeni" deneceğini bildirdi.

İki gün sonra, samanlıkta olağanüstü bir toplantı yapıldı. Napolyon kerestelerin Frederik'e satıldığını duyurdu. Hayvanlar yine şaşkına döndüler. Frederik düşmanları değil miydi? Ertesi gün, Frederik'in arabası gelip keresteleri götürdü.

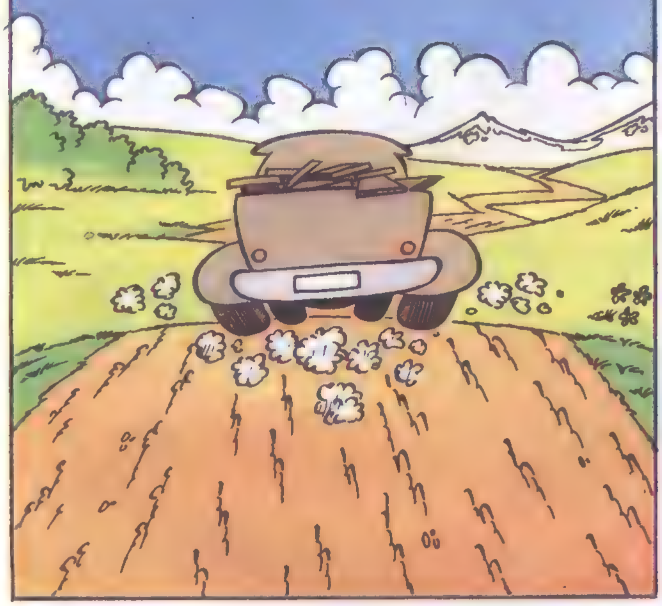

Bu kez de diğer çiftlik büyük düşman ilan edildi. Güvercinler gönderilip hayvanlara; "Frederik'e ölüm" yerine "Pilkington'a ölüm" demeleri söylendi. Frederik'in hayvanlara eziyet ettiği konusu da abartmaymış. Tüm bu dedikoduları ilişkileri bozmak isteyen Kartopu ve ajanları yayıyorlarmış.

Domuzlar, Napolyon'un kurnazlığına hayran oldular. Pilkington'la dost görünüp Frederik'le anlaşarak kerestelerin fiyatını artırmış, üstelik çek yerine peşin para almıştı. Bu para, yeldeğirmeni için gereken makinaları satın almaya yetiyordu. Keresteler götürüldükten sonra, samanlıkta özel bir toplantı yapıldı. Frederik'in verdiği paralar hayvanlara gösterildı.

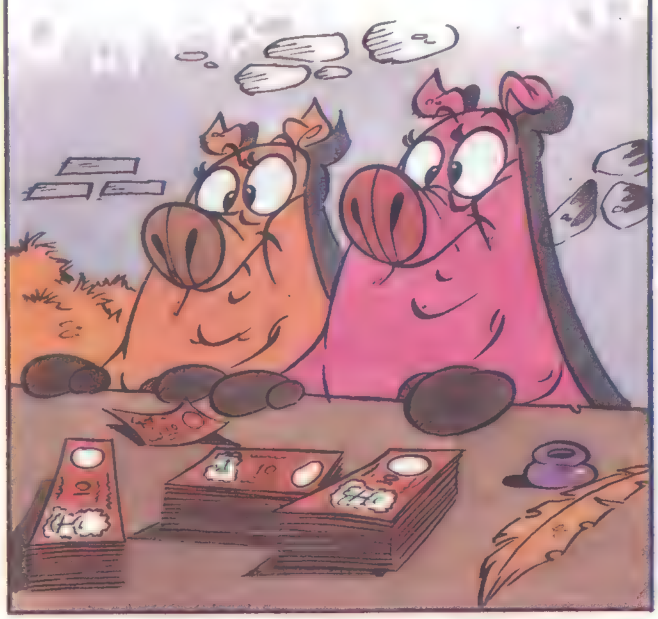

Üç gün sonra olan oldu. Bay Mızmız, bisikletiyle çiftliğe geldi. Napolyon'un yanına gitti. Bir süre sonra, öfkeli bağırışmlar duyuldu: Paralar sahteydi. Frederik keresteleri bedava almıştı.

Napolyon hayvanları toplantıya çağırıp, Frederık'i ölüme mahkum ettiğini bıldırdı. Frederık'ın saldırması tehlikesine önlem olarak da çiftlığın çevresine nöbetçiler kondu. Pılkıngton'la yenıden iyı ilişkiler kurmak ıçın, dört güvercın dostluk mesajları götürdü.

Ertesi gün Frederik'in adamları çiftliği bastı. Hayvanlar cesaretle savaşmakla birlikte daha önce olduğu gibi kolayca zafere ulaşamadılar. Gelen onbeş kişiden altısı silahlıydı.
Hayvanlar atılan saçmalara direnemediler. Napolyon ve Boksör'ün gayretlerine rağmen geri çekildiler. Çoğu yaralandı ve çiftlik binalarına sığındı.

Değirmen ve otlağın tamamı düşman elındeydi. Napolyon, diğer çıftlığın sahibinden yardım gelmesini bekliyordu. Ama gele gele, daha önce gönderılen güvercınler geldıler. Bırinin gagasında şöyle bir mesaj vardı: **"Oh Olsun!"**
OH OLSUN
?

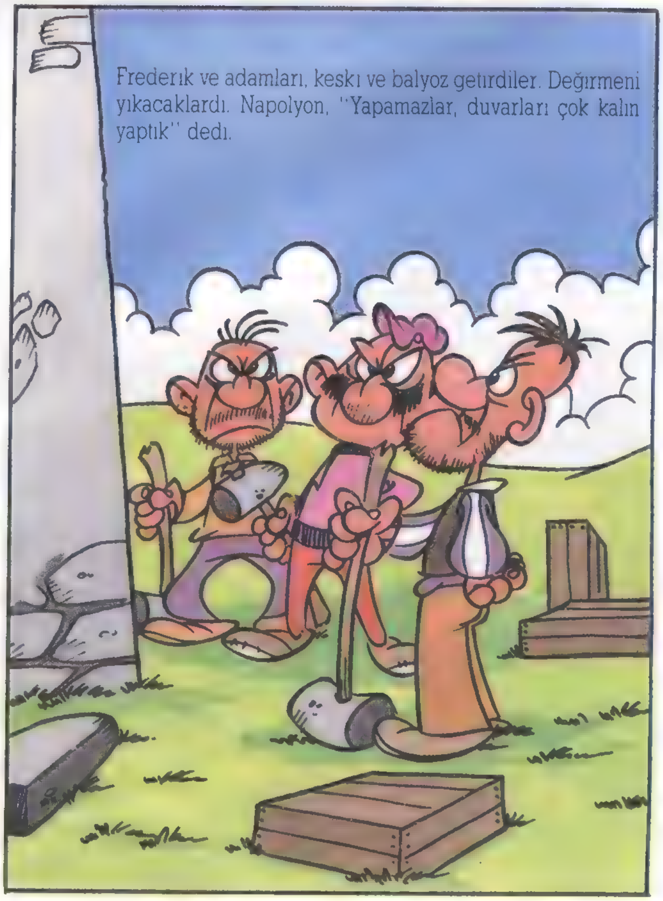
Frederık ve adamları, keskı ve balyoz getırdiler. Değirmeni yıkacaklardı. Napolyon, "Yapamazlar, duvarları çok kalın yaptık" dedı.

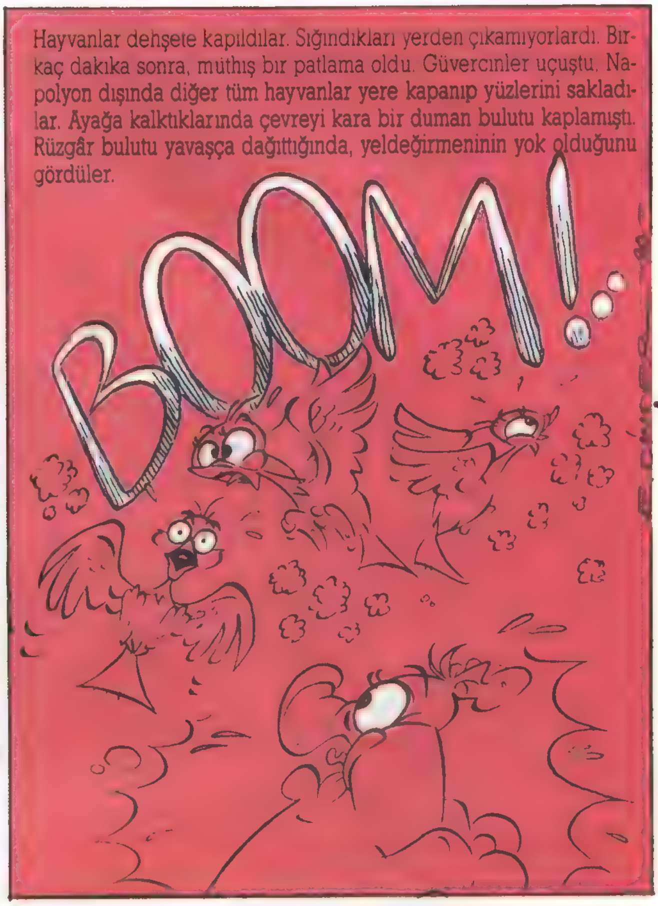

Frederik, "Fırsat varken kaçın" diye bağırınca tüm adamlar arkalarına bile bakmadan kaçtılar. Hayvanlar onları çitlere dek kovaladılar.

Savaş kazanılmıştı. Ama çok yorulmuşlardı. Çiftliğe döndüler. Yerde ölü yatan arkadaşlarını görünce bir kısmı ağladı. Değirmenin yanında umutuszca durdular. Bunca emekleri boşa gitmişti.

Çiftlik evine yaklaşırken, savaş sırasında ortalıkta görünmeyen Squelar yanlarına geldi. O sırada bir patlama duyuldu: Tüfek atışı yapılmıştı. Boksör bunun nedenini sorunca, Squelar, "Zaferimizi kutlamak için" diye yanıt verdi.

"Hangi Zafer" diye sordu Boksör. Dizleri kanıyordu. Nallarından biri düşmüş, tırnağı yarılmış, arka ayağına on iki tane saçma saplanmıştı.

Hep birlikte bahçeye döndüler. Boksör acı çekiyordu. Yeldeğirmenini yeniden yapmak için şimdiden güç topluyordu. Fakat artık yaşlandığını ve kaslarında eski gücünün kalmadığını belki de ilk kez düşündü.

Yeşil bayrağın dalgalandığını görüp, tüfekle yedi kez atış yapıldığını duyan hayvanlar, Napolyon'un konuşmasını da dinledikten sonra, büyük bir zafer kazandıklarına inandılar. Ölen hayvanların cesetleri törenle kaldırıldı. Cenaze arabasını Boksör ile Clover çektiler. Napolyon kafilenin başında yürüdü. Zaferin kutlanması iki gün sürdü. Şarkılar söylenip konuşmalar yapıldı. Hayvanlara birer elma, kuşlara biraz daha fazla yem, köpeklere üçer bisküvi verildi. Savaşa, "Yeldeğirmeni Savaşı" dendi. Bu sırada sahte para konusu da unutuldu.

Birkaç gün sonra, domuzlar çiftlik evinin bodrum katında bir kasa içki buldular. O gece, evde yüksek sesle şarkı söylendiği duyuldu. Saat dokuz buçukta da Napolyon'un Jones'a ait eski bir şapkayı başına geçirip bahçede bir iki tur attıktan sonra eve girdiği görüldü. Fakat ertesi sabah ev çok sessiz görünüyordu. Geç saatte, Squelar evden çıktı. Hayvanları, çağırıp, Napolyon'un ölmek üzere olduğunu ağlamaklı bir sesle anlattı.

Hayvanlar çok üzüldüler. Birbirlerine, "Önderimiz ölürse halimiz ne olur?" diyorlardı. Bir süre sonra Squelar yine geldi. Bu kez Napolyon'un ölmek üzereyken "İçki içen hayvanların ölüm cezasına çarptırılacaklarını" söylediğini bildirdi.

Akşama doğru, Napolyon biraz iyileşir gibi oldu. Ertesi sabah Squelar, Napolyon'un sağlığının giderek düzeldiğini söyledi. O günün akşamı Napolyon düzelip işinin başına döndü. Bay Mızmız'ı çağırıp bira yapımıyla ilgili kitaplar almasını istedi.

Bir gece, geceyarısına doğru bahçede müthiş bir çatırtı duyuldu. Hayvanlar yataklarından fırlayıp bahçeye çıktılar. Samanlığın yedi ilke yazılı olan duvarının dibinde iki parça olmuş bir merdiven duruyordu. Squelar sersemlemiş durumda merdivenin yanında yatıyordu. Yakınında bir fener, bir boya fırçası ve devrilmiş bir boya kutusu vardı. Hayvanlar bu işe bir anlam veremediler. Yalnız Benjamin anlamlı anlamlı başını salladı, ama konuşmak istemedi.

Birkaç gün sonra Muriel, yedi ilkeyı yeniden okudu. Beşinci ilkenin, "Hiçbir hayvan alkol almayacak" dediğini sanıyordu. Ama demek ki unutmuştu. Çünkü beşinci ilkede "Hiçbir hayvan fazla alkol almayacak" yazıyordu.

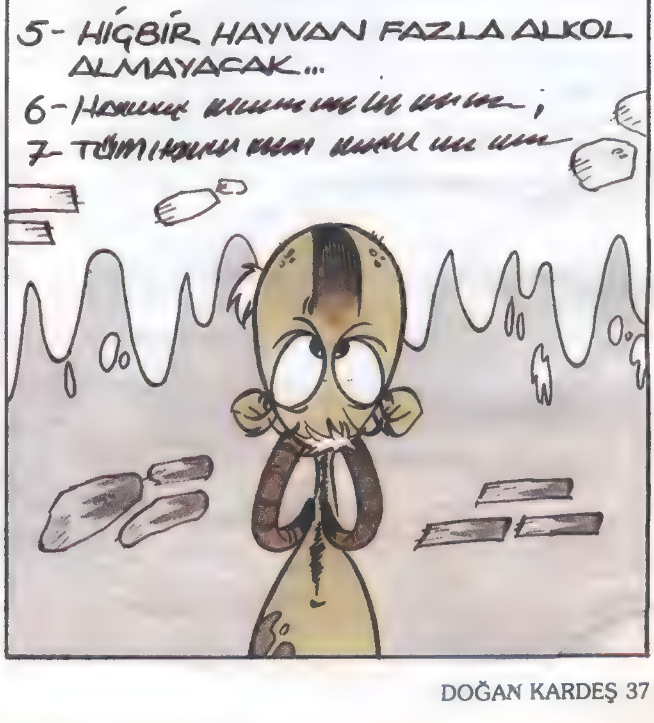

SEKİZİNCİ BÖLÜMÜN SONU

Boksör'ün yarılan tırnağı, güç iyileşti. Zafer kutlamalarından sonra değirmenin inşaatına yeniden başlandı. Acı çektiği halde Boksör dinlenmek için izin istemedi. Bunu bir onur sorunu yaptı. Tırnağının ağrıdığını yalnızca Clover'e söyledi. Clover, otlardan hazırladığı bir kremle tırnağı tedavi etti. Benjamin ve Clover, Boksör'den kendisini yormamasını istiyorlardı. Ama Boksör dinlemiyor, emekli olmadan önce değirmen inşaatının bitişini görmek istediğini söyluyordu.

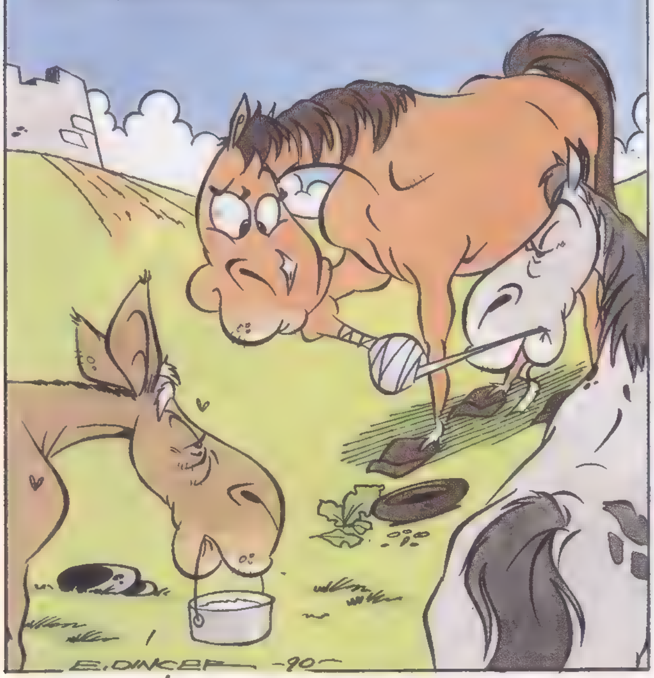

Hayvan Çiftliğinde, atlar ve domuzlar on iki, inekler on dört, koyunlar yedi, köpekler dokuz, tavuk ve kazlar beş yaşında emekli olabiliyorlardı. Emeklilik sonrası hayvanlara iyi bakılacaktı. Ama henüz hiçbir hayvan emekli olmamıştı. Emeklilik maaşının, atlar için günde iki buçuk kilo tahıl, kışın yedi kilo kuru ot, bayramlarda bir havuç veya bir elma olacağı söyleniyordu. Boksör, ertesi yıl yaz sonunda on iki yaşına girecek ve emekli olacaktı.

Yaşam koşulları çok ağırdı. Kış önceki yıla göre daha soğuk geçiyordu. Yemler de azalmıştı. Squelar, her hayvana eşit miktarda yem verilmesinin yanlış olduğunu söylüyordu. Yiyeceklerde azalma olursa buna "azaltma" demiyor, "ayarlama" diyordu. Jones dönemine göre yiyecek durumu çok iyiydi: Hayvanları buna ikna etmeye çalışan Squelar, rakamları hızlı hızlı okuyarak şimdi daha çok yulaf, kuru ot, şalgam yenilip daha az çalışıldığını, içme suyunun daha iyi olduğunu, hayvanların daha uzun süre yaşadıklarını, pirelerin azaldığını söylüyordu.

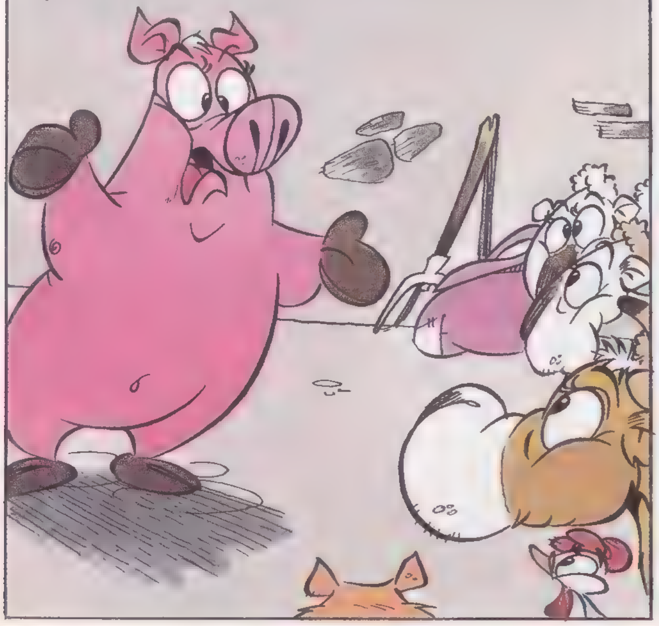

Hayvanlar Squelar'ın her söylediğine inanıyorlardı. Çünkü Jones döneminde olup bitenler akıllarından çıkmıştı. Yaşam koşullarının güç olduğunu, aç kaldıklarını, üşüdüklerini, uyumak dışındaki zamanlarını çalışmakla geçirdiklerini düşünüyorlardı. "Ama eski günler daha kötüymüş herhalde" diyorlardı. Buna inanınca da mutlu oluyorlardı. Hem Jones'un günlerinde köleydiler. Şimdi ise özgürler. Squelar'ın sık sık söylediği gibi en büyük fark da buydu.

Beslenmesi gerekenler giderek çoğalıyordu. Sonbaharda dört dişi domuzun, toplam otuz bir yavrusu olmuştu. Çiftlikteki tek erkek domuz Napolyon olduğuna göre, yavruların babaları da oydu. Gelecekte, tuğla ve kereste alınıp, çiftliğe bir de okul yapılacağı duyuruldu. Napolyon okul yapılana dek, yavrulara mutfakta ders veriyordu. Yavru domuzlara, bahçeye çıktıklarında diğer hayvanlarla oynamamaları tenbihlenmişti. Üstelik, yolda bir domuza rastlayan diğer hayvanların, domuza yol vermesi için yasalar çıkarılmıştı.
O yıl, çiftlik işleri iyi gitti. Ama para yine azdı. Okul için tuğla, kum ve kireç, değirmen için de makineler alınması gerekiyordu. Bu arada, domuzların oturduğu ev için alınması gereken pek çok şey vardı. Ayrıca Napolyon'un istedikleri... Napolyon, yalnız kendisi için şeker aldırıyordu. Şişmanlamasınlar diye diğer domuzların şeker yemelerini yasaklamıştı.
Bu yüzden Aralık ayında yemler azaltıldı. Şubat ayında biraz daha azaltıldı. Gaz yağından tasarruf etmek için, ahırlarda fener yakılması da yasaklandı. Oysa domuzlar oldukça rahat görünüyorlardı. Şubat ayının sonunda, domuzların oturduğu evden, iştah açıcı bir koku çevreye yayıldı. Pişirilmiş arpa kokusuydu bu. Tüm hayvanlar, akşam yemeğinde karınlarını arpa lapasıyla doyuracaklarını düşündüler. Ama olmadı. Durum sonradan anlaşıldı. Domuzlar kendileri için bira yapıyorlardı.

Hayvanlar pek çok sıkıntıya katlanıyorlardı. Ama yaşam koşullarının eskisine kıyasla daha onurlu olduğunu düşünüyorlardı. Şimdi daha çok şarkı söyleniyor, konuşmalar yapılıyor, törenler düzenleniyordu. Napolyon, hayvanların çalışmalarını kutlamak için haftada bir gün tören yapılmasını emretti. Tören sırasında tüm hayvanlar işi bırakıp asker gibi diziliyorlar, önde yol gösteren domuzlar, arkalarda sırasıyla, atlar, inekler, koyunlar ve kümes hayvanları olmak üzere çiftliği dolaşıyorlardı. Köpekler sıranın iki yanında gidiyorlardı. Boksör ve Clover, bir sancak taşıyorlardı. Sancağın üzerinde, "Napolyon çok yaşa" yazıyordu. Bu törenin bir yararı vardı. Tüm hayvanlar, bir süreliğine karınlarının aç olduğunu unutabiliyorlardı.

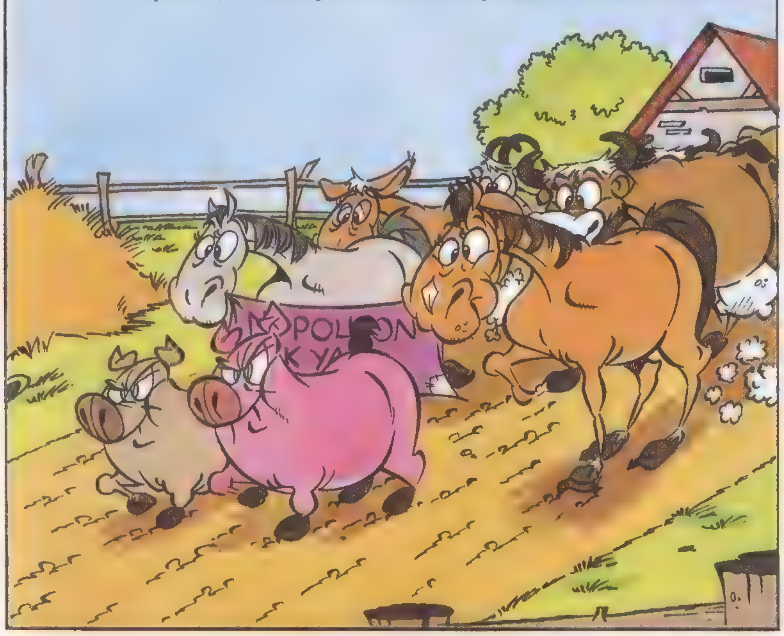

Nisan ayında Hayvan Çiftliğinde Cumhuriyet ilan edildi. Şimdi bir başkan seçmek gerekiyordu. Tek aday olan Napolyon, Cumhurbaşkanı seçildi.

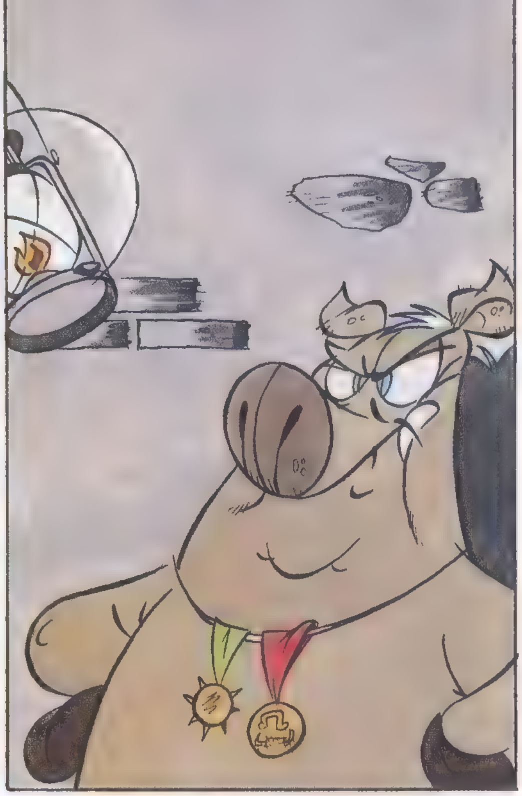

Birkaç yıldır ortalıkta görülmeyen karga Moses, yaz ortasında aniden çiftliğe geri geldi. Eskisi gibi, hayvanlara "Şeker Dağı" masalını anlatıyordu. Bir kütük üstüne konuyor, iri gagasını gökyüzüne doğru dikerek, "Şeker Dağı, yukarıda, şu gördüğünüz kara bulutlar ötesindedir. İşte orada, biz zavallı hayvanlar sonsuza dek dinleneceğiz" diyordu. Çok yukseklerde uçtuğu günlerde, orada hiç solmayan yonca tarlaları, ve şeker parçaları gorduğünü iddia ediyordu. Geçmişte, domuzlar Moses'in bu masalına karşı çıkarlardı. Şimdiyse, hiç karışmıyor, yalnızca "Şeker Dağı"nın bir masal olduğunu soyluyorlardı.

Ayağı iyileşen Boksör, daha fazla çalışmayı sürdürdü. Diğer hayvanlar da neredeyse köle gibi çalışıyorlardı. Çiftliğin gündelik işleri dışında, hem değirmen hem de okul inşaatı sürüyordu. Bazen uzun çalışma saatlerine ve açlığa dayanmak güçleşiyordu. Boksör hiç gevşemiyordu. Ama artık yaşlanmıştı. Kuvvetten düştüğünü belli etmese de, görüntüsü değişmiş, kılları matlaşmış, kalçaları çökmüş gibiydi. Emeklilik yaşı yaklaşıyordu.

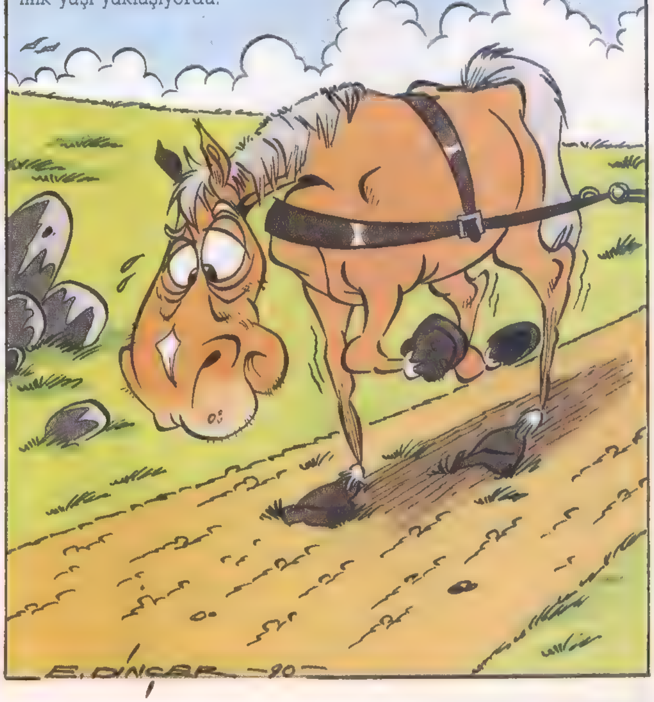

Bır yaz akşamı, Boksör kaza geçırdı. Taş taşımak ıçın tek başına değirmene gıtmıştı. Güvercinler telaşla. "Boksör düştü. Yan yatmış kalkamıyor" dıye bağırışıyorlardı. Hayvanların çoğu değırmenin olduğu tepeye koşturdu. Boksör, çektiği arabanın yanında yere serilmiş yatıyordu. Ağzından ince ince kan akıyordu.

Clover, yanına diz çöktü. "Ne oldu sana?" diye seslendi. Boksör zayıf bir sesle "Akciğerim... Epeyce taş birikti. Değirmeni bensiz de bitirebilirsiniz. Zaten benim de bir ay zamanım kalmıştı. Doğrusunu isterseniz, artık emekli olmak istiyorum. Benjamin de yaşlandı. Belkı o da aynı zamanda emekli olur da bana arkadaşlık eder" dedi.

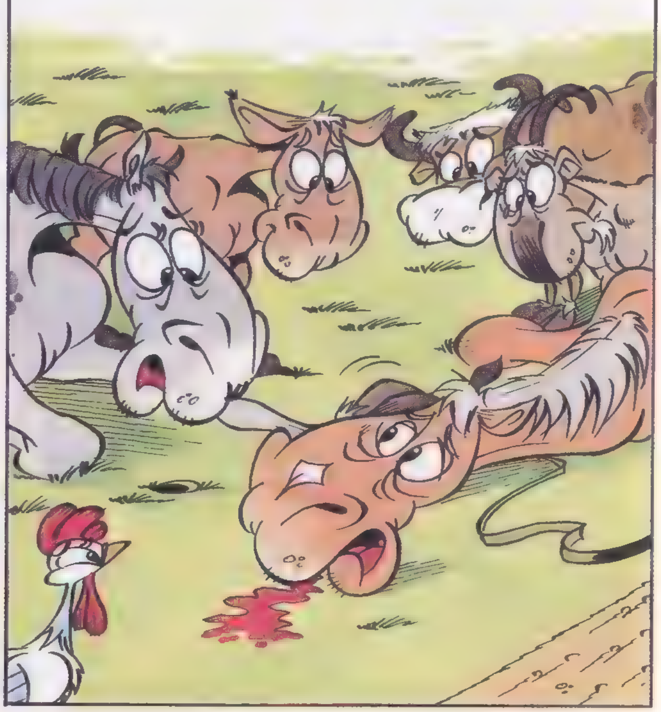

Clover, "Hemen yardım gelmeli. Biriniz, koşun ve olanları Squelar'a anlatın" dedi. Hayvanlar hep birlikte, olanları haber vermek için çiftlik evine koştular. Clover, Boksör'ün yanında kaldı. On beş dakika sonra, üzgün bir ifade ile Squelar geldı. Napolyon'un çiftliğin en sadık elemanlardan birinin başına gelen kazadan dolayı çok üzgün olduğunu ve Boksör'ü hastanede tedavi ettireceklerini söyledi.

Hayvanlar endişelendiler. Süslü ve Kartopu dışında şimdiye kadar hiç kimse çiftlikten ayrılmamıştı. Boksör'ün insanlar elinde kalacağını düşünmek canlarını sıktı. Boksör yarım saat kadar sonra kendine geldi. Güçlükle ayağa kaldırdılar. Ahıra kadar topallayarak yürüdü. Clover ile Benjamin'in hazırladıkları yatağına yattı.

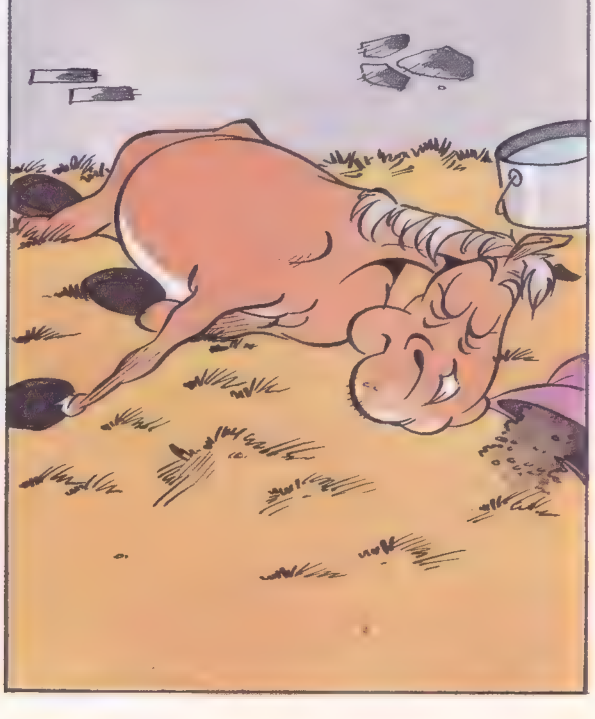

E.DİNÇER -90-

Boksör, iki gün daha ahırda kaldı. Domuzlar, pembe renkli bir şişe ilaç gönderdiler. Clover, günde iki kez yemeklerden sonra bunu Boksör'e içirdi. Geceleri Boksör'ün yanında yattı. Benjamin de Boksör'ün yanındaki sinekleri uzaklaştırıyordu. Boksör, iyileşebilirse artık dinleneceğini, bu sırada okuyup bilgisini artırmak istediğini, A, B'den sonra kalan yirmi yedi harfi de ezberleyeceğini söylüyordu.

Clover ve Benjamin, ancak iş saatleri dışında Boksör'ün yanında olabiliyorlardı. Boksör'ü götürecek kapalı araba iş sırasında geldi. Hayvanlar o sırada tarlada çalışıyorlardı. Benjamin, avazı çıktığı kadar anırarak koşturuyordu. İlk kez bu kadar telaşlı görünüyordu. "Çabuk! Çabuk!" diye bağıran Benjamin, Boksör'ün götürüldüğünü söyledi.

Hayvanlar emir beklemeden koşturdular. Bahçede iki atın çektiği kapalı bir araba vardı. Boksör'ün ahırdaki bölümü boştu. Hayvanlar arabanın çevresine toplandılar. Hep birden "Güle güle, Boksör!" diye bağırdılar.

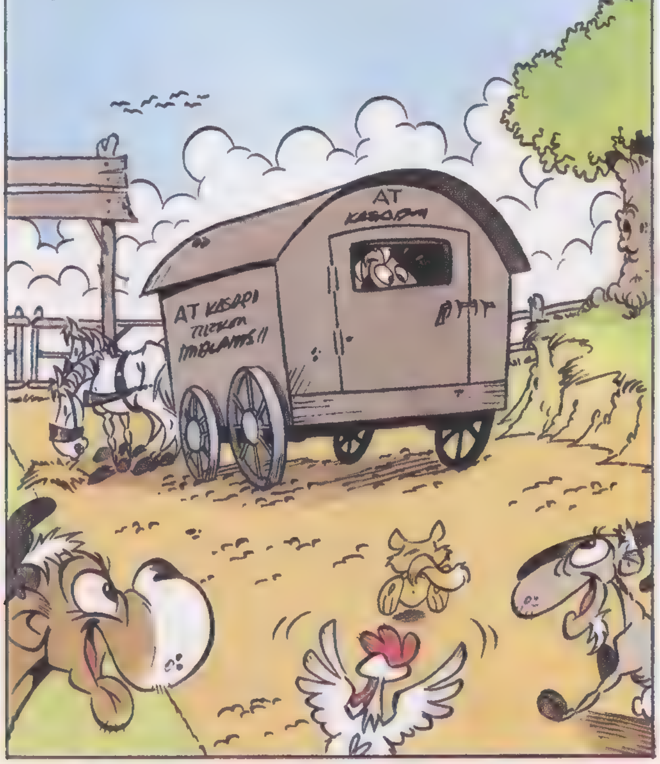

Benjamin tepiniyor, "Aptallar! Aptallar!" diye bağırıyor, çılgınca "Arabanın üzerindeki yazıyı görmüyor musunuz?" diye soruyordu. Hayvanlar durakladılar. Keçi Muriel, yazıları okumaya çalıştı. Benjamin onu yana itti, yüksek sesle yazıyı okudu: "At kasabı ve tutkal imalatçısı..." "Anlıyor musun? Boksör'ü at kasabına götürüyorlar!"

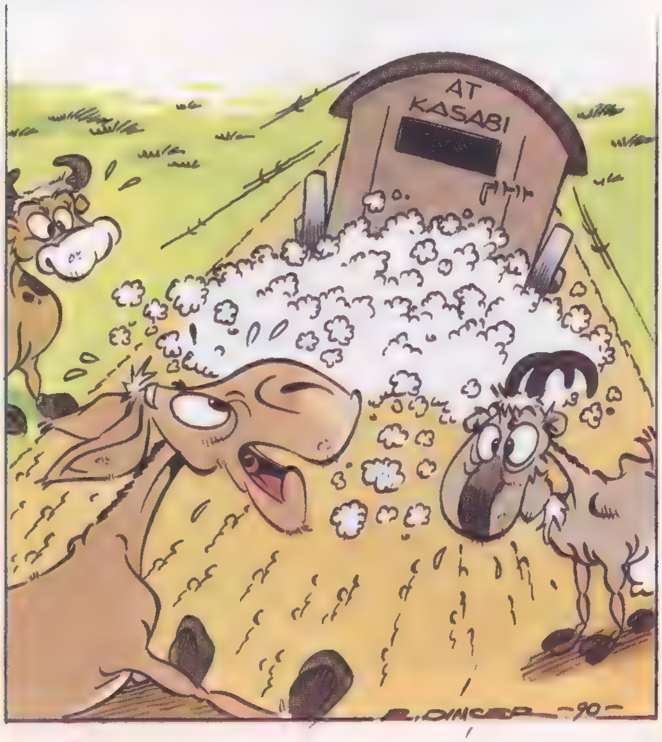

Hayvanlar hep birden dehşetle bağrıştılar. O sırada arabacı atları kırbaçladı, araba bahçeden çıktı. Hayvanlar peşinden koştular. "Boksör! Boksör!" diye bağırıyorlardı. Clover arabaya yetişmeye çalıştı. O sırada Boksör, arabanın arkasındaki pencereden başını uzattı. Clover, korkunç bir feryatla; "Boksör, çık oradan! seni ölüme götürüyorlar!" diye bağırdı

Hayvanlar hep bir ağızdan, Clover'in çağırısını tekrarladılar. Boksör'ün Clover'in dediklerini anlayıp anlamadığı belli değildi. Ama başını içeri çekti. Arabanın içinde tepinmeler işitildi. Boksör çifte atarak arabadan kurtulmaya çalışıyordu. Geçmişte olsaydı, iki tekmeyle arabayı parçalardı. Ama gücünü yitirmişti. Az sonra tepinmeler bitti.

Hayvanlar bu kez, arabayı çeken atlara yalvarmaya başladılar. "Arkadaşımızı ölüme götürmeyin. Ama aptal atlar, olan biteni anlamayacak kadar cahildiler. Üstelik hızlandılar. Boksör'ün yüzü de bir daha pencereden görünmedi. Araba çiftlikten çıktı ve anayolda gözden kayboldu. Arkadaşları, bir daha Boksör'ü görmediler.

Üç gün sonra, en iyi tedaviyi görmesine rağmen, Boksör'ün hastahanede öldüğü haberi duyuldu. Squelar, bunu diğerlerine duyurdu. Boksör'ün son anlarda yanında olduğunu söyledi. Ön ayağını kaldırıp gözündeki yaşları sildi. "Yaşamımda bu kadar üzücü bir sahne görmemiştim. Konuşacak gücü olmadığı halde Boksör son nefesinde kulağıma tek üzüntüsünün değirmen bitmeden ölmek olduğunu söyledi."

Bunları anlattıktan sonra, Squelar'ın tavrı birden değişti. Bir süre sustu. Sonra, sağa sola sinsi sinsi bakıp, "Boksör götürülürken, saçma söylentiler çıkmış. Bazı hayvanlar, arabada "At Kasabı" yazılı diye Boksör'ün kasaba götürüldüğünü sanmışlar. Bu kadar da aptal olunmaz. Siz Napolyon'u tanımıyor musunuz? Napolyon hiç böyle bir iş yapar mı? İşin aslı şu: Araba eskiden kasabınmış. Sonra veteriner'e satılmış. Veteriner de üzerindeki yazıyı henüz silmemiş. Yanlışlığın nedeni bu!" dedi.

Bunu duyan hayvanlar rahatladılar. Squelar, Boksör'ün hastanedeki durumunu ayrıntıyla anlatıp, Napolyon'un onun için en pahalı ilaçları aldırdığını söyleyince kuşkuları kalmadı. Arkadaşlarının mutluluk içinde öldüğünü düşününce, acıları azaldı.

Ertesi pazar sabahı, Napolyon gelip, Boksör'ün anısına bir konuşma yaptı. "Üzüntüsünü içimizde duyduğumuz arkadaşımızın cesedini getirip gömmek olanaklı olamazdı. Ama bahçemizdeki defne dallarıyla bir çelenk yaptırıp, mezarına koydurdum. Bir iki gün sonra Boksör'ün anısına bir ziyafet vereceğiz," dedi. Konuşmasını bitirirken, Boksör'ün iki sözünü hatırlattı: "Daha çok çalışacağım" ve "Napolyon daima haklıdır". Sözünü, "Bu ilkeleri hepiniz benimsemelisiniz" diyerek bitirdi.

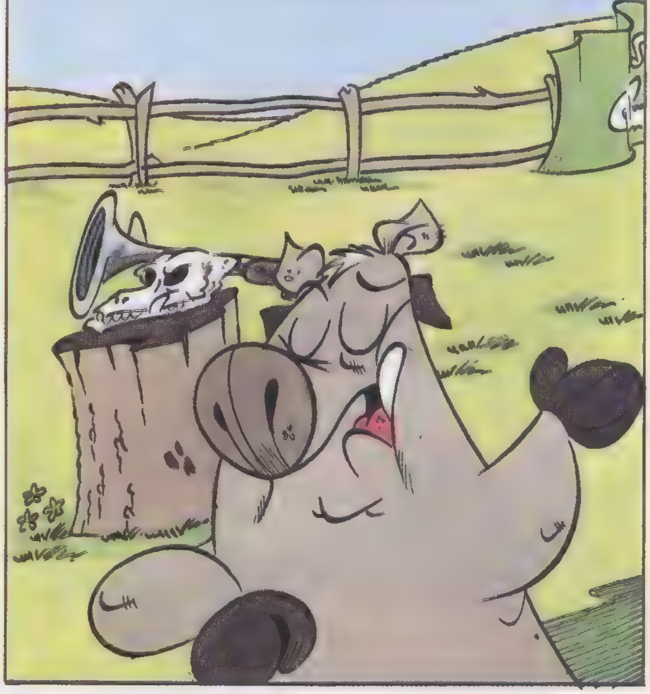

Ziyafet günü bakkalın arabası çiftliğe gelip büyük bir kasa bıraktı. O gece avaz avaz bağırıp şarkı söylendi. Gece on bire doğru da kavgaya benzeyen gürültüler duyuldu. Ardından bir cam kırıldı. Ertesi gün öğleye dek domuzlardan hiçbiri görülmedi. Domuzların bir yerden para buldukları ve gece viski içtikleri söylentisi ortalığa yayıldı.

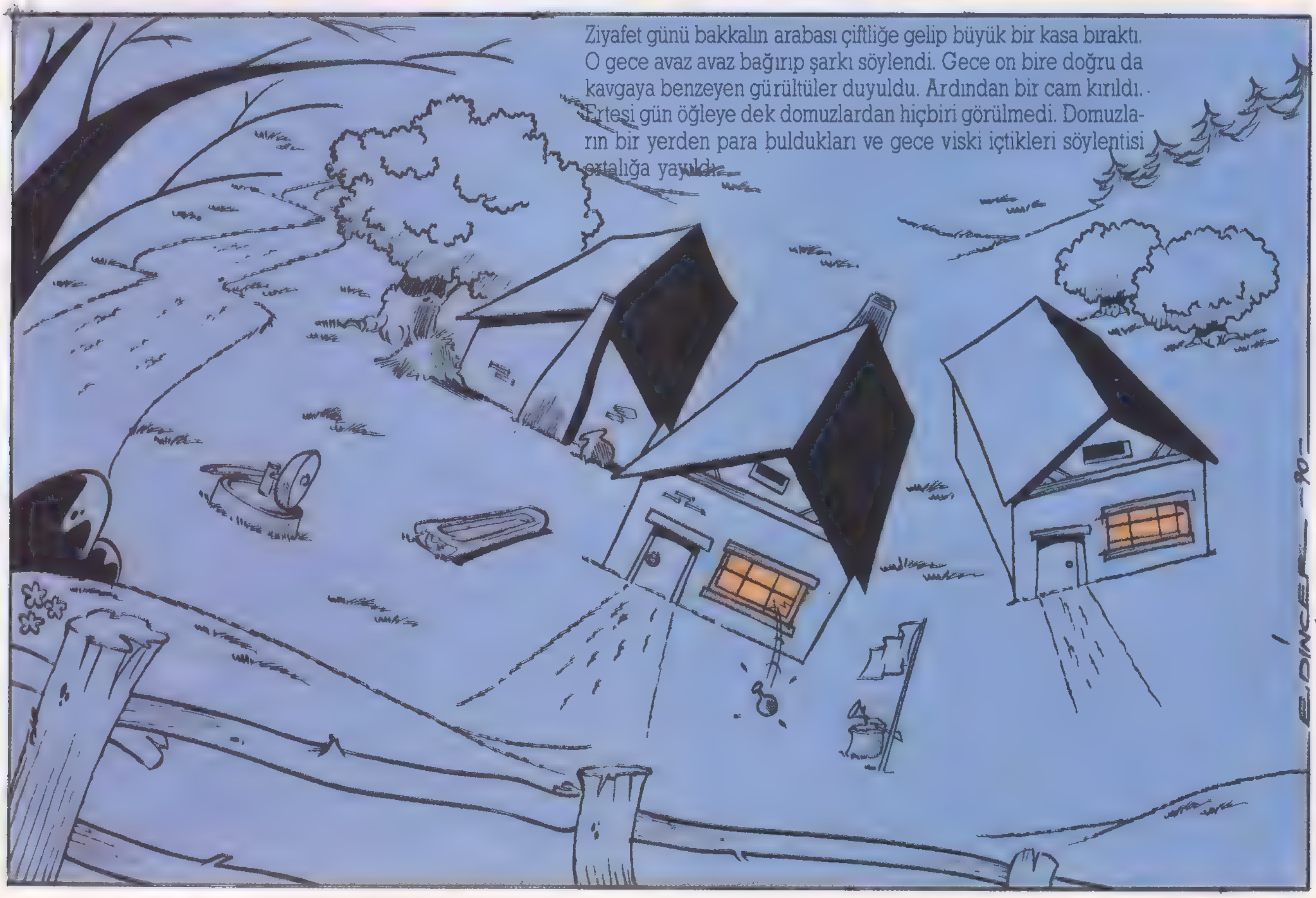

Çiftlikteki hayvanlar huzursuzdur. İnsanların yöneticiliğinden memnun değillerdir. Yaşlı ve bilge bir domuz, çiftliğin hayvanların yönetimine geçeceği, hayvanların daha mutlu yaşayabilecekleri gelecek güzel günlerin düşünü görmektedir. Bu düşünü diğer hayvanlara da iletir. Düş benimsenir. Derken bir gün isyan olur. Ve çiftlik yönetimi hayvanların eline geçer. Hemen ilkeler belirlenir. Tüm hayvanlar eşit haklara sahiptir. Ve hayvanlar, insanların kötü niteliklerini benimsemeyeceklerdir.

Fakat hayvanlar arasında nitelik farklılıkları vardır. Kimi çok çalışır, kimi çok akıllıdır, kimi çok tembeldir, kimi çok şakacıdır. Zamanla akıllı domuzlar, çiftliğin yönetimini tümüyle üstlerine alırlar. Ama giderek insanlaşırlar. İnsanların kötü niteliklerini benimserler...

Yıllar geçti. Çoğu hayvan öldü. Clover, Benjamin, karga Moses ve bir domuz dışında eski günleri hatırlayan kalmadı.

Jones da artık yaşamıyordu. Yurdun bir başka yerinde, sefalet içinde ölmüştü. Kartopu unutulmuştu. Boksör unutulmuştu. Clover, yaşlı ve şişman bir at olmuştu. Emeklilik yaşını iki yıl geçmişti. Ama o zamana dek hiçbir hayvan emekli olamamıştı.

Napolyon şimdi, yirmi dört yaşında olgun bir domuzdu. Squealer çok şişmanlamıştı. Gözleri artık güçlükle görüyordu. Benjamin çok değişmemiş ama başı ağarmıştı. Boksör'ün ölümünden sonra da daha asık suratlı ve sessiz olmuştu.

Çiftlikteki hayvan nüfusu artmıştı. Genç olanlar, hayvanların insanları çiftlikten kovduklarını bilmiyorlardı. Çiftlikte şimdi üç genç at vardı. Bunlar gösterişli, iri, çok çalışkan olmalarına rağmen, oldukça aptaldılar. Üçü de B harfinden sonrasını bilmiyordu.

Diğer hayvanlar yine geçmişteki gibi yaşıyorlardı. Yine karınları açtı. Yine saman üzerinde uyuyup, havuzdan su içiyorlar, tarlada çalışıyorlardı. Yine kışın üşüyüp, yazın sıcaktan ve sineklerden bunalıyorlardı.

Buna rağmen hayvanlar, Hayvan Çiftliği'nde yaşamanın onurlu ve itibarlı bir şey olduğunu düşünüyorlardı. Tüm dünyada hayvanlar tarafından yönetilen tek çiftlikti bu.

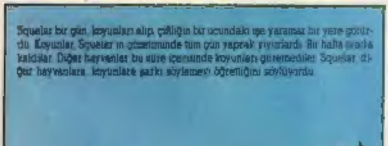

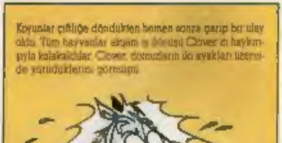

Hayvanlar çok şaşırdılar. Domuzların iki ayakları üzerinde yürüyüşlerini izlediler. Bunu protesto etmek istediler. Fakat tam bu sırada yine koyunlar bağırarak melemeye başladılar.
"Dört ayak iyi, iki ayak daha iyi! Dört ayak iyi, iki ayak daha iyi!
Bağırışma, neredeyse beş dakika sürdü. Bu arada protesto etme fırsatı da kaçtı.
Clover'ın gözleri yaşardı. Burnuyla dürtükleyerek Benjamin'i çağırdı. Birlikte, yedi ilkenin yazılı olduğu samanlık duvarına gittiler. Clover, yazıları okuyamıyordu. Benjamin ilk kez tersilik yapmadı. Duvarda yazılı olanı okudu. Yedi ilkeden yalnızca tek şey kalmıştı.
"Tüm hayvanlar eşittir.
Ama bazıları diğerlerinden daha beceriklidir."
TÜM HAYVANLAR EŞİTTİR. AMA BAZILARI DİĞERLERİNDEN DAHA BECERİKLİDİR.
Ertesi gün, domuzların ellerinde birer kırbaç vardı. Evlerine de radyo alınıp telefon bağlatmışlardı. Günlük gazetelere de abone olmuşlardı. Napolyon, pipo içiyordu. Domuzlar, insanlar gibi elbiseler giyiyorlardı. Napolyon da siyah ceket, pantolon ve deri tozluk giyiyordu.
Bir hafta sonra, çiftliğe bazı insan konuklar geldi. Bunlar komşu çiftliklerin temsilcileriydi. Hayvan Çiftliği'ni ziyaret etmek için davet edilmişlerdi. İnsanlar her tarafı gezdiler. Çiftliği çok beğendiler. Özellikle yeldeğirmenine hayran kaldılar. Onlar gezinirken, hayvanlar tarlada başlarını bile kaldırmadan çalışıyorlardı. İnsanlardan mı korkuyorlar, yoksa domuzlardan mı, bir türlü karar veremiyorlardı.
Gece, çiftlik evinde şenlik yapıldı. Domuzlar ve insanlar birlikte eğleniyorlardı. Hayvanlarla insanların eşit oldukları böyle bir parti daha önce hiç görülmemişti. Diğer hayvanlar da, evde neler yapıldığını çok merak ediyorlardı. Clover önderliğinde, eve gidip, pencereden içeriyi süzdüler. Odada uzun bir masanın çevresine, domuzlar ve insanlar birlikte oturmuşlardı. Napolyon masanın başındaydı.
Komşu çiftliğin sahibi bu arada bir konuşma yaptı. Geçmişte birbirlerini anlamadıklarını, bu yüzden birbirlerine düşman olduklarını söyledi. Halbuki Hayvan Çiftliği'ni gezince, burasının hiç de düşündükleri gibi olmadığını görmüşlerdi. Özellikle çiftliğin başarılı yönetimine de hayran kalmışlardı. Domuzların yöneticilik deneyimlerinden yararlanmak istiyorlardı. Bu deneyimleri, çiftlikte gördükleri düzenleri, kendi çiftliklerinde de uygulayacaklardı. Bu konuşmanın onuruna, kadehler kaldırıldı, içkiler içildi.

Sonra da Napolyon bir konuşma yaptı. İnsanlarla domuzlar arasında artık düşmanlık olmamasını istedi. Geçmişte, domuzların, diğer çiftlikteki hayvanları da isyana çağırdıkları söylentileri çıkmıştı. Halbuki bu söylentiler gerçekdışıydı. Napolyon, çiftlikte bir değişiklik yapıp kooperatif kurmuştu. Hayvan çiftliği, domuzların kurdukları bir kooperatifin malıydı. Ve Napolyon, asıl büyük açıklamasını sona saklamıştı. Artık çiftliğe Hayvan Çiftliği denmeyecek eskisi gibi "Manor Çiftliği" denecekti.

Konuşmanın sonunda büyük bir alkış koptu. Pencereden durumu izleyen diğer hayvanlar, hiçbir şey anlamadılar. Evden uzaklaşmaya karar verdiler.

Birkaç metre uzaklaşmışlardı ki evden yoğun bir gürültü sesi geldi. Dönüp, yine pencereden baktılar. Napolyon ile komşu çiftliğin sahibi kâğıt oynuyorlardı. Ve aynı düzeyde kâğıt atmışlardı. Her iki taraf da bu duruma itiraz ediyordu.

Hayvanlar camdan gelen sesleri bir süre dinlediler. Fakat hangilerinin insan sesi, hangilerinin domuz sesi olduğunu bir türlü anlayamadılar. Sesler birbirine girerek o kadar çok benzemişti ki, birbirinden ayırdedilemiyordu.

Hayvan Çiftliği çizgi dizimiz böylece sona erdi. 10 ay süren çizgi dizimizde, hayvanlar arasında, insanlar arasında yaşananlara benzer pek çok olay yaşandı. Hayvanlar, daha mutlu olacakları bir dünyanın düşünü kuruyorlardı. Bunu gerçekleştirmeye çalışacaklardı. Ama olmadı.

Bizler, düşlerin gerçekleşemeyeceğini düşünüp umutsuzluğa mı kapılalım? Hayır! Yaşama sevincini bizlere düşlerimiz verir. Gerçekleri görüp, olması gerekeni düşleyebilen insanlar ancak dünyayı daha yaşanabilir bir yer kılarlar. Gelecek sizlerin düşleri için bir tarla. Düşlerinizi şimdiden ekmeye başlayın.

1. Ulusal Çocuk Kurultayımız bu ay yapılıyor. Kurultay temsilcilerimizi belirlemek için, "Bir dünya düşlüyorum" konulu bir yarışma düzenlemiştik. 5-11 Nisan tarihleri arasında, temsilci arkadaşlarımız nasıl bir dünya düşlediğimizi belirleyip raporlaştırarak tüm dünyaya duyuracaklar.

Dileğimiz düşlerimizin gerçek olduğu bir dünyada yaşamak.

SON